

ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการ
ประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100
RELATIONSHIP OF MONEY MANAGEMENT AND AUDIT QUALITY
AFFECTING THE STOCK PRICE ASSESSMENT ON THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND SET100

พัชรพล ศรีเพชร
PATCHARAPON SRIPETCH

ค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

RELATIONSHIP OF MONEY MANAGEMENT AND AUDIT QUALITY
AFFECTING THE STOCK PRICE ASSESSMENT ON THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND SET100

PATCHARAPON SRIPETCH

INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER ACCOUNTANCY SCHOOL OF ACCOUNTANCY
SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2020
COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชี ที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ SET100 RELATIONSHIP OF MONEY MANAGEMENT AND AUDIT QUALITY AFFECTING THE STOCK PRICE ASSESSMENT ON THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND SET100
นักศึกษา	นายพัชรพล ศรีเพชร รหัสประจำตัว 63500292
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
คณะ	บัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ สาระพัด)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์)

.....กรรมการ

(ดร.เบญจพร โหมกขะเวส)

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณบดีคณะบัญชี

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชี ที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ SET100
คำสำคัญ	การบริหารเงิน/ คุณภาพการสอบบัญชี / การประเมินมูลค่าหุ้น
นักศึกษา	พัชรพล ศรีเพชร รหัสประจำตัว 63500292
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
คณะ	บัญชี
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ระหว่างปี 2560-2562 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารวมทั้งสิ้น 234 ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านต่าง ๆ พบว่า ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อัตราส่วนเงินสดและอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าอัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ ความกรุณา จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรรย์ศักดิ์ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ซึ่งเสียสละเวลาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางและให้ข้อคิดเห็น รวมถึงการตรวจสอบ ปรับปรุง ที่เป็น ประโยชน์กับการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงประสบผลสำเร็จ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ สรพัต ประธานกรรมการ การสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรรย์ศักดิ์ และ ดร.เบญจพร โหมกชะเวส ที่ได้ให้ความรู้และแนวทางในการดำเนินงานวิจัย รวมถึงคณาจารย์หลักสูตรบัญชี มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และให้ความอนุเคราะห์เสมอมา ตลอดจนเจ้าของผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์และเอกสารวิชาการทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาได้นำมาศึกษาเพื่อ ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงขอขอบคุณเพื่อนร่วมหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต รุ่นที่ 16 ที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ และแบ่งปันประสบการณ์ ในการจัดทำรายงานการค้นคว้า อิสระฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณมารดา และครอบครัวที่ได้ให้การสนับสนุนและ เป็นกำลังใจให้ในการศึกษาตลอดมา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้ศึกษาหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจต่อไป

พัชรพล ศรีเพชร

สิงหาคม 2564

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญตาราง.....	V
สารบัญภาพ.....	VI
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	7
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบการเงินและผู้ใช้งบการเงิน.....	10
แนวคิดการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน.....	12
แนวคิดการการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชี.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าหุ้น.....	43
แนวคิดการวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน.....	48
แนวคิดคุณลักษณะของข้อมูลทางบัญชีเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ.....	50
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตัวแปรและการวัดค่าที่ใช้ในการวิจัย.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา.....	77
การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ.....	82
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผลการวิจัย.....	92
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	95
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	96
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่คัดเลือกมาศึกษา.....	105
ประวัติผู้วิจัย.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจ.....	8
2 ตารางคัดเลือกตัวแปรต้นที่ใช้ในการวิจัยด้านการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชี.....	41
3 ตารางคัดเลือกตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยด้านการประเมินมูลค่าหุ้น.....	47
4 สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
5 ตารางสรุปบริษัทที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย.....	70
6 ตารางสรุปรายละเอียดของตัวแปรแต่ละชนิด.....	72
7 ตารางแสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี 2560.....	78
8 ตารางแสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี 2561.....	79
9 ตารางแสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี 2562.....	80
10 ตารางแสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี 2560-2562.....	81
11 การวิเคราะห์ค่าความทนทานกับองค์ประกอบการขยายความแปรปรวน.....	82
12 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ.....	83
13 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน.....	84
14 ตารางทดสอบสมมติฐานที่ 1.....	85
15 ตารางทดสอบสมมติฐานที่ 2.....	86
16 ตารางทดสอบสมมติฐานที่ 3.....	87
17 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย.....	88
18 รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100.....	106

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 ทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมเงินทุน เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่ได้เป็นผู้ซื้อหรือผู้ขายหลักทรัพย์โดยตรง แต่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ และดำเนินการควบคุมดูแล การซื้อขายหลักทรัพย์ ปัจจุบันการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 กำหนดให้การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ เป็นผู้ดำเนินการกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560 : ออนไลน์)

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย และเป็นทางเลือกการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง ย่อมนำมาซึ่งความเสี่ยงที่สูงตามไปด้วย ปัจจัยที่ผู้ลงทุนควรพิจารณามีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของกิจการนั้น ๆ ปัจจัยภายในสำหรับงานวิจัยนี้ให้ความสนใจไปที่การบริหารเงิน โดยพิจารณา อัตราส่วนเงินสด และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน เพื่อดูว่ากิจการมีสินทรัพย์ระยะสั้นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้รวดเร็วหรือไม่แสดงให้เห็นถึงสภาพคล่องของกิจการ การที่ธุรกิจจะสามารถดำเนินงานและอยู่รอดได้ในยุคปัจจุบันนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารเงินที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเงินทุนของกิจการเปรียบเสมือน “น้ำมันหล่อลื่นของเครื่องจักร” ที่จะช่วยให้ธุรกิจดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ติดขัด มีเงินทุนเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในแต่ละวัน และสามารถชำระหนี้ได้เมื่อถึงกำหนด ผู้บริหารการเงินต้องให้ความสนใจและควบคุมและติดตามการบริหารเงินทุนหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการจัดการหรือการบริหารเงินทุนหมุนเวียนจะมีผลต่อสภาพคล่อง ความเสี่ยงและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ (ปริยานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ, 2563 : ออนไลน์)

การบริหารเงินทุนหมุนเวียนเป็นการบริหารสินทรัพย์ที่อยู่ในกลุ่มสินทรัพย์หมุนเวียนอัน ได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด (เงินลงทุนชั่วคราว) ลูกหนี้และสินค้าคงเหลืออีก ทั้งยังต้องบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนเหล่านั้นให้สอดคล้องและมีความสมดุลกันกับหนี้สินหมุนเวียนคือ ต้องบริหารให้ธุรกิจมีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับที่เหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไปโดยพิจารณา ระหว่างกำไรและความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับ ดังนั้นธุรกิจควรพิจารณาอย่างรอบคอบในการรักษา ระดับของเงินทุนของธุรกิจ (อรุณรุ่ง วงศ์กังวาน, 2559 : ออนไลน์) จากงานวิจัยในอดีตพบว่า อัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนผลตอบแทน จากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตามบัญชีต่อหุ้น และอัตราส่วนเงินสด (ขวัญภา เศิกศิริ, สมใจ บุญหมื่น และไวยธณภณ วิมูลอาจ, 2561)

นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกในงานวิจัยได้ให้ความสนใจไปที่ คุณภาพการสอบบัญชี อาทิต ขนาดสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญการสอบบัญชี ซึ่งบริษัท ชำนาญในตลาดหลักทรัพย์ให้ความสำคัญในการคัดเลือกผู้สอบบัญชีมารับงานตรวจสอบบัญชีจาก บริษัทตรวจสอบบัญชีในกลุ่ม Big4 เพื่อสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือสำหรับผู้ลงทุน เพื่อให้ การตัดสินใจลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากงานวิจัยในอดีตพบว่า ค่าสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกันกับราคาตลาดหุ้นสามัญ และค่าสอบบัญชี ขนาดบริษัทมีอิทธิพลต่อราคาตลาดหุ้น สามัญอย่างมีนัยสำคัญ (ทิวรัตน์ ผลดีสุขสกุล และ สุภา ทองคง, 2563)

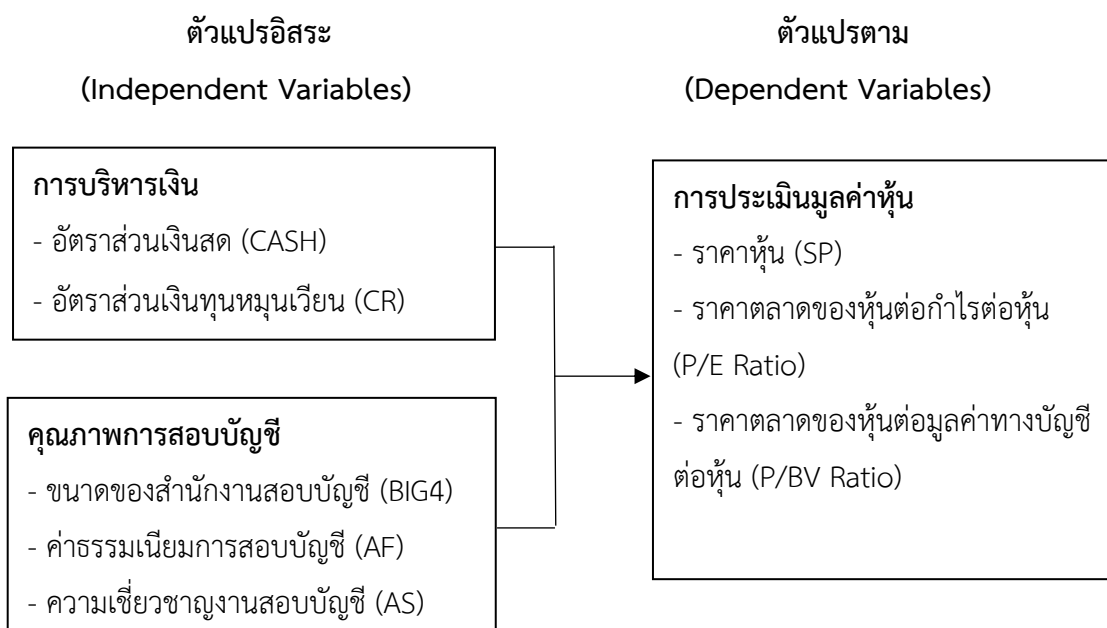
จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและ คุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 เนื่องจากเป็นกลุ่มหลักทรัพย์ที่นักลงทุนให้ความสำคัญและนิยมตัดสินใจลงทุน เป็น อุตสาหกรรมชั้นนำทางธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย สร้างงานสร้างรายได้ ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนโดยรวม การศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพ การสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 อาจเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในหลักทรัพย์ดังกล่าว นับเป็นทางเลือกหนึ่งของการลงทุนที่น่าสนใจ หรือให้ผู้ที่สนใจนำเงินออมมาลงทุน โดยคำนึงถึงมูลค่า เงินตามเวลา เนื่องจากเวลาเป็นตัวกำหนดความแตกต่างระหว่างมูลค่าในปัจจุบันและมูลค่าในอนาคต เพราะเวลาที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ เงินในปัจจุบันย่อมมีค่ามากกว่าเงินในอนาคต โดยมี องค์ประกอบที่ทำให้เงินในปัจจุบันย่อมมีค่ามากกว่าเงินในอนาคต คือ อัตราซื้อที่ลดลงเนื่องจากอัตรา เงินเฟ้อ อรรถประโยชน์ทางเศรษฐกิจโอกาสของการลงทุน และต้นทุนค่าเสียโอกาสในการลงทุน การ ลงทุนในหลักทรัพย์นั้นถึงมีความเสี่ยงมากกว่าการฝากเงินกับธนาคาร แต่เป็นทางเลือกที่ดีมากกว่า การเก็บเงินไว้ให้มูลค่าของเงินลดลงไปตามอัตราเงินเฟ้อหรือการรับดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้ผลตอบแทน ที่น้อยในปัจจุบันอย่างแน่นอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาคือความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 โดยมีต้นแบบหลักของกรอบแนวคิดงานวิจัยมาจากการทบทวนผลงานวิจัยของ ขวัญภา เือกศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยธนาภณ วิมูลอาจ, (2561) กาญจนา สุขศาลาและอัจฉรา ชนากลาง (2562) ทิวรัตน์ ผลดีสุขสกุลและสุภา ทองคง (2563) ภาณุพันธ์ เพ็ชรไพศาลและฐิตาภรณ์ สินจรรยาศักดิ์ (2563) เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ, พัชรัตน์ เพชรเชิดชู และศิริเดช คำสุพรหม (2563)

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

สมมติฐานที่ 2 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

สมมติฐานที่ 3 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 จำนวน 100 บริษัท เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง เป็นกลุ่มหลักทรัพย์ที่นักลงทุนให้ความสำคัญและนิยมตัดสินใจลงทุนเป็นอุตสาหกรรมชั้นนำทางธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

- การบริหารเงิน ประกอบด้วย 1. อัตราส่วนเงินสด 2. อัตราส่วนเงินหมุนเวียน
- คุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย 1. ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี 2. ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และ 3. ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- การประเมินมูลค่าหุ้น ประกอบด้วย 1. ราคาหุ้น 2. ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น และ 3. ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากฐานข้อมูลที่มีการเปิดเผยจากเว็บไซต์ www.sec.or.th โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี และได้ทำการเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ www.set.or.th โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2562 รวมเป็นระยะเวลา 3 ปี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ด้านวิชาการ

การศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ได้มีการคัดเลือกตัวแปรอิสระ อาทิ อัตราส่วนเงินสด เพื่อสนับสนุนงานวิจัยในอดีตของ (ขวัญณา ศึกศิริ, สมใจ บุญหมื่น และ ไวยธณณ วิมูลอาจ, 2561) และขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี เพื่อสนับสนุนงานวิจัยในอดีตของ (ทิวารัตน์ ผลดีสุขสกุลและสุภา ทองคง, 2563) ซึ่งจากงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาพบว่ามีผู้ศึกษาจำนวนน้อยที่นำ 2 ตัวแปรนี้มาศึกษาความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้น

2. ประโยชน์ด้านการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้

2.1 เพื่อทราบความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

2.2 ประโยชน์ต่อนักวิเคราะห์ นักลงทุน ผู้ใช้งบการเงินทั่วไป สามารถนำไปพิจารณาว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 มีความน่าสนใจในการลงทุนมากน้อยเพียงใด โดยใช้งานวิจัยการศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ประกอบการตัดสินใจลงทุน

2.3 ประโยชน์ต่อภาคธุรกิจ เพื่อนำไปพิจารณาว่า บริษัทควรมีสภาพคล่องมากน้อยเพียงใด คุณภาพการตรวจสอบบัญชียังแสดงถึง การกำกับดูแลกิจการที่ดีอีกด้วย

2.4 ประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ อาทิเช่น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานกำกับดูแล ในการประเมินสภาพคล่อง การกำกับดูแลกิจการและการเติบโตของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

2.5 ประโยชน์อื่นๆ ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับผู้ที่มีความสนใจศึกษาวิจัยและใช้พิจารณาเป็นแนวทางต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารเงิน ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio) และอัตราส่วนเงินหมุนเวียน (Current Ratio) มาเป็นอัตราส่วนในการวิจัยครั้งนี้

อัตราส่วนเงินสด เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เงินสด รายการเทียบเท่าเงินสด และ หนี้สินหมุนเวียน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ อัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio) คำนวณได้จากเงินสดบวก รายการเทียบเท่าเงินสด หารด้วยหนี้สินหมุนเวียน

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่องโดยทั่วไปของกิจการว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนยิ่งมากกว่า 1 เท่าใด เจ้าหนี้ยิ่งได้รับความปลอดภัยมากขึ้นเท่านั้น ถ้าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนสูง แสดงว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนมาก เมื่อเทียบกับหนี้สินหมุนเวียนกล่าวคือ กิจการมีสภาพคล่องดี โดยทั่วไป นักวิเคราะห์ทางการเงินเชื่อว่า กิจการที่มีสภาพคล่องดีควรมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 2 เท่า คำนวณได้จาก สินทรัพย์หมุนเวียน หารด้วยหนี้สินหมุนเวียน

คุณภาพการสอบบัญชี ในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี (BIG4) ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF) และ ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (AS)

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ในงานวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) และสำนักงานสอบบัญชี ที่ไม่ใช่สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Non-Big4)

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี คือ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีในแต่ละปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ซึ่งสามารถสืบค้นข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี ในงานวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้เกณฑ์ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่เกินค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัววัดความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี

การประเมินมูลค่าหุ้น ประกอบด้วย ราคาหุ้น (Stock Price) ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น (P/E Ratio) และราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (P/BV Ratio)

ราคาหุ้น คือ ราคาตลาดหุ้นสามัญ วัดด้วย ราคาปิดของหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันสิ้นปี หรือ ราคาปิดของวันทำการสุดท้ายของปี

ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น อัตราส่วนนี้คำนวณจาก ราคาตลาดของหุ้น หารด้วยกำไรสุทธิต่อหุ้น โดยหลักการคำนวณอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้ลงทุนจะยอมจ่ายเงินเพื่อซื้อหุ้นเป็นกี่เท่าของกำไรต่อหุ้น หรือกล่าวโดยสรุป คือ หุ้นตัวนั้นจะใช้เวลากี่ปี ที่ผลตอบแทนหรือกำไรที่บริษัททำได้ จะรวมกันเท่ากับเงินทั้งหมดที่ใช้ซื้อหุ้นไป ดังนั้น หุ้นที่มี P/E ต่ำ ย่อมดีกว่าหุ้นที่มี P/E สูง ๆ อย่างไม่ต้องสงสัย

ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนนี้คำนวณจาก ราคาตลาดของหุ้น หารด้วย มูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น โดย P/BV จะบอกให้ผู้ลงทุนทราบว่า ราคาหุ้น ณ ขณะนั้น สูงเป็นกี่เท่าของมูลค่าทางบัญชีของหุ้นดังกล่าว ดังนั้น ยิ่งเราซื้อหุ้นได้ต่ำกว่ามูลค่าทางบัญชีมากเท่าไร (P/BV ต่ำ) ก็หมายความว่าเราสามารถซื้อหุ้นได้ในราคาต่ำกว่ามูลค่าทางบัญชีของบริษัท ซึ่งตามตำราต่างๆ ไปก็จะบอกว่า P/BV ยิ่งต่ำยิ่งดี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบการเงินและผู้ใช้งบการเงิน

แนวคิดการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

แนวคิดการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าหุ้น

แนวคิดการวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน

แนวคิดคุณลักษณะของข้อมูลทางบัญชีเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Stock Exchange of Thailand, SET) จัดตั้งขึ้นตามพรบ. พ.ศ.2517 ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อระดมทุนจากสาธารณชน บทบาทตลาดหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ตลาดหลักทรัพย์มีบทบาทสำคัญ ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560 : ออนไลน์)

1. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนและพัฒนาระบบต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์

2. ดำเนินธุรกิจใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย แลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ เช่น การทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. การดำเนินธุรกิจอื่นๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ลักษณะการดำเนินงาน

1. เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517
2. ทำหน้าที่ส่งเสริมการออมและการระดมเงินทุนระยะยาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์และให้บริการที่เกี่ยวข้อง โดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกัน
3. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจและอุตสาหกรรมภายในประเทศ
4. เริ่มเปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2518
5. ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535
6. การดำเนินงานหลัก ได้แก่ การรับหลักทรัพย์จดทะเบียนและดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน การซื้อขายหลักทรัพย์และการกำกับดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์ การกำกับดูแลบริษัทสมาชิกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตลอดจนจนถึงการเผยแพร่ข้อมูลและการส่งเสริมความรู้ให้แก่ผู้ลงทุน

จากข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ข้างต้นจะพบว่าตลาดหลักทรัพย์มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลธุรกิจจดทะเบียนที่มีการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับนักลงทุนได้เข้าถึงข้อมูลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการซื้อขายหลักทรัพย์ต่างๆ

โครงสร้างการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางแสดงโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจ

ตลาด : SET

โครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจ

กลุ่มอุตสาหกรรม	ชื่อย่อ	คำนิยาม
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	AGRO	ธุรกิจที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก ทำป่าไม้ ทำปศุสัตว์ การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร และการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	ชื่อย่อ	คำนิยาม
สินค้าอุปโภคบริโภค	CONSUMP	ธุรกิจที่เกี่ยวกับการผลิตหรือตัวแทนจำหน่ายสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคต่างๆ ทั้งที่เป็นสินค้าที่จำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย
ธุรกิจการเงิน	FINCIAL	ธุรกิจที่เกี่ยวกับผู้ให้บริการทางการเงินประเภทต่างๆ เช่น ธนาคาร บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทประกันภัย เป็นต้น
สินค้าอุตสาหกรรม	INDUS	ธุรกิจที่เกี่ยวกับการผลิตและจัดจำหน่ายวัตถุดิบทั่วไปที่สามารถนำไปใช้ได้หลายอุตสาหกรรม สินค้าขั้นต้นหรือสินค้าขั้นกลาง เครื่องมือและเครื่องจักรต่างๆ ที่นำไปใช้ต่อในอุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงอุตสาหกรรมยานยนต์
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	PROPCON	ธุรกิจที่เกี่ยวกับผู้ผลิตวัสดุก่อสร้าง ผู้พัฒนาและบริหารอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงบริการก่อสร้างและงานวิศวกรรม
ทรัพยากร	RESOURC	ธุรกิจที่เกี่ยวกับการแสวงหา หรือจัดการทรัพยากรต่างๆ เช่น การผลิตและจัดสรรเชื้อเพลิง พลังงาน และการทำเหมืองแร่ เป็นต้น
บริการ	SERVICE	ธุรกิจในสาขาบริการต่างๆ ยกเว้น บริการทางการเงิน และบริการด้านข้อมูลสารสนเทศหรือเทคโนโลยี หรือเป็นบริการที่ถูกจัดไว้ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นแล้ว
เทคโนโลยี	TECH	ธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้าเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นสินค้าขั้นต้นขั้นกลาง หรือขั้นสุดท้าย และรวมถึงผู้ให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ที่มา : เว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2563)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบการเงินและผู้ใช้งบการเงิน

ความหมายของงบการเงิน

รายงานทางการเงิน (Financial Statement) นำเสนอฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการอย่างมีแบบแผน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ มีงวดบัญชี หรือ ความถี่ในการรายงาน ที่นำเสนองบการเงินอาจเป็น 1 เดือน ไตรมาส ครึ่งปี หรือ 1 ปี (Acc_sriphat, 2012 : ออนไลน์)

องค์ประกอบของงบการเงินฉบับสมบูรณ์

งบการเงินฉบับสมบูรณ์ ต้องประกอบไปด้วย รายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. งบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position) แสดงถึงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นงวด ว่ากิจการมีขนาดเท่าใด ประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนทุน เดิมเรียกว่า งบดุล

2. งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (Statement of Comprehensive Income) แสดงถึงผลการดำเนินงานประจำงวด ประกอบด้วย รายได้ ค่าใช้จ่าย ผลกำไรหรือขาดทุนสำหรับงวด รวมถึงรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ซึ่งไม่ได้รับรู้เป็นกำไรขาดทุนสำหรับงวด อาทิเช่น การตั้งราคาสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากราคายุติธรรม การประมาณการราคาหุ้นที่กิจการซื้อขายในราคายุติธรรม ณ ช่วงเวลาสิ้นงวด เป็นต้น

3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (Statement of Change in Owner's Equity) เป็นงบที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวในส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นของกิจการ สำหรับงวด ให้ทราบว่าผู้ถือหุ้นนำเงินมาลงทุนเท่าใด ได้รับผลตอบแทน และมีกำไรเหลือเท่าใด

4. งบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flow) แสดงการเคลื่อนไหวของเงินสดของกิจการประจำงวด ว่ามีการรับและจ่ายเงินสดในกิจกรรมใด จำนวนเท่าใด

5. หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นคำอธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของตัวเลขในงบการเงิน เช่น นโยบายการบัญชีที่ใช้ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ไม่เป็นตัวเงิน เป็นต้น

กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์งบการเงิน

ข้อมูลทางการเงินแสดงให้เห็นภาพที่แท้จริงของฐานะทางการเงินและการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสามารถดูได้จากการนำเสนอออกมาในรูปแบบงบการเงินนั้น เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียของกิจการหรือบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถมองเห็นถึงประสิทธิภาพและความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจทั้งในอดีต ปัจจุบันและอาจพยากรณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตได้ กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินบัญชีแบ่งได้ 2 กลุ่มดังนี้ (Lumyai.krutechnic, 2019 : ออนไลน์)

1. กลุ่มผู้ใช้ภายในองค์กร

1.1 เจ้าของกิจการ ผู้เป็นหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น และกลุ่มผู้บริหาร ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการบัญชีมากที่สุด เพื่อวัตถุประสงค์ในการวางแผน ตัดสินใจ การกำหนดนโยบายต่าง ๆ ในการบริหารธุรกิจ เช่น การวางแผนทางการเงิน การวางแผนทางบุคลากร การวางแผนเกี่ยวกับการขาย การกำหนดราคาสินค้า การควบคุมสินทรัพย์ รวมถึงการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย เป็นต้น

1.2 ลูกจ้างหรือพนักงาน เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินความสามารถของกิจการในการจ่ายค่าตอบแทน สวัสดิการบำเหน็จบำนาญและความมั่นคงในอนาคต

2. กลุ่มผู้ใช้นอกองค์กร

2.1 นักลงทุน หมายถึง กลุ่มบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจจะเข้ามาลงทุนในธุรกิจ เพื่อหาประโยชน์หรือผลตอบแทน โดยก่อนการตัดสินใจลงทุนในธุรกิจใดก็ตาม นักลงทุนจะต้องศึกษาข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลทางการบัญชี รายงานทางการเงินของกิจการนั้น ๆ เพื่อพิจารณาถึงฐานะทางการเงินซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงของธุรกิจ และความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจนั้นเสียก่อน เพื่อให้มั่นใจว่าเงินลงทุนจะไม่สูญเปล่าและจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า

2.2 ผู้ให้กู้หรือเจ้าหนี้ เพราะแหล่งเงินทุนที่สำคัญของธุรกิจคือ การกู้ยืมไม่ว่าจะเป็นธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ ในการอนุมัติการกู้ยืมผู้ให้กู้จะต้องพิจารณาความเชื่อถือได้ และสภาพคล่องของกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ นอกจากนั้นเจ้าหนี้การค้าถึงแม้จะเป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้นยังต้องใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการพิจารณาความสามารถในการขายและการเก็บหนี้ซึ่งล้วนใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการวิเคราะห์ทั้งสิ้น

2.3 หน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น หน่วยงานของรัฐสนใจข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการจัดสรรทรัพยากร การจัดเก็บภาษี การควบคุมทางการจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี การส่งเสริมการลงทุน การกำกับดูแลและควบคุมการประกอบกิจการของธุรกิจ นอกจากนั้นข้อมูลทางการบัญชีจากงบการเงินของธุรกิจโดยรวม จะช่วยให้หน่วยงานของรัฐนำไปวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจของทั้งประเทศ ใช้เป็นข้อมูลในการพยากรณ์แนวโน้มทางเศรษฐกิจของประเทศและประโยชน์ในการกำหนดนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล

2.4 บุคคลทั่วไป ซึ่งหมายถึงประชาชนผู้ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งอาจเป็นผู้ลงทุนซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ผู้สนใจจะลงทุนในอนาคต บุคคลเหล่านี้ย่อมต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเงิน เพื่อประกอบการตัดสินใจที่จะลงทุนซื้อหุ้น หรือลงทุนตั้งกิจการในรูปแบบต่างๆ ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานทางการเงินของกิจการจะช่วยให้บุคคลผู้สนใจเหล่านั้นสามารถตัดสินใจเลือกลงทุนในกิจการที่ได้พิจารณาแล้วว่าสามารถจะให้ผลตอบแทนได้อย่างน่าพอใจ

แนวคิดการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นวิธีที่นิยมนำมาใช้มากในการวิเคราะห์งบการเงินเพื่อการประเมินผลการดำเนินงานของกิจการด้านต่างๆในช่วงเวลานั้นๆ ซึ่งการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินนั้น จะทำให้สามารถเปรียบเทียบผลดำเนินงานของกิจการ ตามความต้องการของผู้วิเคราะห์ได้ (ศราวุธ สร้อยทอง, 2562)

1. อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม เป็นการหาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทที่ทำธุรกิจเดียวกันเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับกิจการที่ต้องการเปรียบเทียบ เป็นวิธีที่ค่อนข้างจะยุ่งยากและอาจต้องใช้เวลานานในการเก็บข้อมูล
2. อัตราส่วนการเงินในอดีตของกิจการ เป็นการเปรียบเทียบกับของกิจการเองในช่วงการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน ในเรื่องที่ต้องการเปรียบเทียบเป็นวิธีที่สะดวกซึ่งจะทำให้มองเห็นภาพของการดำเนินงาน การเจริญเติบโต รวมถึงการถดถอยของกิจการได้ชัดเจน
3. อัตราส่วนทางการเงินของกิจการคู่แข่ง เป็นการเปรียบเทียบจะทำให้ทราบจุดแข็งและโอกาสของกิจการเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันสร้างความได้เปรียบเหนือกว่าคู่แข่ง และทำให้ทราบถึงจุดอ่อนและความเสี่ยงของกิจการ โดยข้อมูลงบการเงินที่จะนำมาวิเคราะห์เทียบกันระหว่างกิจการและคู่แข่งนั้น ต้องมีระบบบัญชี วิธีการบันทึกบัญชี และที่สำคัญคือรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกันจะสามารถเปรียบเทียบกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (นุชจรี พิเชฐกุล, 2561)

1. อัตราส่วนทางการเงินเพื่อวัดสภาพคล่องหรือความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น

ผู้ให้เงินกู้ยืมระยะสั้นและเจ้าหนี้การค้าต้องประเมินความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นของกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้สินนี้ขึ้นอยู่กับเงินสดที่มีอยู่ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน และเงินสดที่กิจการสามารถก่อให้เกิดขึ้นได้ในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการ กิจการใดก็ตามที่มีรอบระยะเวลาการดำเนินงานที่สั้นกว่าแสดงว่า กิจการมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและ บริหารเงินสดได้ดีกว่าการวัดสภาพคล่องหรือความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการ สามารถวัดจาก อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ ดังนี้

1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่องโดยทั่วไปของกิจการว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนยิ่งมากกว่า 1 เท่าใด เจ้าหนี้ยิ่งได้รับความปลอดภัยมากขึ้นเท่านั้น ถ้าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนสูง แสดงว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนมาก

เมื่อเทียบกับหนี้สินหมุนเวียนกล่าวคือ กิจกรรมมีสภาพคล่องดี โดยทั่วไปนักวิเคราะห์ทางการเงินเชื่อว่า กิจกรรมที่มีสภาพคล่องดีควรมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 2 เท่า

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ ขวัญภา เศกศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยธณภณ วิมูลอาจ (2561) พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีอิทธิพลต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจบริการ ในขณะที่ผลการวิจัยของวรวิญญา ณ ราชสีมา และคณะ (2561) พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค

1.2 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วหรืออัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่องที่แท้จริงของกิจการว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีสภาพคล่องสูง(สินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว ซึ่งได้แก่สินทรัพย์หมุนเวียนหักด้วยสินค้าคงเหลือและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ๆ) เป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ถ้าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วสูง แสดงว่ากิจการมีสินทรัพย์คล่องตัวเมื่อเทียบกับหนี้สินหมุนเวียนแล้วมีจำนวนมากหรือสภาพคล่องที่แท้จริงของกิจการดี

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ ขวัญภา เศกศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยธณภณ วิมูลอาจ (2561) พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วไม่มีอิทธิพลต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจบริการ ในขณะที่ผลการวิจัยของภาณุพันธ์ เพ็ชรไพศาล และจิตาภรณ์ สีนจัญญศักดิ์ (2563) พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วมีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชี และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว มีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 อัตราหมุนเวียนของเงินสด (Cash Turnover Ratio)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของเงินสด} = \frac{\text{รายได้จากการขาย}}{\text{เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ระยะเวลาถัวเฉลี่ยการหมุนเวียนเงินสด} = \frac{\text{จำนวนวันในหนึ่งปี}}{\text{จำนวนครั้งของอัตราหมุนเวียนของเงินสด}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการเปลี่ยนเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดไปเป็นเงินสดของกิจการว่าดีมากน้อยเพียงไร อัตราหมุนเวียนของเงินสดจะแสดงถึงความสามารถของ

กิจการในการนำเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดไปทำให้เกิดรายได้กลับเข้ามาให้กิจการได้ปีละกี่ครั้ง ดังนั้นถ้าอัตราส่วนหมุนเวียนของเงินสดสูง แสดงว่า กิจการสามารถนำเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดไปทำให้เกิดรายได้เข้ามาปีหนึ่งมากกว่า

นักวิเคราะห์อาจพิจารณาจากจำนวนวันหมุนเวียนของเงินสดก็ได้เรียกว่า ระยะเวลาถัวเฉลี่ย ของการหมุนเวียนเงินสด ซึ่งถึงความสามารถของกิจการในการนำเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดไปทำให้เกิดเงินสดกลับเข้ามาอีกครั้งจะใช้เวลาถัวเฉลี่ยประมาณกี่วัน ดังนั้นถ้าระยะเวลาถัวเฉลี่ยของการหมุนเวียนเงินสดต่ำดี แสดงว่า กิจการสามารถนำเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดไปทำให้เกิดเงินสดกลับเข้ามาเร็วมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะแสดงถึงสภาพคล่องของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่ดีนั่นเอง

1.4 อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ (Receivable Turnover Ratio)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้} = \frac{\text{รายได้จากการขายเชื่อ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ระยะเวลาถัวเฉลี่ยเรียกเก็บเงินลูกหนี้} = \frac{\text{จำนวนวันในหนึ่งปี}}{\text{จำนวนครั้งของอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการเปลี่ยนลูกหนี้ไปเป็นเงินสดของกิจการว่าดี มากน้อยเพียงใด อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้จะบอกถึง ความสามารถของกิจการในการนำลูกหนี้ไปทำให้เกิดรายได้จากการขายกลับเข้ามาให้กิจการได้ปีละกี่ครั้ง ดังนั้นถ้าอัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้สูง แสดงว่า กิจการสามารถนำลูกหนี้ไปทำให้เกิดรายได้เข้ามาปีหนึ่งมากกว่า ย่อมแสดงถึงความสามารถในการเปลี่ยนลูกหนี้ไปเป็นเงินสดที่ดีหรือสภาพคล่องของลูกหนี้ที่ดีนั่นเอง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ ภาวะพันธ์ เพ็ชรไพศาล และฐิติภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์ (2563) พบว่า ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้ มีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้น

นอกจากนี้การวิเคราะห์สภาพคล่องของลูกหนี้ อาจพิจารณาจากจำนวนวันหมุนเวียนของลูกหนี้ก็ได้เรียกว่า ระยะเวลาถัวเฉลี่ยเรียกเก็บเงินลูกหนี้ ถ้าระยะเวลาถัวเฉลี่ยเรียกเก็บเงินลูกหนี้ต่ำดี แสดงว่า กิจการสามารถเก็บเงินจากลูกหนี้ได้เร็ว ซึ่งจะแสดงถึงสภาพคล่องของลูกหนี้ที่ดีนั่นเอง

1.5 อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Cash Turnover Ratio)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ระยะเวลาถัวเฉลี่ยการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{จำนวนวันในหนึ่งปี}}{\text{จำนวนครั้งของอัตราหมุนเวียนของสินค้า}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการเปลี่ยนสินค้าคงเหลือไปเป็นเงินสดของกิจการว่าดีมากน้อยเพียงใด อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือจะแสดงถึงความสามารถของกิจการในการนำสินค้าไปขาย(ต้นทุนขาย) กลับเข้ามาให้กิจการได้ปีละกี่ครั้ง ดังนั้นถ้าอัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือสูง แสดงว่า กิจการสามารถนำสินค้าไปขายปีหนึ่งมากครั้ง ย่อมแสดงถึงความสามารถในการเปลี่ยนสินค้าคงเหลือไปเป็นเงินสดที่ดีหรือสภาพคล่องของสินค้าคงเหลือที่ดีนั่นเอง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของภานุพันธ์ เพ็ชรไพศาล และจิตติภรณ์ สินเจริญศักดิ์ (2563) พบว่า ระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้า มีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้น

นอกจากนี้การวิเคราะห์สภาพคล่องของสินค้าคงเหลืออาจพิจารณาจากจำนวนวันหมุนเวียน ของสินค้าคงเหลือก็ได้เรียกว่า ระยะเวลาถัวเฉลี่ยการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ ซึ่งบอกถึงความสามารถของกิจการในการนำสินค้าคงเหลือไปขายและได้เงินสดกลับเข้ามาจะใช้เวลาถัวเฉลี่ยประมาณกี่วัน ดังนั้นถ้าระยะเวลาถัวเฉลี่ยของการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือต่ำดี แสดงว่า กิจการสามารถนำสินค้าที่ได้เข้ามาไปขายและได้เงินสดกลับเข้ามาเร็วมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะแสดงถึงสภาพคล่องของสินค้าคงเหลือที่ดีนั่นเอง

1.6 อัตราส่วนความสามารถดำเนินงานต่อ (Defensive Interval Ratio)

$$\text{อัตราส่วนความสามารถดำเนินงานต่อ} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว}}{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (เงินสด) ต่อวัน}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงการใช้สินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วและนำไปใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานปกติโดยไม่พึ่งพารายได้ที่เข้ามาเลย กิจการจะดำเนินงานต่อไปได้อีกกี่วัน ถ้าอัตราส่วนความสามารถในการดำเนินงานต่อสูง แสดงว่า ถ้ากิจการไม่มีรายได้เข้ามาเลย กิจการแห่งนี้จะดำเนินงานได้ต่อไปอีกนานซึ่งจะดี และแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นของกิจการที่ดีด้วย

1.7 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์ (Working Capital to Total Asset Ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{เงินทุนหมุนเวียน}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบเงินทุนหมุนเวียนกับสินทรัพย์รวมของกิจการว่า กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนเป็นกี่เท่าของสินทรัพย์รวม ถ้าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมสูง แสดงว่ากิจการมีเงินทุนหมุนเวียนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมแล้วมากจะดี และแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นที่ดีด้วย

1.8 อัตราส่วนความสามารถชำระหนี้ระยะสั้นด้วยเงินสด(Cash-Flow Liquidity Ratio)

$$\text{อัตราส่วนความสามารถชำระหนี้ระยะสั้นด้วยเงินสด} = \frac{\text{เงินสด} + \text{เงินลงทุนชั่วคราว} + \text{กำไรสุทธิ(เงินสด)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจการมีเงินสด เงินลงทุนชั่วคราวและกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดในปีนี้เป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ถ้าอัตราส่วนความสามารถชำระหนี้ระยะสั้นด้วย เงินสดสูง แสดงว่า กิจการมีเงินสด เงินลงทุนชั่วคราวและกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดในปีนี้เป็นเมื่อเทียบกับ หนี้สินหมุนเวียนแล้วมาก กิจการย่อมมีความสามารถชำระหนี้ระยะสั้นที่เป็นเงินสดดีนั่นเอง

1.9 อัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินสด} = \frac{(\text{เงินสด} + \text{ลตต.})}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

*ลตต. = หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เงินสด และ หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด และ หนี้สินหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้ความระมัดระวังที่สุด ในการวิเคราะห์สภาพคล่องภายในกิจการที่บอกว่า เป็นอัตราส่วนที่ใช้ความระมัดระวังที่สุดก็เพราะ ในบางครั้งสินค้าคงเหลืออาจจะไม่มีสภาพคล่อง ทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที ลูกหนี้การค้าก็ไม่อาจแน่ใจได้ว่าเมื่อเราเรียกเก็บหนี้แล้ว จะได้รับเงินในทันทีเช่นกัน ดังนั้น เมื่อเราถูกเจ้าหนี้เรียกให้ชำระหนี้ เงินสดที่เราถืออยู่ในมือ และหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในทันที จึงเป็นสินทรัพย์ที่จะแสดงว่าจะมีความสามารถที่จะชำระหนี้ นั้นได้มากน้อยเพียงใด (Myaccount-cloud.com, 2019 : ออนไลน์)

อัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เงินสด รายการเทียบเท่าเงินสด และ หนี้สินหมุนเวียน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ อัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio) คำนวณได้จาก เงินสด บวก รายการเทียบเท่าเงินสด หาดด้วยหนี้สินหมุนเวียน ตามแบบงานวิจัยในอดีตของ ขวัญภา เติงศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยธณภณ วิมูลอาจ (2561)

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ ขวัญภา เติงศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยธณภณ วิมูลอาจ(2561) พบว่า อัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ ได้แก่ อัตราส่วนเงินสด (CASH)

2. อัตราส่วนทางการเงินเพื่อวัดภาระหนี้สินและความสามารถในการชำระค่าใช้จ่ายทางการเงิน

การวัดภาระหนี้สินและความสามารถในการชำระค่าใช้จ่ายทางการเงินสามารถพิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ ดังนี้

2.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Asset Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจการมีหนี้สินรวมเป็นกี่เท่าของสินทรัพย์รวม ถ้าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมต่ำ แสดงว่า กิจการมีโครงสร้างหนี้สินรวมเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมแล้วต่ำ ซึ่งจะเกิดผลดีเนื่องจากทำให้กิจการมีภาระในการชำระคืนหนี้สินน้อยและมีโอกาสกู้ยืมหนี้สินครั้งต่อไปได้มาก ตรงกันข้ามถ้าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูง แสดงว่า กิจการมีโครงสร้างหนี้สินรวมเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมแล้วสูง จะเกิดผลเสียเนื่องจากทำให้กิจการมีภาระในการชำระคืนหนี้สินมาก และมีโอกาสจะกู้ยืมหนี้สินครั้งต่อไปได้น้อย

2.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้น (Debt to Owner Equity Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจการมีหนี้สินรวมเป็นกี่เท่าของส่วนผู้ถือหุ้น ถ้าอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้นต่ำจะเกิดผลดี เนื่องจากกิจการมีโครงสร้างหนี้สินรวมเมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้นแล้วต่ำ ตรงกันข้ามถ้าอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้นต่ำจะเกิดผลเสียเนื่องจากกิจการมีโครงสร้างหนี้สินรวมเมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้นแล้วสูง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ ณัฐริณี ศิวะพรประสงค์ และกัลยาภรณ์ ปานมะเริง (2562) พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงลบกับราคาหลักทรัพย์ และ วรัญญา ณ ราชสีมาและคณะ (2561) พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt To Equity) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับราคาหลักทรัพย์

2.3 อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อหนี้สินรวม (Short-term Debt to Total Debt Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อหนี้สินรวม} = \frac{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}{\text{หนี้สินรวม}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจกรรมมีหนี้สินระยะสั้นหรือหนี้สินหมุนเวียน เป็นที่เท่าของหนี้สินรวม ถ้าอัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อหนี้สินรวมต่ำจะเกิดผลดี เนื่องจากกิจกรรมมีโครงสร้างหนี้สินระยะสั้นเมื่อเทียบกับหนี้สินรวมแล้วต่ำ ตรงกันข้ามถ้าอัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อหนี้สินรวมสูงจะเกิดผลเสีย เนื่องจากกิจกรรมมีโครงสร้างหนี้สินระยะสั้นเมื่อเทียบกับหนี้สินรวมแล้วสูง

2.4 อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนระยะยาว (Long-term Debt to Total Capitalization)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนระยะยาว} = \frac{\text{หนี้สินไม่หมุนเวียน}}{\text{เงินทุนระยะยาว}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจกรรมมีหนี้สินระยะยาวหรือหนี้สินไม่หมุนเวียนเป็น ที่เท่าของเงินทุนระยะยาว (เงินทุนระยะยาวประกอบด้วยหนี้สินไม่หมุนเวียนและส่วนของผู้ถือหุ้น) ถ้าอัตราส่วนหนี้สินไม่หมุนเวียนต่อเงินทุนระยะยาวต่ำจะเกิดผลดี เนื่องจากกิจกรรมมีโครงสร้าง หนี้สินไม่หมุนเวียนเมื่อเทียบกับเงินทุนระยะยาวแล้วต่ำ ตรงกันข้ามถ้าอัตราส่วนหนี้สินไม่หมุนเวียน ต่อเงินทุนระยะยาวสูงจะเกิดผลเสีย เนื่องจากกิจกรรมมีโครงสร้างหนี้สินไม่หมุนเวียนเมื่อเทียบกับ เงินทุนระยะยาวแล้วสูง

2.5 อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

$$\text{อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่ากิจกรรมมีกำไรจากการดำเนินงานเป็นที่เท่าของดอกเบี้ยจ่ายถ้าอัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ยสูงแสดงว่ากิจกรรมมีกำไรจากการดำเนินงานในปีนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับดอกเบี้ยจ่ายแล้วมาก กิจกรรมย่อมมีความสามารถในการจ่ายชำระดอกเบี้ยดีด้วย

2.6 อัตราส่วนความสามารถจ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ย (Principle and Interest Coverage Ratio)

$$\text{อัตราส่วนความสามารถจ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ย} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย} + \text{เงินต้น} / (1 - \text{อัตราภาษีเงินได้})}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจกรรมมีกำไรจากการดำเนินงานเป็นที่เท่าของดอกเบี้ยจ่ายและเงินต้น ถ้าอัตราส่วนความสามารถจ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ยสูง แสดงว่า กิจกรรมมีกำไรจากการดำเนินงานในปีนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับเงินต้นและดอกเบี้ยจ่ายแล้วมาก กิจกรรมย่อมมีความสามารถในการจ่ายชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยดีด้วย

2.7 อัตราส่วนความสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ (ทางการเงิน) (Fixed Charge Coverage Ratio)

$$\text{อัตราส่วนความสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ (ทางการเงิน)} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย} + (\text{เงินต้น} + \text{เงินปันผล} + \text{เงินกองทุน}) / (1 - \text{อัตราภาษีเงินได้})}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจการมีกำไรจากการดำเนินงานเป็นกี่เท่าของค่าใช้จ่ายประจำทางการเงิน ถ้าอัตราส่วนความสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายประจำทางการเงินสูง แสดงว่า กิจการมีกำไรจากการดำเนินงานในปีนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายประจำทางการเงินแล้วมาก กิจการย่อมมีความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำทางการเงินดีด้วย

2.8 อัตราส่วนความสามารถจ่ายเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Dividend Coverage Ratio)

$$\text{อัตราส่วนความสามารถจ่ายเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{เงินปันผลของหุ้นบุริมสิทธิ}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบว่า กิจการมีกำไรสุทธิเป็นกี่เท่าของเงินปันผลของหุ้นบุริมสิทธิ ถ้าอัตราส่วนความสามารถจ่ายเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิสูง กิจการย่อมมีความสามารถในการจ่ายเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิในปีนั้นดีด้วย

2.9 มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (Book Value per Share)

$$\text{มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญที่อยู่ในมือผู้ถือหุ้น}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงมูลค่าที่คาดว่าผู้ถือหุ้นแต่ละหุ้นจะได้รับคืน ถ้ากิจการเลิกดำเนินงานใน ขณะนั้นแล้วกิจการสามารถนำสินทรัพย์ที่มีไปขายได้ในมูลค่าตามบัญชีและนำเงินที่ได้ไปชำระคืนหนี้สิน

ผู้ถือหุ้นแต่ละหุ้นจะได้รับเงินคืนในอัตราหุ้นละกี่บาท ถ้ามูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นสูงจะเกิดผลดี เนื่องจากถ้ากิจการเลิกดำเนินงานแล้ว ผู้ถือหุ้นแต่ละหุ้นจะได้รับเงินคืนมาก ซึ่งจะแสดงถึงความสามารถในการชำระคืนหนี้สินของกิจการที่ตนเอง

2.10 กำไรสุทธิเป็นเงินสดต่อหุ้น (Cash-Flow per Share)

$$\text{กำไรสุทธิเป็นเงินสดต่อหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ(เงินสด)}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญที่อยู่ในมือผู้ถือหุ้น}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดที่ผู้ถือหุ้นแต่ละหุ้นจะได้รับในปีนั้น ถ้ากำไรสุทธิที่เป็นเงินสดต่อหุ้นสูงจะเกิดผลดี เนื่องจากผู้ถือหุ้นแต่ละหุ้นจะได้รับกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดมาก ซึ่งจะแสดงถึงความสามารถในการชำระคืนหนี้สินของกิจการที่ดีด้วย

3. อัตราส่วนทางการเงินเพื่อวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Operating Efficiency Ratio) หรือประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ (Activity or Asset Management Efficiency Ratio)

ในการดำเนินงานของกิจการจำเป็นต้องอาศัยการลงทุนทั้งในสินทรัพย์หมุนเวียน(สินค้าคงเหลือและลูกหนี้)และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน(ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์) อัตราส่วนทางการเงินเพื่อวัดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์นี้จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการดำเนินงานของกิจการ(โดยทั่วไปคือยอดขายหรือรายได้จากการขายนั่นเอง) กับสินทรัพย์ที่จำเป็นในการดำเนินงาน

อัตราส่วนทางการเงินนี้ยิ่งมีมากเท่าใด แสดงว่ากิจการยังมีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์มากเท่านั้น เนื่องจากอัตราส่วนทางการเงินที่มาก แสดงว่า กิจการใช้สินทรัพย์น้อยกว่าในการก่อให้เกิดรายได้หรือก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการ แนวโน้มของอัตราส่วนทางการเงินนี้ตลอดช่วงเวลาหนึ่งและความแตกต่างที่เกิดขึ้นเมื่ออัตราส่วนทางการเงินนี้นำไปเปรียบเทียบกับกิจการอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันจะแสดงให้เห็นถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้แม้ว่าอัตราส่วนทางการเงินเพื่อวัดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์นี้ไม่ได้วัดความสามารถในการทำกำไรหรือสภาพคล่องโดยตรงแต่มันก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน

อัตราส่วนทางการเงินเพื่อวัดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์นี้สามารถใช้ในการพยากรณ์เงินลงทุนที่จำเป็นสำหรับกิจการ(ทั้งในการดำเนินงานในปัจจุบันและในระยะยาว) เมื่อกิจการมีรายได้จากการขายมากขึ้นกิจการก็ต้องลงทุนในสินทรัพย์มากขึ้น อัตราส่วนทางการเงินที่วัดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์นี้ช่วยนักวิเคราะห์ในการพยากรณ์จำนวนเงินลงทุนและในการประเมินความสามารถของกิจการในการจัดการสินทรัพย์ที่จำเป็นเพื่อรักษาความเติบโตของกิจการ

อัตราส่วนทางการเงินที่วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานหรือประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ของกิจการมีดังนี้

3.1 อัตราหมุนเวียนของเงินสด (Cash Turnover Ratio)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของเงินสด} = \frac{\text{รายได้จากการขาย}}{\text{เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ระยะเวลาถัวเฉลี่ยการหมุนเวียนเงินสด} = \frac{\text{จำนวนวันในหนึ่งปี}}{\text{จำนวนครั้งของอัตราหมุนเวียนของเงินสด}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด อัตราหมุนเวียนของเงินสดจะแสดงถึงความสามารถของกิจการในการนำเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดไปทำให้เกิดรายได้จากการขายกลับเข้ามาหรือก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการได้ปีละกี่รอบหรือกี่ครั้ง

ดังนั้นถ้าอัตราส่วนหมุนเวียนเงินสดสูงแสดงว่า กิจการสามารถนำเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดไปทำให้เกิดรายได้เข้ามาปีหนึ่งมารอบหรือมากครั้ง ย่อมแสดงถึงความสามารถในการบริหารเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่ดีนั่นเอง

นักวิเคราะห์อาจพิจารณาการบริหารเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจากจำนวนวันหมุนเวียนของเงินสดก็ได้เรียกว่า ระยะเวลาถัวเฉลี่ยของการหมุนเวียนเงินสด ถ้าระยะเวลาถัวเฉลี่ยของการหมุนเวียนเงินสดต่ำดี แสดงว่ากิจการสามารถนำเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่ได้ เข้ามาไปทำเงินสดกลับเข้ามาเร็วมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะแสดงถึงความสามารถในการบริหารเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสดของกิจการที่ดีนั่นเอง

3.2 อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ (Receivable Turnover Ratio)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้} = \frac{\text{รายได้จากการขายเชื่อ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ระยะเวลาถัวเฉลี่ยเรียกเก็บเงินลูกหนี้} = \frac{\text{จำนวนวันในหนึ่งปี}}{\text{จำนวนครั้งของอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารลูกหนี้ของกิจการว่าดีมากน้อยเพียงไร อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้จะแสดงถึงความสามารถของกิจการในการนำลูกหนี้ไปทำให้เกิดรายได้ จากการขายหรือก่อให้เกิดประโยชน์กลับเข้ามาให้กิจการได้ปีละกี่ครั้ง ดังนั้นถ้าอัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้สูง แสดงว่ากิจการสามารถนำลูกหนี้ไปทำให้เกิดรายได้เข้ามาปีหนึ่งมากครั้ง ย่อมแสดงถึง ความสามารถในการบริหารลูกหนี้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ

นักวิเคราะห์อาจพิจารณาความสามารถในการบริหารลูกหนี้จากจำนวนวันหมุนเวียนของ ลูกหนี้ก็ได้เรียกว่า ระยะเวลาถัวเฉลี่ยเรียกเก็บเงินลูกหนี้ ถ้าระยะเวลาถัวเฉลี่ยเรียกเก็บเงินลูกหนี้ต่ำดี แสดงว่ากิจการสามารถเก็บเงินสดจากลูกหนี้ได้เร็ว ซึ่งจะแสดงถึงความสามารถในการบริหาร ลูกหนี้ที่ดีนั่นเอง

3.3 อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover Ratio)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ระยะเวลาถัวเฉลี่ยการหมุนเวียนสินค้า} = \frac{\text{จำนวนวันในหนึ่งปี}}{\text{จำนวนครั้งของอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารสินค้าคงเหลือของกิจการว่าดีมากน้อย เพียงไร อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือจะบอกถึงความสามารถของกิจการในการขายสินค้าคงเหลือนำเงินสดกลับเข้ามาให้กิจการได้ปีละกี่ครั้ง ดังนั้นถ้าอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือสูง แสดงว่า กิจการสามารถนำสินค้าคงเหลือไปขายปีหนึ่งมากครั้ง ย่อมแสดงถึงความสามารถในการบริหารสินค้าคงเหลือที่ดีและมีประสิทธิภาพ

นักวิเคราะห์อาจพิจารณาความสามารถในการบริหารสินค้าคงเหลือจากจำนวนวันหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือก็ได้เรียกว่า ระยะเวลาถัวเฉลี่ยของการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ ซึ่งแสดงถึงความสามารถของกิจการในการขายสินค้าคงเหลือและจะได้เงินสดกลับเข้ามาใช้เวลาถัวเฉลี่ยประมาณกี่วัน ดังนั้นถ้าระยะเวลาถัวเฉลี่ยของการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือต่ำดี แสดงว่า กิจการสามารถขายสินค้าคงเหลือและได้รับเงินสดกลับเข้ามาเร็วมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะแสดงถึง ความสามารถในการบริหารสินค้าคงเหลือที่ดีนั่นเอง

3.4 อัตราร้อยละของสินทรัพย์หมุนเวียน (Percentage of current Assets)

$$\text{อัตราร้อยละของสินทรัพย์หมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนที่ต้องการหารร้อยละ} \times 100}{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนรวม}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงโครงสร้างสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการ เพื่อดูว่ากิจการมีสินทรัพย์ หมุนเวียนแต่ละรายการเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของสินทรัพย์หมุนเวียนรวม ซึ่งโครงสร้างของสินทรัพย์หมุนเวียนจะแสดงถึงการถือสินทรัพย์หมุนเวียนแต่ละรายการของกิจการนั่นเอง ถ้าเป็นรายการเงินสด และเงินลงทุนชั่วคราวควรมีโครงสร้างหรือการถือไว้จำนวนมาก จะแสดงถึงการบริหารเงินสดและเงินลงทุนชั่วคราวที่ดี แต่ถ้าสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทอื่นเช่น ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือและสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ แล้วควรมีโครงสร้างหรือการถือไว้จำนวนน้อยจะแสดงถึงการบริหารที่ดี ข้อสังเกต อัตราร้อยละของสินทรัพย์หมุนเวียนนี้เป็นอัตราส่วนที่จัดทำขึ้นมาเพื่อช่วยตรวจสอบอัตราส่วนหมุนเวียนเงินสด อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้และอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือว่า

การบริหาร สินทรัพย์หมุนเวียนดังกล่าวมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยที่อัตราร้อยละของสินทรัพย์หมุนเวียนจะให้ผล เหมือนกันกับอัตราส่วนหมุนเวียนเงินสด อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้และอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือทุกประการ

3.5 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Fixed Assets Turnover Ratio)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร} = \frac{\text{รายได้จากการขาย}}{\text{สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนถัวเฉลี่ย}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ถาวร(ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์) ของกิจการว่าดีมามากน้อยเพียงไร อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรจะบอกถึงความสามารถของ กิจการในการนำสินทรัพย์ถาวรที่มีไปทำให้เกิดรายได้จากการขายหรือก่อให้เกิดประโยชน์กลับเข้ามา ให้กิจการได้ปีละกี่ครั้ง ดังนั้นถ้าอัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรสูง แสดงว่ากิจการสามารถ นำสินทรัพย์ถาวรไปทำให้เกิดรายได้จากการขายหรือก่อให้เกิดประโยชน์กลับเข้ามาให้กิจการมากขึ้น ย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ถาวรที่ดี

3.6 อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover Ratio)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{รายได้จากการขาย}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมทั้งหมดของกิจการว่าดีมามากน้อยเพียงไร อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมจะบอกถึงความสามารถของกิจการในการนำสินทรัพย์รวมทั้งหมดที่มีไปทำให้เกิดรายได้จากการขายหรือก่อให้เกิดประโยชน์กลับเข้ามาให้กิจการได้ปีละกี่ครั้ง ดังนั้นถ้าอัตราส่วนหมุนเวียนสินทรัพย์รวมสูงแสดงว่ากิจการสามารถนำสินทรัพย์รวมทั้งหมด ไปทำให้เกิดรายได้จากการขายหรือก่อให้เกิดประโยชน์ปีหนึ่งเข้ามาอีกครั้ง ย่อมแสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานหรือการบริหารสินทรัพย์รวมทั้งดี

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ ณัฐริณี ศิวะพรประสงค์ และกัลยาภรณ์ ปานมะเริง (2562) พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และวรัญญา ณ ราชสีมาและคณะ (2561) พบว่า อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover) นั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค

4. อัตราส่วนทางการเงินเพื่อดูความสามารถในการทำกำไร

4.1 อัตราส่วนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin Ratio)

$$\text{อัตราส่วนกำไรขั้นต้น} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{รายได้จากการขาย}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรขั้นต้นของกิจการว่าเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้จากการขาย ถ้าอัตราส่วนกำไรขั้นต้นสูงจะดีเนื่องจากแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรขั้นต้นของกิจการว่ามีกำไรขั้นต้นจำนวนมาก ข้อสังเกตถ้าอัตรากำไรขั้นต้นสูงย่อมแสดงถึงนโยบายการตั้งราคาที่ดีหรือนโยบายการจัดซื้อหรือนโยบายการผลิตที่ดีนั่นเอง

4.2 อัตราส่วนกำไรดำเนินงาน (Operating Profit Margin Ratio)

$$\text{อัตราส่วนกำไรดำเนินงาน} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{รายได้จากการขาย}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรจากการดำเนินงานของกิจการว่าเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้จากการขาย ถ้าอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานสูงจะดีเนื่องจากแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรจากการดำเนินงานของกิจการว่ามีกำไรจากการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก ข้อสังเกตถ้าอัตรากำไรดำเนินงานสูงย่อมแสดงถึงนโยบายการตั้งราคาที่ดีหรือนโยบายการจัดซื้อและนโยบายการผลิตที่ดี นอกจากนี้ยังจะแสดงถึงการควบคุมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่ดีด้วย

4.3 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (Net Profit Margin Ratio)

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{รายได้จากการขาย}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการว่าเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้จากการขาย ถ้าอัตราส่วนกำไรสุทธิสูงจะดีเนื่องจากแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการว่ามีกำไรสุทธิเป็นจำนวนมาก ข้อสังเกตถ้าอัตรากำไรสุทธิสูงย่อมแสดงถึงนโยบาย การตั้งราคาที่ดี หรือนโยบายการจัดซื้อและนโยบายการผลิตที่ดี นอกจากนี้ยังจะแสดงถึงการ ควบคุมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ดีด้วย

4.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิเป็นเงินสด (Cash-Flow Profit Margin Ratio)

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิเป็นเงินสด} = \frac{\text{กำไรสุทธิตามเกณฑ์เงินสด} \times 100}{\text{รายได้จากการขาย}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดของกิจการว่าเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้จากการขาย ถ้าอัตราส่วนกำไรสุทธิเป็นเงินสดสูงจะดีเนื่องจากแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิที่เป็นตัวเงินสดของกิจการว่ามีกำไรสุทธิที่เป็นตัวเงินสดจำนวนมาก

4.5 อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (Return on Asset)

$$\text{อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของกิจการในการนำสินทรัพย์ที่มีทั้งหมดไปทำให้เกิดกำไรสุทธิกลับเข้ามาในปีนั้นประมาณกี่เปอร์เซ็นต์ของสินทรัพย์ที่มีทั้งหมด ถ้าอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์สูงจะดี เนื่องจากกิจการสามารถนำสินทรัพย์รวมไปทำให้เกิดกำไรสุทธิกลับเข้ามามาก จะทำให้ปีนั้นกิจการมีผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมจำนวนมาก ข้อสังเกตอัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์นี้จะแสดงถึงผลตอบแทนโดยรวมของกิจการนั่นเอง

4.6 อัตราผลตอบแทนเงินลงทุน (Return on Investment)

$$\text{อัตราผลตอบแทนเงินลงทุน} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ดำเนินงาน}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของกิจการในการนำสินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อการดำเนินงาน ไปทำกำไรจากการดำเนินงานกลับเข้ามาในปีนั้นประมาณกี่เปอร์เซ็นต์ของสินทรัพย์ดำเนินงาน ทั้งหมด ถ้าอัตราผลตอบแทนเงินลงทุนสูงจะดีเนื่องจากกิจการสามารถนำสินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อการดำเนินงานไปทำให้เกิดกำไรจากการดำเนินงานกลับเข้ามามาก จะทำให้ปีนั้นกิจการมีผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานจำนวนมาก ข้อสังเกตอัตราส่วนผลตอบแทนเงินลงทุนนี้จะแสดงถึง ผลตอบแทนที่เกิดจากการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ ซึ่งต่างจากอัตราผลตอบแทนเงินลงทุน

4.7 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Owner's Equity)

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของกิจการในการนำส่วนของทุนทั้งหมดไปทำกำไรสุทธิกลับเข้ามาในปีนั้นประมาณกี่เปอร์เซ็นต์ของส่วนของทุนทั้งหมด ถ้าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นสูงจะดี เนื่องจากกิจการสามารถนำส่วนของทุนไปทำให้เกิดกำไรสุทธิกลับเข้ามามาก จะทำให้ปีนั้นกิจการมีผลตอบแทนจากส่วนของทุนเป็นจำนวนมาก ข้อสังเกตอัตราส่วนผลตอบแทนส่วนผู้ถือหุ้นนี้จะแสดงถึงผลตอบแทนที่กิจการให้กับผู้ถือหุ้นของกิจการนั่นเอง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ ขวัญนภา เคิกศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยธณณ วิมูลอาจ (2561) พบว่า อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจบริการ ในขณะที่ผลการวิจัยของวรวิญญา ณ ราชสีมาและคณะ (2561) พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์

4.8 กำไรต่อหุ้น (Earning Per Share)

$$\text{กำไรต่อหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้น}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงกำไรสุทธิที่ผู้ถือหุ้นแต่ละหุ้นจะได้รับจากการดำเนินงานของกิจการ ในปีนั้น ๆ ถ้ากำไรต่อหุ้นสูงจะดีเนื่องจากผู้ถือหุ้นแต่ละหุ้นจะได้รับกำไรสุทธิจำนวนมากในปีนั้นๆ กำไรต่อหุ้นนี้จะเป็ปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ช่วยผู้ลงทุนในการตัดสินใจลงทุนในกิจการ

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของทวิชัย เวชคุณานุกูล, อรไท ชั่วเจริญ และพรมนัส สิริธรงค์ศรี (2561) พบว่า โดยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์มากที่สุด คือ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)

4.9 อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (Price Earnings Ratio)

$$\text{อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร} = \frac{\text{ราคาตลาดหุ้นสามัญต่อหุ้น}}{\text{กำไรต่อหุ้น}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงราคาตลาดของหุ้นสามัญของกิจการว่าเป็นกี่เท่าของกำไร ถ้าอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสูงจะดี เนื่องจากอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรที่สูง แสดงว่า

หุ้นสามัญ ของกิจการเป็นที่นิยมหรือผู้ลงทุนให้ความสนใจมาก แต่ถ้าอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสูงมาก เกินไปก็ไม่ดี เนื่องจากถ้าอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสูงมากแสดงว่าหุ้นของกิจการเป็นที่ต้องการ มาก ซึ่งอาจเป็นช่วงที่หุ้นสามัญของกิจการถูกปั่นราคาให้สูง ปัจจุบันอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ช่วยผู้ลงทุนในการตัดสินใจลงทุนซื้อหุ้นในกิจการ กล่าวคือหุ้นสามัญที่ น่าสนใจลงทุนควรจะมีอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสูงกว่าอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันเล็กน้อย แต่ถ้ามีอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสูงกว่าอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันมากเกินไปไม่ควรลงทุน เนื่องจากมีความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากการปั่นราคาของหุ้นสามัญ

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของณัฐรณี ศิวะพรประสงค์ และกัลยาภรณ์ ปานมะเริง (2562) พบว่า อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีชัย เวชคุณานุกูล, อรไท ชั่วเจริญ และพรมนัส สิริรังศรี (2561) พบว่า อัตราราคาตลาดต่อกำไรไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์

4.10 อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไร (Dividend Payout Ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไร} = \frac{\text{เงินปันผลต่อหุ้น}}{\text{กำไรต่อหุ้น}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงการจ่ายเงินปันผลของกิจการเมื่อเปรียบเทียบกับกำไรที่ทำได้ในปีนั้น ถ้าอัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไรสูง แสดงว่าในปีนั้นกิจการจ่ายเงินปันผลเมื่อเปรียบเทียบกับกำไรแล้วมากนั่นเองเนื่องจากอัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไรแสดงถึงนโยบายการจ่ายเงินปันผลของกิจการ ดังนั้นอัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไรนี้จะเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยที่ช่วยผู้ลงทุนในการตัดสินใจลงทุนในกิจการ

4.11 อัตราส่วนเงินปันผลต่อราคาตลาด (Dividend Yield on Common Stock)

$$\text{อัตราส่วนเงินปันผลต่อราคาตลาด} = \frac{\text{เงินปันผลต่อหุ้น}}{\text{ราคาตลาดหุ้นสามัญต่อหุ้น}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงการเปรียบเทียบเงินปันผลของกิจการที่จ่ายในปีนั้นกับราคาตลาดของหุ้นสามัญในปีนั้น อัตราส่วนเงินปันผลต่อราคาตลาดนี้จะแสดงให้เห็นว่าถ้านักลงทุนซื้อหุ้นสามัญของกิจการในราคาตลาดจะได้รับเงินปันผลในปีนั้นกลับมาประมาณกี่เท่าของเงินลงทุนที่ลงทุนไป ดังนั้นอัตราส่วนเงินปันผลต่อราคาตลาดสูงจะดี เนื่องจากจะได้รับเงินปันผลกลับมาเมื่อ

เปรียบเทียบกับเงินลงทุนแล้วมากก็น่าจะลงทุน ปัจจุบันอัตราส่วนเงินปันผลต่อราคาตลาดนี้จะเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยผู้ลงทุนในการตัดสินใจลงทุนในกิจการ

แนวคิดการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชี

อัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio) คำนวณได้จากเงินสดบวกรายการเทียบเท่าเงินสดหารด้วยหนี้สินหมุนเวียนอัตราส่วนนี้คล้ายกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว เพื่อดูว่ากิจการมีสินทรัพย์ระยะสั้นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วหรือไม่ ซึ่งจากงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาพบว่า ยังมีผู้ศึกษาจำนวนน้อยที่นำอัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio) มาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดของหลักทรัพย์

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต พบว่า อัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio) มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์เนื่องจากอัตราส่วนนี้แสดงความสามารถในการวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่องคล้ายกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว เพียงแต่ตัวตั้งคือเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอัตราส่วนเงินสด อาจเป็นตัวแทนในการวัดอัตราส่วนสภาพคล่องที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ (ขวัญภา เติงศิริ, สมใจ บุญหมื่น และไวยธณภณ วิมูลอาจ, 2561)

การบริหารเงินทุนหมุนเวียน

การที่ธุรกิจจะสามารถดำเนินงานและอยู่รอดได้ในยุคปัจจุบันนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเงินทุนหมุนเวียนของกิจการเปรียบเสมือน “น้ำมันหล่อลื่นของเครื่องจักร” ที่จะช่วยให้ธุรกิจดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ติดขัด มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในแต่ละวัน และสามารถชำระหนี้ได้เมื่อถึงกำหนด ผู้บริหารการเงินต้องให้ความสนใจและควบคุมและติดตามการบริหารเงินทุนหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการจัดการหรือการบริหารเงินทุนหมุนเวียนจะมีผลต่อสภาพคล่อง ความเสี่ยงและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ (ปริยานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ, 2563 : ออนไลน์)

เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) หมายถึง เงินทุนที่ธุรกิจจัดสรรไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมดหักด้วยหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมด หรือเรียกว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (Net working capital) ขออธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจกับ สินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียนดังนี้

สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) หมายถึง สินทรัพย์ที่ธุรกิจสามารถเปลี่ยนให้เป็นเงินสดได้ภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานปกติหรือภายในระยะเวลา 1 ปี ได้แก่ เงินสด เงินฝาก

ธนาคาร หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ ตัวเงินรับ หรือที่นักบัญชีเรียกว่าสินทรัพย์สภาพคล่อง

หนี้สินหมุนเวียน (Current Liability) หมายถึง หนี้สินที่มีระยะเวลาการชำระคืนภายใน 1 ปี ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เงินกู้ยืมระยะสั้น เจ้าหนี้การค้า ตัวเงินจ่าย ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและรายได้รับล่วงหน้า

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้ได้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า นั้นจะส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทอย่างยิ่งยั้ง (ณัฐริณี ศิวะพรประสงค์ และกัลยาภรณ์ ปานมะเร็ง, 2562)

หลักการบริหารเงินทุนหมุนเวียน

หลักในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ทั้งด้านส่วนประกอบและปริมาณที่เหมาะสม โดยพิจารณาระดับของความเสียหาย (Risk) และผลตอบแทนหรือกำไร (Profit) ในระดับที่เหมาะสม กล่าวคือ การจัดสรรเงินเพื่อลงทุนในสินทรัพย์ใดก็ตาม โดยหลักทางการเงิน พบว่า หากลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน จะมีผลทำให้สภาพคล่องต่ำ ความเสี่ยงสูง กำไรสูง แต่หากลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์ถาวร จะมีผลทำให้สภาพคล่องสูง ความเสี่ยงต่ำ กำไรต่ำ การบริหารเงินทุนหมุนเวียน เป็นการบริหารให้มีประสิทธิภาพในประเภทและขนาดที่เหมาะสม ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป เพราะหากมีมากเกินไปก็จะทำให้กิจการสูญเสียกำไรจากการลงทุน เช่น การถือเงินสดมากเกินไปความจำเป็นจะทำให้ธุรกิจเสียโอกาสในการลงทุนที่ให้กำไรสูงกว่า หรือการมีลูกหนี้ที่เก็บไม่ได้จำนวนมาก ก็จะทำให้เกิดเงินทุนจมในตัวลูกหนี้และความเสี่ยงต่อการเกิดหนี้สูญมากขึ้น เกิดค่าใช้จ่ายในการเก็บหนี้มากขึ้น และหากกิจการมีสินค้าคงเหลือมาก ก็จะทำให้เกิดเงินทุนจมในสินค้า สินค้าอาจเสื่อมสภาพหรือล้าสมัยจนไม่สามารถขายได้ และเกิดค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสินค้ามากขึ้นในขณะเดียวกัน หากธุรกิจมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยเกินไป ก็จะทำให้ธุรกิจมีปัญหาด้านการดำเนินงาน เช่น การถือเงินสดน้อยเกินไปก็จะมีผลทำให้การดำเนินงานติดขัดไม่ราบรื่น เพราะมีเงินสดไม่เพียงพอในการจ่ายชำระหนี้ ไม่เพียงพอต่อการจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหรือหากกิจการเก็บหนี้ให้เร็วขึ้นด้วยการเร่งรัดชำระหนี้ อาจมีผลทำให้ยอดขายลดลง เพราะลูกค้าเปลี่ยนการตัดสินใจไปซื้อสินค้าจากรายอื่นที่ให้เครดิตนานกว่า และหากมีสินค้าคงเหลือน้อยเกินไปอาจทำให้สินค้าขาดมือจนทำให้ส่วนแบ่งตลาดลดลง

ดังนั้นการบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยดุลยพินิจในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนว่าจะอยู่ในระดับใดที่เหมาะสม จึงจะทำให้ธุรกิจมีกำไรและสภาพคล่อง

ภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และโดยทั่วไปพบว่า ปัญหาในเรื่องของการขาดเงินทุนหมุนเวียน หรือสภาพคล่องของธุรกิจ เกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการ เช่น การไม่สามารถเก็บหนี้จากลูกหนี้ได้ตามกำหนดเวลา สินค้าจำหน่ายไม่ได้ ทำให้เงินจมในสินค้า ผลกระทบตามมาก็คือกิจการขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะชำระหนี้สินและใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งธุรกิจอาจแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ด้วยการหาแหล่งเงินจากแหล่งเงินทุนระยะสั้นเพิ่มขึ้น เพื่อนำมาจ่ายชำระหนี้ให้ทันกำหนด เช่น การหาแหล่งเงินทุนระยะสั้น เช่น การกู้ยืมเงินจากธนาคาร วิธีการดังกล่าวสามารถจ่ายชำระหนี้ได้ทันตามกำหนดก็จริง แต่จะไม่สามารถทำให้สภาพคล่องของกิจการดีขึ้นแต่อย่างใด แต่ในทางกลับกันจะทำให้กิจการมีปัญหาสภาพคล่องมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะการหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนระยะสั้นเพิ่มขึ้น เพื่อนำมาชำระหนี้สินนั้น จะมีผลทำให้อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ลดลง (ปริยานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ, 2563 : ออนไลน์)

จะเห็นได้ว่า การบริหารเงินทุนหมุนเวียน ก็คือการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน ให้เกิดความสมดุลกันระหว่าง สภาพคล่อง ความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงซึ่งจากการบริหารดังกล่าว สามารถจำแนกการบริหารเงินทุนหมุนเวียนได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. เงินทุนหมุนเวียนเป็นศูนย์ (Zero Position) เป็นการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่สินทรัพย์หมุนเวียนเท่ากับหนี้สินหมุนเวียน ผลคือ จะทำให้กิจการมีสภาพคล่อง กำไรและความเสี่ยงในระดับปานกลาง
2. เงินทุนหมุนเวียนเป็นบวก (Positive Position) เป็นการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียน มีผลทำให้กิจการมีสภาพคล่องสูง ความเสี่ยงต่ำ และความสามารถในการทำกำไรลดลง
3. เงินทุนหมุนเวียนเป็นลบ (Negative Position) เป็นการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียนมีผลทำให้กิจการมีสภาพคล่องต่ำ ความเสี่ยงสูง แต่กำไรสูงกว่า (ปริยานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ, 2563 : ออนไลน์)

เทคนิคการบริหารเงินทุนหมุนเวียน

ผู้ประกอบการจำเป็นต้องบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยใช้หลักเกณฑ์ด้านสภาพคล่อง ระดับของความเสี่ยงและกำไรในระดับที่ยอมรับได้เป็นส่วนในการพิจารณา โดยทั่วไปธุรกิจที่ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์ถาวรมีสภาพคล่องสูง ความเสี่ยงต่ำ กำไรต่ำ ในทางตรงข้าม ลงทุนสินทรัพย์ถาวรมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนส่งผลสภาพคล่องต่ำ ความเสี่ยงสูง กำไรสูง ดังนั้น การบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยดุลยพินิจอย่างสูงเพื่อลดการสูญเสียกำไรจากการลงทุน เพิ่มความคล่องตัวด้านการดำเนินงาน และอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (สถาบันพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการ SME, 2562 : ออนไลน์)

1. จัดการเงินสดให้เป็นระบบ โดยแบ่งออกเป็น

1.1 เงินสดย่อย สำหรับค่าใช้จ่ายรายวันจำนวนไม่มาก เช่น ค่าแสดมป์ ค่ายานพาหนะ ค่าเครื่องใช้สำนักงาน เป็นต้น ทำให้สะดวกในการใช้จ่าย ควบคุมรายจ่ายที่เกิดขึ้นประจำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 เงินสดในมือ ได้จากการขายประจำวันและเงินทอน เป็นส่วนที่ไม่มีผลตอบแทน ควรมีเท่าที่จำเป็น ลดความเสี่ยงจากการสูญเสีย เช่น การขโมย ดังนั้นควรนำไปฝากธนาคารทุกวัน

1.3 เงินฝากกระแสรายวัน อำนวยความสะดวกในการบริหารเงินได้อย่างคล่องตัวและปลอดภัยโดยใช้เช็คสั่งจ่ายของธนาคารแทนการใช้เงินสด

1.4 เงินฝากออมทรัพย์ ใช้สำหรับรับโอนเงินจากเงินฝากกระแสรายวันเพื่อรับดอกเบี้ย เป็นเงินสำหรับใช้จ่ายภาษีต่าง ๆ หรือ ใช้ในกรณีฉุกเฉิน

2. นำหลักทรัพย์ลงทุนชั่วคราวเพื่อสร้างรายได้

ผู้ประกอบการสามารถนำเงินสดที่ยังไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายหรือชำระหนี้ทันทีไปลงทุนในหลักทรัพย์ระยะสั้นหรือตราสารในตลาดเงินซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่าเก็บไว้ในบัญชีกระแสรายวันซึ่งไม่มีดอกเบี้ย และบัญชีออมทรัพย์ซึ่งดอกเบี้ยต่ำมาก

3. กำหนดนโยบายบริหารลูกหนี้

ในกรณีขายเชื่อ ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีวิธีการบริหารลูกหนี้ โดยกำหนดเป็นนโยบายขายเชื่อ มีรายละเอียดสำคัญ 3 ประการ ดังนี้ ประเภทลูกค้าและวงเงินขายเชื่อ ระยะเวลา และเงื่อนไขขายเชื่อ วิธีการควบคุมขายเชื่อ และมาตรการแก้ปัญหา

4. จัดการสินค้าคงเหลือเหมาะสม

เป้าหมายหลักของการจัดการสินค้าคงคลัง ทำให้ค่าใช้จ่ายรวมในการจัดการสินค้าคงเหลือมีค่าน้อยที่สุดในขณะลูกค้าได้รับความพอใจ ดังนั้นผู้ประกอบการต้องบริหารสินค้าคงคลังให้ปริมาณพอเหมาะ ไม่มากหรือน้อยเกินไป เงินลงทุนจะได้ไม่จมอยู่กับสินค้า ค่าใช้จ่ายในการบริหารสินค้าเหลือน้อยและมีสินค้าพร้อมขายแก่ลูกค้าทันทั่วทั้ง

ข้อห้ามและข้อควรคำนึงถึงเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียน

เส้นเลือดแดงที่หล่อเลี้ยงธุรกิจอย่าง เงินทุนหมุนเวียนธุรกิจ มีความสำคัญอย่างมาก ผู้ประกอบการจะละเลยไม่ได้ ต้องบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ คล่องตัว มีกำไรภายใต้ความเสี่ยงเหมาะสมโดยอาศัยเทคนิคต่าง ๆ มากำหนดนโยบายอย่างสมดุลและหลีกเลี่ยงข้อห้ามที่เป็นอันตรายต่อการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ทั้งนี้ต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ภาวะการแข่งขันทางการตลาดและสภาวะแวดล้อมอีกด้วย

7 ข้อห้ามการบริหารเงินทุนหมุนเวียนธุรกิจ

1. ถือเงินสดมากเกินไปจนความจำเป็น ธุรกิจเสียโอกาสในการลงทุนที่ให้กำไรสูงกว่า
2. ขายเชื่อมากเกินไป เกิดลูกหนี้ที่เก็บไม่ได้จำนวนมากเงินทุนจมในตัวลูกหนี้ เสี่ยงเกิดหนี้สูญ มีค่าใช้จ่ายเก็บหนี้มากขึ้น
3. สต็อกสินค้าคงเหลือเกินความจำเป็นเงินทุนจมในสินค้า ระยะยาวสินค้าเสื่อมสภาพหรือล้าสมัยจนไม่สามารถขายได้ และเกิดค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสินค้ามากขึ้น
4. ถือเงินสดน้อยเกินไป ส่งผลธุรกิจดำเนินงานติดขัด ไม่ราบรื่น เพราะมีเงินสดไม่เพียงพอในการจ่ายชำระหนี้ จ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
5. เร่งรัดชำระหนี้เร็วเกินไป อาจมีผลทำให้ยอดขายลดลง เพราะลูกค้าเปลี่ยนการตัดสินใจไปซื้อสินค้าจากรายอื่นที่ให้เครดิตนานกว่า
6. สินค้าคงเหลือน้อยเกินไป ทำให้สินค้าขาดมือส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและส่วนแบ่งตลาดลดลง
7. ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนระยะสั้นมากเกินไป เพื่อนำมาจ่ายชำระหนี้ให้ทันกำหนด เช่น การกู้ยืมเงินจากธนาคาร สามารถจ่ายชำระหนี้ได้ทันตามกำหนด แต่ไม่สามารถทำให้สภาพคล่องของกิจการดีขึ้น กลับกันทำให้ธุรกิจมีปัญหาสภาพคล่องมากขึ้นกว่าเดิมเพราะอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ลดลง (สถาบันพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการ SME, 2562: ออนไลน์)

ปัจจัยเกี่ยวกับความต้องการเงินทุนหมุนเวียน

ปัจจัยที่จะกำหนดว่า ธุรกิจต้องมีเงินทุนหมุนเวียนถาวรหรือชั่วคราวและเป็นจำนวนเท่าใดคือ

1. ปริมาณยอดขาย (Volume of Sales)

ในการขายสินค้าจำนวนหนึ่งธุรกิจต้องมีเงินทุนหมุนเวียนไว้จำนวนหนึ่งที่ยอดขายสูงขึ้นไปเพียงใดเงินทุนหมุนเวียนก็ต้องเพิ่มขึ้นเพราะการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมักเป็นสัดส่วนกับยอดขายส่วนเงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นจะถาวรหรือชั่วคราวขึ้นอยู่กับว่ายอดขายจะเพิ่มขึ้นตลอดไปหรือเพียงชั่วคราวซึ่งถ้ายอดขายเพิ่มขึ้นตลอดไปเงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นก็เป็นลักษณะถาวร แต่ถ้ายอดขายเป็นเพียงการเพิ่มขึ้นตามช่วงบางฤดูกาลเงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นก็จะเป็นลักษณะชั่วคราว

2. วัฏจักรและฤดูกาล (Seasonal & Cyclical)

ความต้องการในสินค้าหรือบริการอาจเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามฤดูกาลหรือตามสภาวะเศรษฐกิจเมื่อสภาวะของเศรษฐกิจตกต่ำยอดขายของธุรกิจก็จะลดลงเนื่องจากลูกค้าระมัดระวังในการซื้อสินค้าหรือบริการเมื่อยอดขายลดลงความต้องการในเงินทุนหมุนเวียนชั่วคราวย่อมลดลงด้วย แต่ถ้าเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองก็จะเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

3. เทคโนโลยี (Technology)

การเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีด้านการผลิตจะมีผลต่อจำนวนเงินทุนหมุนเวียนที่ธุรกิจต้องดำรงไว้ซึ่งถ้าธุรกิจได้ลงทุนในอุปกรณ์การผลิตเพิ่มขึ้นย่อมทำให้กำลังการผลิตเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเพิ่มขึ้นธุรกิจจึงต้องมีวัตถุดิบให้เพียงพอกับกำลังการผลิตธุรกิจจะต้องลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนถาวรในรูปของสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น แต่ถ้าการนำเทคโนโลยีมาใช้แล้วทำให้ต้นทุนส่วนที่เป็นวัตถุดิบลดลงธุรกิจก็ต้องลดการลงทุนในสินค้าคงเหลือ

4. นโยบายของธุรกิจ (Firm Policies)

นโยบายของธุรกิจหลายอย่างที่มีผลต่อเงินทุนหมุนเวียนประเภทถาวรและชั่วคราวเช่น การเปลี่ยนนโยบายให้สินเชื่อของธุรกิจจากเดิม $n/30$ เป็น $n/60$ ทำให้ลูกหนี้ส่วนที่อยู่ในเงินหมุนเวียนประเภทถาวรเพิ่มขึ้น แต่ถ้าเป็นการเปลี่ยนแปลงในนโยบายการผลิตก็จะทำให้เงินทุนหมุนเวียนถาวรเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือเปลี่ยนแปลงไปด้วยหรือเป็นกรณีที่ธุรกิจเปลี่ยนนโยบายการถือเงินสดขั้นต่ำไว้เงินทุนหมุนเวียนถาวรก็เปลี่ยนแปลงไปส่วนจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงแล้วแต่กรณี แต่ถ้าระดับเงินสดที่ถือไว้มีความสัมพันธ์กับยอดขายเงินทุนหมุนเวียนเฉพาะชั่วคราวอาจกระทบกระเทือนไปด้วย (ธนิดา จิตรน้อมรัตน์, 2542 : ออนไลน์)

สรุปได้ว่า การบริหารเงินทุนหมุนเวียนเป็นการบริหารสินทรัพย์ที่อยู่ในกลุ่มสินทรัพย์หมุนเวียน อันได้แก่ เงินสดหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด (เงินลงทุนชั่วคราว) ลูกหนี้และสินค้าคงเหลืออีกทั้งยังต้องบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนเหล่านั้นให้สอดคล้องและมีความสมดุลกันกับหนี้สินหมุนเวียนคือต้องบริหารให้ธุรกิจมีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับที่เหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไปโดยพิจารณาระหว่างกำไรและความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับซึ่งการบริหารเงินทุนหมุนเวียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจประจำวันเป็นอย่างมากดังนั้น ธุรกิจควรพิจารณาอย่างรอบคอบในการรักษาระดับของเงินทุนหมุนเวียนของธุรกิจ (อรุณรุ่ง วงศ์กังวาน, 2559 : ออนไลน์)

คุณภาพการสอบบัญชี

คุณภาพงานสอบบัญชี หมายถึง ความน่าจะเป็นในการตรวจพบข้อผิดพลาดในงบการเงิน และเสนอรายงาน ข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยผู้สอบบัญชี ทั้งนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความน่าจะเป็นที่ผู้สอบบัญชี ตรวจพบข้อผิดพลาดในงบการเงินคือ การวางแผนการสอบบัญชี ความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี และขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบ ซึ่งผู้สอบบัญชีจะต้องมีความเป็นอิสระ ทางความคิดและสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบและประเมินผลโดยปราศจากอิทธิพลมากระทบต่อดุลยพินิจในการตัดสินใจ (DeAngelo, 1981)

คุณภาพงานสอบบัญชี หมายถึง ความน่าเชื่อถือของงบการเงิน ผู้สอบบัญชีที่มีความเป็นอิสระ ให้บริการให้ความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้รายงานทางการเงิน มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลในรายงานทางการเงิน มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูล

อันจะนำไปสู่การพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ (กาญจนา สุขศาลาและอัจฉรา ชนากลาง, 2562)

คุณภาพการตรวจสอบบัญชี ได้แก่ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี และระยะเวลาการใช้บริการ มีผลกระทบทางบวกต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจ และรายการคงค้างตามดุลพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ยุวดี วงศ์แวงน้อยและฐิตาภรณ์ สันจรูญศักดิ์, 2563)

คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง ความน่าจะเป็นของผู้สอบบัญชีในการตรวจสอบหาข้อผิดพลาดของงบการเงินและการรายงานข้อผิดพลาดดังกล่าว คุณภาพการสอบบัญชีขึ้นกับชื่อเสียงของผู้สอบบัญชีที่เกิดจากความสามารถในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี วัดได้จากการที่รายงานทางการเงินสามารถบอกสถานการณ์ปัจจุบันของกิจการได้ สามารถลดความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูลระหว่างผู้บริหารและผู้ใช้งบการเงินอื่น ๆ นอกจากนี้คุณภาพการสอบบัญชียังขึ้นกับความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน (ณัฐนิชา พู่เฟื่องสมบัติ, 2559)

จากการทบทวนวรรณกรรมแสดงให้เห็นว่า คุณภาพการสอบบัญชี ยังไม่มีคำจำกัดความหรือนิยามที่สมบูรณ์ ขึ้นอยู่กับแนวทางในการประเมินคุณภาพการสอบบัญชีของแต่ละท่าน ซึ่งมีแนวทางและมุมมองในการประเมินคุณภาพการสอบบัญชีที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับประสบการณ์ มุมมองเรื่องคุณภาพการสอบบัญชีที่แตกต่างกันออกไปด้วย สำหรับประเทศไทย มีการวางแนวทางในการจัดทำมาตรฐานการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานสอบบัญชีระหว่างประเทศ (ISAs: International Standard on Auditing) ซึ่งมาตรฐานการสอบบัญชีของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีออกโดยสหพันธ์นักบัญชี (IFAC : International Federation of Accountants) หรือ หน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพ ซึ่งรวมถึงมาตรฐานการศึกษา จรรยาบรรณ มาตรฐานการสอบบัญชี และการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี ซึ่งในปัจจุบันนี้บังคับใช้ทั้งหมด 2 ฉบับ (ศิลปะพร ศรีจันเพชร, 2552 อ้างโดย ณัฐนิชา พู่เฟื่องสมบัติ, 2559)

1. มาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC 1) เรื่อง การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง

เริ่มใช้ในต่างประเทศตามข้อกำหนดของ IFAC ตั้งแต่ปี 2548 และมีการปรับปรุงเนื้อหาในปี 2552 ส่วนในประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชี เริ่มเผยแพร่ร่างมาตรฐานนี้ในปี 2553 และประกาศเป็นมาตรฐานเมื่อต้นปี 2554 ทั้งนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557

TSQC1 กำหนดให้สำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีต้องจัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า สำนักงานและบุคลากรปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรายงานที่ออกโดยสำนักงานหรือ

ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้จะส่งผลให้งานสอบบัญชีมีคุณภาพ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้รายงานทางการเงินและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้วิชาชีพสอบบัญชีเป็นที่ยอมรับ และช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดข้อผิดพลาดจากการตรวจสอบ ซึ่งจะส่งผลเสียหายต่อตลาดทุนและระบบเศรษฐกิจโดยรวม

สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของมาตรฐานฉบับนี้

1. ความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงานคือ สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติเพื่อให้ตระหนักว่าคุณภาพเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงาน บทบาทของหัวหน้าสำนักงานสอบบัญชีเพื่อให้สำนักงานมีคุณภาพตามที่กำหนด
2. ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง คือ การกำหนดให้สำนักงานและบุคลากรของสำนักงานปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
3. การตอบรับงานสอบบัญชี สำนักงานต้องมีกระบวนการและวิธีปฏิบัติในการตอบรับงานสอบบัญชี รวมถึงการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ
4. ทรัพยากรบุคคล สำนักงานต้องออกแบบวิธีปฏิบัติเพื่อให้สำนักงานมีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้ ความสามารถ และยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณที่เพียงพอ
5. การปฏิบัติงาน กำหนดวิธีปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
6. การติดตามผลคือ การติดตามผลเกี่ยวกับนโยบาย วิธีปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2554: ออนไลน์)

2. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 เรื่อง การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน

มาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ อยู่บนหลักการที่ว่า สำนักงานต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

วัตถุประสงค์ของผู้สอบบัญชี คือ เพื่อนำวิธีปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพไปปฏิบัติในระดับของงานตรวจสอบ เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลแก่ผู้สอบบัญชีว่า งานตรวจสอบเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ รายงานของผู้สอบบัญชีที่ออกมีความเหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2555: ออนไลน์)

กฎเกณฑ์การกำกับรายงานทางการเงินและผู้สอบบัญชี สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ , 2561: ออนไลน์)

การกำกับดูแลผู้สอบบัญชี : สรุปหลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบผู้สอบบัญชีในตลาดทุน

1. การยื่นคำขอความเห็นชอบ

ผู้สอบบัญชีที่ประสงค์จะยื่นคำขอความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีในตลาดทุนจะต้องยื่นแบบคำขอความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชี (แบบ 61-1) และเอกสารประกอบ ดังนี้

- (1) หนังสือรับรองของผู้ยื่นคำขอ
- (2) แบบประวัติและรายละเอียดของผู้ยื่นคำขอ
- (3) หนังสือรับรองของหัวหน้าสำนักงานสอบบัญชี
- (4) หนังสือนำเสนอเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับสำนักงานสอบบัญชี
- (5) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลหรือเอกสารการจัดตั้งคณะบุคคล
- (6) สำเนางบการเงิน 3 ปีล่าสุด หรือบัญชีกำไรขาดทุน 3 ปีล่าสุดกรณีที่สำนักงานสอบบัญชีจัดตั้งในลักษณะคณะบุคคล
- (7) แบบประวัติและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องของสำนักงานสอบบัญชี
- (8) หนังสือรับรองและยินยอมของสำนักงานสอบบัญชี (แบบ 61-2)
- (9) สำเนาบัตรสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีและสำเนาหลักฐานการต่ออายุสมาชิกของผู้ยื่นคำขอ
- (10) สำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบัญชีและสำเนาหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาต
- (11) สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บ.อ.จ. 5)ระยะเวลาในการให้ความเห็นชอบ - เป็นเวลาคราวละไม่เกิน 5 ปี

2. คุณสมบัติของผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบ

ผู้สอบบัญชีที่จะได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. จะต้องมีความรู้คุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งในส่วนที่เป็นคุณสมบัติรายบุคคลและคุณสมบัติของสำนักงานที่สังกัด สรุปได้ดังนี้

- คุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรายบุคคล
- (1) เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
 - (2) เป็นหัวหน้าสำนักงาน เป็นหุ้นส่วน หรือตำแหน่งเทียบเท่าหัวหน้าสำนักงานหรือหุ้นส่วน
 - (3) ปฏิบัติงานสอบบัญชีมาเป็นเวลาอย่างน้อย 10 ปี
 - (4) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินไม่น้อยกว่า 3 ปี ในช่วง 5 ปีก่อนยื่นคำขอ
- หรือ
- (ก) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินไม่น้อยกว่า 2 ปี ในช่วง 5 ปีก่อนยื่นคำขอและปฏิบัติงานในฐานะผู้ควบคุมงานสอบบัญชีหรือผู้สอบทานงานขั้นสุดท้ายอีก 4 ปี รวมเป็น 6 ปี
- หรือ

(ข) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินไม่น้อยกว่า 1 ปี ในช่วง 5 ปีก่อนยื่นคำขอ และปฏิบัติงานในฐานะผู้ควบคุมงานสอบบัญชีหรือผู้สอบทานงานขั้นสุดท้ายอีก 4 ปี รวมเป็น 6 ปี หรือ

(5) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นต่องบการเงิน 3 กิจการในปีล่าสุดก่อนปีที่ยื่นคำขอ โดยกิจการดังกล่าวต้องมีขนาดและความซับซ้อนของธุรกรรมในระดับที่เพียงพอและไม่ได้ประกอบธุรกิจเดียวกันทั้งหมด

(6) สังกัดสำนักงานสอบบัญชีเพียง 1 แห่ง ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

(7) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนด

คุณสมบัติของสำนักงานสอบบัญชีที่สังกัด

(1) มีระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1

(2) มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานเต็มเวลาตามที่กำหนด

3. ลักษณะต้องห้ามของผู้สอบบัญชี

(1) ถูกพิทักษ์ทรัพย์ ล้มละลาย ไร้/เสมือนไร้ความสามารถ

(2) อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

(3) เคยมีประวัติถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบัญชี เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตครั้งใหม่มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนยื่นคำขอ

(4) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสอบบัญชีในช่วง 3 ปี ก่อนยื่นคำขอ เว้นแต่เหตุที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นเหตุเดียวกับที่สำนักงานสั่งพักหรือเพิกถอนการให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีในตลาดทุน

(5) อยู่ระหว่างถูกสั่งพักหรือเพิกถอนการเป็นผู้สอบบัญชีในตลาดทุน หรืออยู่ระหว่างที่สำนักงาน ก.ล.ต.ไม่รับพิจารณาคำขอ

(6) อยู่ระหว่างถูก ก.ล.ต. หรือหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันการเงิน กล่าวโทษ / ดำเนินคดี / ต้องคำพิพากษาให้จำคุก เว้นแต่ พ้นโทษมา ≥ 3 ปี เฉพาะความผิด ดังนี้

- ทุจริตที่เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชี

- ความผิดเกี่ยวกับเอกสารหรือบัญชี เช่น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 312

- ความผิดเกี่ยวกับการสอบบัญชี เช่น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 287

- การกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์

(7) ต้องไม่มีพฤติกรรมต้องห้ามดังนี้

- ขาดจรรยาบรรณวิชาชีพ หรือฝ่าฝืนข้อกำหนดของกฎหมายวิชาชีพหรือกฎหมายหลักทรัพย์ หรือมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการกระทำดังกล่าวของบุคคลอื่น

- จงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่เป็นสาระสำคัญอันควรแจ้งในเอกสารที่ต้องเปิดเผยต่อประชาชนหรือที่ยื่นต่อ ก.ล.ต. หรือมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการกระทำดังกล่าวของบุคคลอื่น

- ไม่สุจริตหรือหลอกลวงผู้อื่น หรือมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการกระทำดังกล่าวของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีมีพฤติกรรมดังกล่าวเกินกว่า 10 ปีแล้ว หรือเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้มีลักษณะร้ายแรงถึงขนาดไม่สมควรได้รับความไว้วางใจหรือความน่าเชื่อถือให้เป็นผู้สอบบัญชีในตลาดทุน ก.ล.ต. อาจไม่ยกขึ้นเป็นเหตุในการไม่ให้ความเห็นชอบได้

4. หน้าที่ภายหลังได้รับความเห็นชอบ

(1) ปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ปฏิบัติงานและแสดงความเห็นต่องบการเงินด้วยความรับผิดชอบตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และข้อกำหนดกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี และข้อกำหนดเพิ่มเติมตามกฎหมายหลักทรัพย์จัดทำบทสรุปประเภทรายงานผู้สอบบัญชีตามแบบ 61-4 จัดทำคำชี้แจง นำส่งข้อมูล และดำเนินการอื่นใด ตามที่ ก.ล.ต. ร้องขอ

(2) ผู้สอบบัญชีที่เป็นหัวหน้าสำนักงานสอบบัญชีต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- ปฏิบัติงานและแสดงความเห็นต่องบการเงินตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และข้อกำหนดจัดให้มีระบบควบคุมคุณภาพงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1

- ดูแลผู้สอบบัญชีในสังกัดให้ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และข้อกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี และข้อกำหนดเพิ่มเติมตามกฎหมายหลักทรัพย์

- ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้แทนของ ก.ล.ต. ที่เข้าตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานจัดทำคำชี้แจง นำส่งข้อมูล และดำเนินการอื่นใด ตามที่ ก.ล.ต. ร้องขอ

5. การสิ้นสุดการได้รับความเห็นชอบ

(1) ผู้สอบบัญชีแจ้งยุติ

(2) ผู้สอบบัญชีหรือสำนักงานสอบบัญชีที่สังกัดไม่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

(3) มีลักษณะต้องห้าม

(4) สำนักงานสั่งเพิกถอนหรือสั่งพักตลอดระยะเวลาการให้ความเห็นชอบ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2555: ออนไลน์)

ขนาดสำนักงานสอบบัญชี

บริษัทบิกโฟร์ (Big 4) หมายถึง เครือข่ายบริษัทให้บริการด้านวิชาชีพที่ใหญ่ที่สุดสี่แห่งของโลก ประกอบธุรกิจด้านการตรวจสอบบัญชี บริการให้ความเชื่อมั่น ภาษีอากร การบริหารจัดการที่ปรึกษาทางธุรกิจ คณิตศาสตร์ประกันภัย บริการด้านการเงิน และบริการด้านกฎหมาย ซึ่งกลุ่มบริษัททั้งสี่แห่งนี้เป็นผู้ให้บริการตรวจสอบบัญชีแก่บริษัทมหาชนจำกัด (บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์) และบริษัทจำกัดจำนวนมากมาย

บริษัทบิกโฟร์ทั้งสี่ล้วนแต่มีสถานะเป็นเครือข่ายบริษัทให้บริการด้านวิชาชีพ ไม่มีบริษัทใดที่มีสถานะเป็นบริษัทเดี่ยว เป็นเครือข่ายของบริษัทหลากหลายแห่งที่บริหารงานและมีเจ้าของแยกเป็นอิสระจากกัน แต่ตกลงกับบริษัทสมาชิกแห่งอื่นๆในเครือข่าย ในเครื่องหมายการค้า การใช้ชื่อบริษัทและมาตรฐานด้านคุณภาพพร้อมกัน ซึ่งในแต่ละเครือข่ายได้มีการจัดตั้งนิติบุคคลขึ้นมาประสานงานกิจกรรมระหว่างบริษัทสมาชิกโดยเฉพาะ เช่นในกรณีของเคพีเอ็มจีที่ได้จัดตั้งนิติบุคคลกลางสำหรับการประสานงานในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ส่วนเครือข่ายบริษัทบิกโฟร์อีกสามแห่งที่เหลือล้วนแล้วแต่จัดตั้งนิติบุคคลดังกล่าวในสหราชอาณาจักร มีสถานะเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายสหราชอาณาจักร โดยนิติบุคคลเหล่านี้ไม่ได้ดำเนินงานเพื่อให้บริการด้านวิชาชีพแก่บุคคลภายนอก และไม่มีอำนาจควบคุมบริษัทสมาชิกของตนแต่อย่างใด เป็นการบริหารงานในลักษณะเดียวกับเครือข่ายบริษัทที่พบเห็นได้ทั่วไปในวิชาชีพด้านกฎหมาย (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2562 : ออนไลน์)

งานวิจัยของ Becker et al. (1998) พบว่า บริษัทที่ใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 6 มีรายการคงค้างทางบัญชีสูงกว่าบริษัทที่ใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชี Big 6 (อ้างโดย ญัฐธินา พู่เฟื่องสมบัติ, 2559)

งานวิจัยของ Rusmin Rusmin. (2010) พบว่า บริษัทสอบบัญชีที่อยู่สำนักงานของ BIG 4 และประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อการจัดการกำไร (อ้างโดย อรรวรรณ เชื้อเมืองพาน และมนตรี ช่วยชู, 2562)

ผลการศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง พบว่า สำนักงานสอบบัญชี เป็นบริษัทผู้สอบบัญชีจากกลุ่มบริษัท Big4 คิดเป็น 58.95 เปอร์เซ็นต์ แสดงให้เห็นว่าบริษัทส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการคัดเลือกสำนักงานตรวจสอบบัญชี (ทิวาร์ตัน ผลดีสุขสกุล และ สุภา ทองคง, 2563)

งานวิจัยของ Yasar, A., (2013) พบว่า ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ นั้นไม่แตกต่างจากสำนักงานสอบบัญชีอื่น พบว่าขนาดของสำนักงานสอบบัญชีไม่ส่งผล ต่อรายการคงค้างทางบัญชีส่วนที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (อ้างโดยยุวดี วงศ์แวงน้อยและฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์, 2563)

สำหรับประเทศไทยนั้น สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้นำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC 1) เรื่อง การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่องและมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (TSA 220) เรื่อง การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน มาบังคับใช้เพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีมีคุณภาพและมีกระบวนการตรวจสอบที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานการสอบบัญชีทั้งสองทำให้ดูเหมือนว่า คุณภาพการสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็น Big 4 และ Non-Big 4 ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจะมีคุณภาพการสอบบัญชีที่เหมือนกัน ซึ่งที่ผ่านมา อรกานต์ (2554) และ กนกอรและคณะ (2556) ได้ศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีทั้งสองประเภท พบว่า คุณภาพการสอบบัญชีของทั้งสองไม่มีความแตกต่างกัน (อ้างโดย พลอยไพลิน ดันตีสกลและศิริลักษณ์ ศุภรัชย์, 2560)

บริษัทบิ๊กโฟร์ (Big Four) ประจำประเทศไทย ประกอบด้วย

สำนักงานสอบบัญชี บริษัท ดีลอยท์ ทูช โรมาทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด เป็นบริษัทที่ให้บริการด้านการตรวจสอบบัญชี การทำบัญชี การวางแผนยุทธศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการการเงิน และการควบคุมประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังให้บริการด้านการจัดหางานและที่ปรึกษาภาษีอากร รวมถึงการให้บริการธุรกิจแก่รัฐบาลและสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ดำเนินการในตลาดเกิดใหม่ มีบริษัทแม่อยู่ในรัฐนิวยอร์ก มีพนักงาน 182,000 คน และสำนักงานราว 700 แห่งใน 150 ประเทศทั่วโลก โดยสำนักงานในประเทศไทยอยู่ที่ตึก AIA สาทรทาวเวอร์

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด บริษัทที่ให้บริการตรวจสอบบัญชีภายใน บริการที่ปรึกษาบัญชี และบริการบริหารความเสี่ยง นอกจากนี้ ยังเป็นหนึ่งในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการที่ปรึกษาภาษีอากร มีบริษัทแม่อยู่ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ มีพนักงานประมาณ 152,000 คน และสำนักงานราว 670 แห่งใน 140 ประเทศทั่วโลก โดยสำนักงานในประเทศไทยอยู่ที่ตึกเคอรัชดา ถนนรัชดาภิเษก

บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาคเอเชีย สอบบัญชี จำกัด บริษัทที่ให้บริการตรวจสอบบัญชี บริการที่ปรึกษาภาษีอากร และที่ปรึกษาการเงิน มีบริษัทแม่อยู่ที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีสำนักงานตั้งอยู่กว่า 155 ประเทศทั่วโลก และมีพนักงานประมาณ 162,000 คน โดยสำนักงานในประเทศไทยอยู่ที่ตึกเอ็มไพร์ทาวเวอร์ ถนนสาทร

บริษัท ไพร์ซฮอเวอร์เฮาส์ คูเปอร์ เอบีเอเอส จำกัด บริษัทที่ให้บริการตรวจสอบบัญชี รวมไปถึงการเป็นที่ปรึกษาภาษีอากร การจัดซื้อ การจัดหาทรัพยากรบุคคล การให้บริการด้านเทคโนโลยีและอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นการให้บริการในลักษณะการจัดหาจากภายนอกให้แก่ลูกค้าองค์กร นอกจากนี้ ยังให้บริการที่ปรึกษาการเงินและการบริหารการประกันภัยอีกด้วย มีบริษัทแม่อยู่ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ มีพนักงานประมาณ 184,000 คน และสำนักงานราว 757 แห่งใน 157

ประเทศทั่วโลก โดยสำนักงานในประเทศไทยอยู่ที่ตึกบางกอกซิตีทาวเวอร์ ถนนสาทร (สายสีเบ็ดเต็ด, 2561: ออนไลน์)

ความเชี่ยวชาญการสอบบัญชี

ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (Audit Industry Specialization) กรอบแนวคิดของ Cahan et al., (2011) ในการกำหนดความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชีโดยใช้เกณฑ์ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่เกินค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัววัดความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (อ้างอิงโดยกาญณา สุขศาลาและอัจฉรา ชนากลาง, 2562)

ความเชี่ยวชาญในด้านอุตสาหกรรมของผู้สอบบัญชี (Industry Specialization) ตามการวิจัยในอดีตของ Cahan et al. (2011) และ Hurkx (2012) ซึ่งค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีเป็นข้อมูลที่สามารถค้นหาได้ง่ายในปัจจุบัน รวมถึงเป็นวิธีการที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถและความเชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีซึ่งได้รับการยอมรับในแต่ละอุตสาหกรรม ความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบนั้นจะต้องมีเปอร์เซ็นต์ของส่วนแบ่งตลาดอย่างน้อย 30 เปอร์เซ็นต์จากค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีทั้งหมดในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม อ้างอิงจาก (ศศิประภา สมัครเขตการพล, 2562)

ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (AS) ในงานวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้เกณฑ์ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่เกินค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัววัดความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี ตามแบบงานวิจัยในอดีตของ กาญณา สุขศาลาและอัจฉรา ชนากลาง, (2562)

ตารางที่ 2 ตารางคัดเลือกตัวแปรต้นที่ใช้ในการวิจัยด้านการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชี

ลำดับ	นักวิจัยและนักวิชาการ	อัตราส่วนเงินสด	อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	ขนาดสำนักงานสอบบัญชี	ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี
1	ขวัญนภา เต็กศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยธณภณ วิมูลอาจ (2561) ศศิประภา สมัคร	✓	✓	-	-	-
2	เขตการพล (2562)	-	-	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	นักวิจัยและ นักวิชาการ	อัตราส่วน เงินสด	อัตราส่วน เงินทุน หมุนเวียน	ขนาด สำนักงาน สอบ บัญชี	ค่าธรรมเนียม การสอบ บัญชี	ความ เชี่ยวชาญ งานสอบ บัญชี
3	วรัญญา ณ ราชสีมา และคณะ (2561)	-	✓	-	-	-
4	ทิวารัตน์ ผลดีสุขสกุล และ สุภา ทองคง (2563) ยุวดี วงศ์แวงน้อย	-	-	✓	✓	-
5	และฐิตาภรณ์ สินจรรยาศักดิ์ (2563)	-	-	✓	✓	-
6	กาญจนา สุขศาลา และ อัจฉรา ชนากลาง (2562)	-	-	-	-	✓
7	Viviane (2008)	-	✓	-	-	-
8	DeAngelo, L.E. (1981)	-	-	✓	✓	-
9	Setiawan, L.& Fitriany, F (2011)	-	-	-	-	✓
10	Made Ayu Lisna Dewanti (2011)	✓	-	-	-	-
11	Khalidazia Ibnu Khaldun (2014)	✓	-	-	-	-

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต เพื่อสนับสนุนการประเมินมูลค่าหุ้น ด้านปัจจัยภายในของ บริษัท คือ การบริหารเงิน ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินสด และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ปัจจัยภายนอก คือ คุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย ขนาดสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบ

บัญชี และความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี จะเห็นได้ว่า อัตราส่วนเงินสด ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ซึ่งจากงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาพบว่ายังมีผู้ศึกษาจำนวนน้อยที่นำ ตัวแปรอิสระดังกล่าวมาศึกษาความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาเพื่อสนับสนุนงานวิจัยในอดีตของ (ขวัญนภา เต็กศิริ, สมใจ บุญหมื่น และไวยธนาภณ วิมูลอาจ, 2561) และ (ทิวรัตน์ ผลดีสุขสกุลและสุภา ทองคง, 2563) ตามลำดับ ความเชี่ยวชาญการสอบบัญชี ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในคุณภาพการสอบบัญชี พบว่า ศศิประภา สมัครเขตการพล (2562) และ กาญจนา สุขศาลาและอัจฉรา ชนากลาง (2562) ได้มีการแสดงสูตรในการคำนวณในงานวิจัยไว้ โดยอ้างอิงงานวิจัยในต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจนำความเชี่ยวชาญการสอบบัญชีมาศึกษาความสัมพันธ์กับ ประเมินมูลค่าหุ้นในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าหุ้น

การประเมินมูลค่าหุ้น เป็นเครื่องมือที่จะช่วยผู้ลงทุนในการตัดสินใจว่าจะซื้อหรือขายหุ้น ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระหว่างราคาตลาด ณ ปัจจุบัน กับมูลค่าที่แท้จริงที่ได้จากการประเมิน โดย “ผู้ลงทุนจะตัดสินใจซื้อหรือลงทุนในหุ้นใด ๆ เมื่อราคาตลาดต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริง ในทางตรงกันข้าม จะตัดสินใจขาย เมื่อราคาตลาดสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง” (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558 : ออนไลน์)

ซื้อ เมื่อ มูลค่าที่แท้จริง > ราคาตลาด ณ ปัจจุบัน และ ขาย เมื่อ มูลค่าที่แท้จริง < ราคาตลาด ณ ปัจจุบัน

ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงควรทราบแนวคิด ที่เกี่ยวกับการประเมินมูลค่าหุ้น เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบกับราคาตลาด และทำการตัดสินใจว่าจะซื้อหรือขายหุ้นดี ซึ่งในการประเมินมูลค่าหุ้นมีแนวคิดหลัก ๆ 2 แนวคิด คือ

การประเมินมูลค่าหุ้นโดยการคิดลดเงินปันผล (Dividend Discounted Model : DDM)

การประเมินมูลค่าหุ้นโดยวิธีสัมพัทธ์ (Relative Method)

1. การประเมินมูลค่าหุ้นโดยการคิดลดเงินปันผล (Dividend Discounted Model : DDM)

การหามูลค่าที่แท้จริงของหุ้นภายใต้แนวคิดนี้ เกิดจากความเชื่อที่ว่า ผู้ลงทุนที่ลงทุนในหุ้นวันนี้ ย่อมคาดหวังผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตจากการลงทุนในหุ้น

ดังนั้น ราคาหุ้นที่ผู้ลงทุนยอมจ่ายในวันนี้ จึงเป็นราคาสำหรับสิ่งที่ตนคาดว่าจะได้รับในอนาคต ซึ่งผลตอบแทนภายใต้แนวความคิดนี้ที่ผู้ลงทุนคาดว่าจะได้รับก็คือ “เงินปันผล” แต่กระแสเงินสดดังกล่าวเป็นกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งมูลค่าของเงินในอนาคตย่อมไม่

เท่ากับมูลค่าของเงินในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงต้องเทียบมูลค่าของเงินดังกล่าวให้กลับมาเป็นปัจจุบัน โดยใช้แนวคิด “อัตราคิดลด”

อัตราคิดลด (Discount Rate) เป็นตัวเลขที่ใช้เพื่อแปลงค่าเงินในอนาคตให้กลับมาเป็นมูลค่า ณ เวลาปัจจุบัน โดยปกติตัวเลขที่ใช้คิดลดสำหรับเงินปันผล ได้แก่ อัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนต้องการจากการลงทุนในหุ้นนั้นโดยมูลค่าที่แท้จริงของหุ้น (PO)

ภายใต้แนวคิดนี้ มีสมมติฐานที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ บริษัทที่ผู้ลงทุนกำลังจะลงทุนต้องเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจต่อไป ไม่มีวันครบกำหนดอายุ (Going Concern) ดังนั้น เงินปันผลที่ผู้ลงทุนคาดว่าจะได้รับ ก็จะได้รับต่อเนื่องไปตราบเท่าที่กิจการนั้นยังคงดำเนินอยู่อย่างไรก็ตาม การประมาณเงินปันผลในแต่ละปีให้มีความถูกต้องนั้นทำได้ค่อนข้างยาก ในทางปฏิบัติเราจึงมักกำหนดสมมติฐานให้เงินปันผลที่จะได้รับมีจำนวนเท่ากันทุกงวด (Zero Growth Dividend) หรือให้เงินปันผลที่จะได้รับมีการเติบโตเท่ากันทุกๆ ปี (Constant Growth Dividend) ซึ่งสูตรที่ใช้ในการคำนวณก็จะแตกต่างกันออกไป

กรณีที่มีการจ่ายเงินปันผลเท่ากันทุกงวด (Zero Growth Dividend)

ตัวอย่าง หากคาดว่าหุ้น ABC จะจ่ายเงินปันผล งวดละ 1.15 บาท และนาย ก. ต้องการซื้อหุ้นนี้เพื่อลงทุนระยะยาว โดยมีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการเท่ากับ 13.4% มูลค่าที่แท้จริงของหุ้น ABC ที่นาย ก.

ควรจ่ายเงินซื้อจะเป็นเท่าใด

$$\begin{aligned} P &= D / K_s \\ &= 1.15 / 0.134 \\ &= 8.58 \text{ บาท} \end{aligned}$$

นั่นหมายความว่า มูลค่าที่แท้จริงของหุ้น ABC ในปัจจุบันอยู่ที่ 8.58 บาทต่อหุ้น หากราคาหุ้นในตลาดซื้อขายกันอยู่ที่ 8.20 บาท นาย ก. จะตัดสินใจซื้อหุ้น เพราะราคาต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงที่คำนวณได้ ซึ่งเขาคิดว่าเหมาะสมที่จะถือครอง และลงทุนในหุ้น ABC

กรณีที่เงินปันผลมีอัตราเพิ่มเท่ากันทุกงวด (Constant Growth Dividend)

ตัวอย่าง บริษัท XYZ จ่ายเงินปันผลในปีที่ผ่านมาเท่ากับ 2 บาทต่อหุ้น และคาดว่าเมื่ออัตราเติบโตของเงินปันผลจ่ายเท่ากับ 8% ต่อปีตลอดไป หากนาย ข. ต้องการอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนขั้นต่ำเท่ากับ 10% มูลค่าที่แท้จริงของหุ้น XYZ ที่นาย ข. ควรจ่ายเงินซื้อจะเป็นเท่าใด

$$\begin{aligned} P &= D_0(1 + g) / (K_s - g) \\ &= 2 \times (1 + 0.08) / 0.10 - 0.08 \\ &= 2.16 / 0.02 \\ &= 108 \text{ บาท} \end{aligned}$$

จากกรณีตัวอย่างต่างๆ ข้างต้นจะเห็นว่า การประเมินมูลค่าหุ้นโดยใช้วิธี Dividend Discount Model เป็น

วิธีที่สำคัญและสามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลายกรณี ขึ้นอยู่กับสมมติฐานหรือความเห็น เกี่ยวกับการเติบโตของบริษัทในอนาคต ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ลงทุนต้องใช้วิจารณญาณในการพิจารณา

2. การประเมินมูลค่าหุ้นโดยวิธีสัมพัทธ์ (Relative Method)

การหามูลค่าที่แท้จริงของหุ้นภายใต้แนวคิดนี้ เกิดจากความเชื่อที่ว่า ผู้ลงทุนควรจ่ายเงิน เพื่อซื้อหุ้นเป็นกี่เท่าของตัวแปรทางบัญชีต่างๆ เช่น กำไรต่อหุ้น มูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ยอดขายต่อหุ้น หรือกระแสเงินสดต่อหุ้น เป็นต้น

ในที่นี้จะขออธิบายเฉพาะตัวแปร “กำไรต่อหุ้น” และ “มูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น” เท่านั้น เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ผู้ลงทุนนิยมนำมาใช้อ้างอิงในการลงทุนในหุ้นอยู่เป็นประจำอีกทั้ง ยังสามารถ หาได้ง่ายจากงบการเงินทั่วไป

อัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น (Price to Earnings Ratio : P/E Ratio)

อัตราส่วนนี้คำนวณจาก “ราคาตลาดของหุ้น” หารด้วย “กำไรสุทธิต่อหุ้น” โดยหลักการ คำนวณอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้ลงทุนจะยอมจ่ายเงินเพื่อซื้อหุ้นเป็นกี่เท่าของกำไรต่อหุ้น หรือ กล่าวโดยสรุป คือ หุ้นตัวนั้นจะใช้เวลากี่ปี ที่ผลตอบแทนหรือกำไรที่บริษัททำได้ จะรวมกันเท่ากับเงิน ทั้งหมดที่ใช้ซื้อหุ้นไป ดังนั้น หุ้นที่มี P/E ต่ำ ย่อมดีกว่าหุ้นที่มี P/E สูงๆ อย่างไม่ต้องสงสัย

ตัวอย่าง บริษัท GTO มีกำไรต่อหุ้นเท่ากับ 1.5 บาท โดยราคาตลาดของหุ้น GTO ณ ปัจจุบัน เท่ากับ 20 บาท ดังนั้น ค่า P/E Ratio ของหุ้น GTO จะเท่ากับ 13.33 เท่า (20 / 1.5)

ผู้ลงทุนสามารถใช้ P/E Ratio ประกอบการตัดสินใจลงทุนได้ โดยนำค่า P/E Ratio ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับค่า P/E Ratio ที่เป็นมาตรฐานอ้างอิง (Benchmark P/E) เช่น P/E ของบริษัทที่เป็นผู้นำในตลาด P/E ของบริษัทคู่แข่ง หรือ P/E ของอุตสาหกรรม โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ถ้า P/E Ratio ของบริษัทที่เรา กำลังประเมิน น้อยกว่า Benchmark P/E แสดงว่ามูลค่าที่แท้จริงของหุ้นต่ำกว่าราคาตลาด ณ ปัจจุบัน ดังนั้น ผู้ลงทุนควร “ซื้อ”

- ถ้า P/E Ratio ของบริษัทที่เรา กำลังประเมิน มากกว่า Benchmark P/E แสดงว่ามูลค่าที่แท้จริงของหุ้นสูงกว่าราคาตลาด ณ ปัจจุบันดังนั้น ผู้ลงทุนควร “ขาย”

จากตัวอย่างก่อนหน้านี้ ซึ่งคำนวณค่า P/E Ratio ได้ 13.33 เท่า สมมติ Benchmark P/E เท่ากับ 10 เท่า ผู้ลงทุนควรซื้อหรือขายหุ้น GTO หรือไม่

คำตอบ คือ ผู้ลงทุนไม่ควรซื้อหุ้น GTO เพราะราคาตลาดในปัจจุบันแพงเกินมูลค่าที่แท้จริง หรือในกรณีที่ผู้ลงทุนมีหุ้น GTO อยู่แล้วก็ควรขายออกไป

อัตราส่วนราคาต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (Price to Book Value : P/BV Ratio)

อัตราส่วนนี้คำนวณจาก “ราคาตลาดของหุ้น” หารด้วย “มูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น” โดย P/BV จะบอกให้ผู้ลงทุนทราบว่า ราคาหุ้น ณ ขณะนั้น สูงเป็นกี่เท่าของมูลค่าทางบัญชีของหุ้นดังกล่าว ดังนั้น ยิ่งเราซื้อหุ้นได้ต่ำกว่ามูลค่าทางบัญชีมากเท่าไร (P/BV ต่ำ) ก็หมายความว่าเราสามารถซื้อหุ้นได้ในราคาต่ำกว่ามูลค่าทางบัญชีของบริษัท ซึ่งตามตำราทั่วไปก็จะบอกว่า P/BV ยิ่งต่ำยิ่งดี

ตัวอย่าง หากราคาตลาดของหุ้น GTO ณ ปัจจุบัน เท่ากับ 20 บาท ในขณะที่มูลค่าทางบัญชีของหุ้น GTO อยู่ที่ 10 บาท ดังนั้น ค่า P/BV Ratio ของหุ้น GTO จะเท่ากับ 2 เท่า (20/10) เช่นเดียวกับการใช้ P/E Ratio นั่นคือ ผู้ลงทุนต้องนำค่า P/BV Ratio ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับค่า P/BV Ratio ที่เป็นมาตรฐานอ้างอิง (Benchmark P/BV) เช่น P/BV ของบริษัทที่เป็นผู้นำในตลาด P/BV ของบริษัทคู่แข่ง หรือ P/BV ของอุตสาหกรรม โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ถ้า P/BV Ratio ของบริษัทที่เรากำลังประเมิน น้อยกว่า Benchmark P/BV แสดงว่ามูลค่าที่แท้จริงของหุ้นต่ำกว่าราคาตลาด ณ ปัจจุบันดังนั้น ผู้ลงทุนควร “ซื้อ”

- ถ้า P/BV Ratio ของบริษัทที่เรากำลังประเมิน มากกว่า Benchmark P/BV แสดงว่ามูลค่าที่แท้จริงของหุ้นสูงกว่าราคาตลาด ณ ปัจจุบันดังนั้น ผู้ลงทุนควร “ขาย”

กล่าวโดยสรุป ในการตัดสินใจลงทุนซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนจะต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลในระดับมหภาค ข้อมูลในระดับอุตสาหกรรม และข้อมูลของบริษัท แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประกอบในการ “ประเมินมูลค่าหุ้น” ของบริษัท ซึ่งบริษัทที่มีฐานะทางการเงินและมีแนวโน้มผลการดำเนินงานที่ดีอาจไม่ใช่บริษัทที่นำลงทุนเสมอไป ขึ้นอยู่กับ “ราคาหุ้น” ที่ผู้ลงทุนจะเข้าไปลงทุนในแต่ละขณะด้วยว่ามีความเหมาะสมและคุ้มค่าต่อเงินลงทุนเพียงใด

ดังนั้น “การประเมินมูลค่าหุ้น” จึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการหามูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value) หรือมูลค่าของหุ้นที่ควรจะเป็น ซึ่งจะนำมาเปรียบเทียบกับราคาตลาดของหุ้น (Market Price) เพื่อพิจารณาว่าหุ้นนั้น Overvalue หรือ Undervalue ถ้าหุ้นนั้น “Overvalue” หมายความว่า ราคาตลาดของหุ้นนั้นสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่ประเมินได้ ในกรณีนี้ ผู้ลงทุน “ไม่ควรซื้อ” หุ้นนั้น หรือถ้าถือครองหุ้นนั้นอยู่ในมือก็ “ควรขาย” เนื่องจากราคาตลาดสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง ในทางตรงกันข้าม ถ้าหุ้นนั้น “Undervalue” หมายความว่า ราคาตลาดของหุ้นนั้นต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงของหุ้นที่ประเมินได้ในกรณีนี้ผู้ลงทุนก็อาจ “ซื้อ” หุ้นนั้น

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของปทุมวดี พรอิสระเสรี (2558) พบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์มากที่สุดถึง 6 บริษัท คือ อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี (P/BV) แต่ในงานวิจัยของทวีชัย เวชคุณานุกูล, อรไท ชั่วเจริญ และพรมนัส สิริธรงค์ศรี (2561) พบว่า อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี (P/BV) และ อัตราส่วนราคาตลาดต่อ

กำไรต่อหุ้น (P/E Ratio) ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ในธุรกิจหมวดพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สรุปได้ว่า การประเมินมูลค่าหุ้นสามารถทำได้หลากหลายวิธี ได้แก่ การประเมินมูลค่าหุ้นด้วยวิธีการคิดลดเงินปันผล และการประเมินด้วยวิธีสัมพัทธ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ได้รับการเผยแพร่จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะทำการประเมินด้วย ราคาหุ้นและวิธีสัมพัทธ์ เนื่องจากการประเมินมูลค่าหุ้นตามวิธีนี้ให้ความสำคัญกับอัตราส่วนทางการเงิน โดยตัวแปรตามที่จะทำการวิเคราะห์ ได้แก่ ราคาหุ้น (Stock Price) ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น (P/E Ratio) และราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (P/BV Ratio)

ตารางที่ 3 ตารางคัดเลือกตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยด้านการประเมินมูลค่าหุ้น

ลำดับ	นักวิจัย และนักวิชาการ	ราคาหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น
1	ขวัญณา เต็กศิริ, สมใจ บุญหมื่น และไวยธณภณ วิมูลอาจ (2561)	✓	-	-
2	ภาณุพันธ์ เพ็ชรไพศาล และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2563)	-	✓	✓
3	ปทุมวดี พรอสิสสระเสรี (2558)	✓	-	-
4	ศราวุธ สร้อยทอง (2562)	-	✓	✓
5	ทิวรัตน์ ผลดีสุขสกุล และสุภาทองคง (2563)	✓	-	-
6	เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ, พัชรนันท์ เพชรเชิดชู, และศิริเดช คำสุพรหม (2562)	-	✓	✓
7	Viviane (2008)	✓	-	-

จากการทบทวนวรรณกรรมตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องข้างต้น เกี่ยวกับการประเมินมูลค่าหุ้นในอดีต อาทิ เช่น ขวัญณา เต็กศิริ, สมใจ บุญหมื่น และไวยธณภณ วิมูลอาจ (2561) ภาณุพันธ์ เพ็ชรไพศาล และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2563) ปทุมวดี พรอสิสสระเสรี

(2558) ศราวุธ สร้อยทอง (2562) ทิวรัตน์ ผลดีสุขสกุล และสุภา ทองคง (2563) เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ , พิพนันท์ เพชรเชิดชู และศิริเดช คำสุพรหม (2562) และ Viviane (2008) ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวแปร จากการศึกษางานวิจัยในอดีตเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 3 ตัวแปรเพื่อสะท้อนถึงมุมมองของการประเมิน มูลค่าหุ้น คือ ราคาหุ้น ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น และราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น

แนวคิดการวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน

การวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์ที่ลำดับการพิจารณาจาก สภาพเศรษฐกิจ มาถึงสภาพอุตสาหกรรมตลอดถึงผลการดำเนินงานของบริษัท โดยรวบรวมข้อมูลทาง เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และของบริษัทมาวิเคราะห์แต่ละส่วน เพื่อนำไปสู่การคาดการณ์ผลการ ดำเนินงานในอนาคตของบริษัท ในการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ จะส่งผลกระทบต่อผลการ ดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ตลอดจนระดับราคาของ หลักทรัพย์ ผู้วิเคราะห์หลักทรัพย์จึงจำเป็นต้องพิจารณาดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวม ประชาชาติเบื้องต้น และข้อมูลทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบันและ ที่คาดว่าจะได้ในอนาคต นโยบายการเงินและนโยบายการคลัง รวมทั้งนโยบายเศรษฐกิจอื่น ๆ ของรัฐบาล ฯลฯ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2545)

ในการวิเคราะห์อุตสาหกรรม ผู้วิเคราะห์หลักทรัพย์ควรพิจารณาวัฏจักรธุรกิจ ประเภท ของอุตสาหกรรม วงจรการขยายตัวของอุตสาหกรรม และโครงสร้างการแข่งขันของอุตสาหกรรม ควบคู่กันไป หลังจากที่ผู้ลงทุนได้วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เพื่อศึกษาถึงภาพ การณ์ ลงทุน และประเภทของอุตสาหกรรมที่จะเลือกลงทุนแล้ว ขึ้นต่อไปก็จะเป็นการวิเคราะห์บริษัท เพื่อ ศึกษาถึงบริษัทที่ควรลงทุน และราคาหลักทรัพย์ที่ควรซื้อ โดยที่ผู้ลงทุนควรที่จะวิเคราะห์ทั้งในเชิง คุณภาพ และในเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์หลักทรัพย์ เป็นการวิเคราะห์ที่ประกอบด้วยขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความผลที่ได้จากการศึกษา เพื่อนำมาพิจารณากำหนด หลักทรัพย์ หรือกลุ่มหลักทรัพย์ที่จะลงทุน

วัตถุประสงค์เบื้องต้นของการวิเคราะห์หลักทรัพย์ คือ การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนที่ คาดหวัง เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักทรัพย์ และกลุ่มหลักทรัพย์ลงทุนที่ดีที่สุด ที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ณ ความเสี่ยงระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามการกำหนดมูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์ และการวางรูปแบบของ กลุ่มหลักทรัพย์ลงทุนให้ดีที่สุดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับของความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนสามารถยอมรับได้ ซึ่งอาจ แตกต่างกันไป ดังนั้น ผู้วิเคราะห์หลักทรัพย์จำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบ และตัดสินใจให้ สอดคล้องกับ เป้าหมายการลงทุนที่ผู้ลงทุนตั้งไว้อย่างชัดเจน และสมเหตุสมผล

สำหรับเหตุผลทางทฤษฎีที่ใช้สนับสนุนการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานนั้น มีรากฐานแนวความคิดที่ว่า มูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value) และราคาตลาดของหลักทรัพย์ (Market Value) ควรจะอยู่ใกล้เคียงกัน ในทางปฏิบัติ นักวิเคราะห์ทางปัจจัยพื้นฐานจะวิเคราะห์หลักทรัพย์ เพื่อหามูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์ โดยคิดในรูปแบบของมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) ซึ่งเป็นการประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ที่จะลงทุน ซึ่งคาดว่าจะได้รับผลตอบแทนในอนาคต ทั้งในรูปกำไรจากการขายหลักทรัพย์ (Capital Gain) และผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปของดอกเบี้ยหรือเงินปันผล (Yield) หลังจากนั้น จึงนำมาเปรียบเทียบกับราคาของหลักทรัพย์นั้นในตลาด หากมูลค่าที่แท้จริงสูงกว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ก็จะตัดสินใจซื้อ ในทำนองกลับกัน หากมูลค่าที่แท้จริงต่ำกว่าราคาตลาดก็ตัดสินใจขาย

ขั้นตอนของการวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน

การวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์ที่ลำดับการพิจารณาจากสภาพเศรษฐกิจมายังสภาพอุตสาหกรรมตลอดถึงผลการดำเนินงานของบริษัท โดยรวบรวมข้อมูลทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และของบริษัท มาวิเคราะห์แต่ละส่วน เพื่อนำไปสู่การคาดการณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตของบริษัท

การวิเคราะห์หลักทรัพย์ตามวิธีปัจจัยพื้นฐาน มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. การวิเคราะห์เศรษฐกิจโดยทั่วไป (Economic Analysis)

การวิเคราะห์เศรษฐกิจ เน้นการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจที่เป็นมา ตลอดจนแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจในอนาคต ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับเศรษฐกิจโลก และแนวนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลว่าจะมีผลกระทบต่อธุรกิจที่ออกหลักทรัพย์หรือไม่ เพียงใด นอกจากนี้ การวิเคราะห์เศรษฐกิจนี้ ยังรวมถึงการวิเคราะห์วัฏจักรธุรกิจและนโยบายทางเศรษฐกิจที่สำคัญของรัฐบาลด้วย เช่น นโยบายการเงินและนโยบายการคลัง เป็นต้น

2. การวิเคราะห์อุตสาหกรรม (Industry Analysis)

การวิเคราะห์อุตสาหกรรมเน้นการวิเคราะห์วงจรอุตสาหกรรม (Industry Life Cycle) สภาพการตลาดและการแข่งขัน ตลอดจนอนาคตของอุตสาหกรรมว่าจะมีแนวโน้มอัตราการเจริญเติบโตอย่างไร ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน เช่น นโยบายของรัฐบาลที่จะให้การสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรค โครงสร้างการเปลี่ยนแปลงของระบบภาษีของรัฐบาล โครงสร้างของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท

3. การวิเคราะห์บริษัท (Company Analysis)

การวิเคราะห์บริษัทเป็นขั้นสุดท้ายของการวิเคราะห์ โดยเน้นการวิเคราะห์ประเภทของบริษัท และประเภทของหลักทรัพย์ โดยจะวิเคราะห์ทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) อันได้แก่ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ การบริหารของผู้บริหาร ส่วนแบ่งการตลาดของบริษัท โครงการขยาย

โรงงานของบริษัท เป็นต้น และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) อันได้แก่ การวิเคราะห์จากงบแสดงฐานะการเงินของธุรกิจในอดีตและปัจจุบัน เพื่อนำมาประมาณการกำไรต่อหุ้น และราคาหุ้นในอนาคตได้ เป็นต้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2545)

แนวคิดคุณลักษณะของข้อมูลทางบัญชีเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ

คุณลักษณะของข้อมูลทางบัญชีเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ (Value Relevance) นั้น ส่งผลบริษัทสามารถสร้างมูลค่าให้กับธุรกิจได้ รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน ทั้งนี้ข้อมูลรายงานทางการเงินที่เป็นมาตรฐานสากลนั้นถือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง สำหรับมุมมองของนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อช่วยวิเคราะห์ เปรียบเทียบฐานะการเงินของบริษัท ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และอัตราผลตอบแทนต่างๆ รวมทั้งเป็นข้อมูลที่เป็นรูปแบบเดียวกันนั้น ปัจจุบันข้อมูลทางบัญชีถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนักลงทุนในการพยากรณ์ผลตอบแทน และการตัดสินใจ และยังเป็นปัจจัยพื้นฐานของการวิเคราะห์ และประเมินมูลค่ากิจการ ซึ่งคุณค่าของข้อมูลทางบัญชีที่มีผลต่อการตัดสินใจคือการใช้ซึ่งงบการเงินสามารถใช้ข้อมูลเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับมูลค่าตลาดในส่วนของเจ้าของได้ และสามารถวิเคราะห์ราคาหุ้นได้อย่างน่าเชื่อถือ (Barth et al., 2001) ซึ่งตามทฤษฎีตลาดทุน (Capital Market – Association Theory) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินจะสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นในตลาดเงินทุน ส่งผลให้ผู้บริหารจะเลือกนโยบายบัญชีที่ทำให้บริษัทมีกำไรสูง และการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส (รมิตา วิริยวิโรจน์, 2556) และสอดคล้องกับ ขวัญฤทัย และจินดา (2550) พบว่า กำไรทางบัญชี อัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น ระดับการเปิดเผยข้อมูล และขนาดกิจการมีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ ข้อมูลทางบัญชีที่มีคุณภาพของรายงานทางการเงินควรประกอบด้วย ความเชื่อถือได้ ความเข้าใจได้ และการเปรียบเทียบกันได้ ส่งผลต่อการตัดสินใจ ซึ่งจะนำไปสู่การตอบสนองของวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

ความสำคัญของข้อมูลทางบัญชีต่อตลาดทุนต้องมีการพัฒนามาตรฐานการบัญชีของไทยให้สอดคล้องมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การรายงานทางการเงินเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะทำให้ข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้อง โปร่งใส เปรียบเทียบได้ ครบถ้วน ชัดเจน และเป็นมาตรฐานสากลมากขึ้น และข้อมูลบัญชีมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักลงทุนซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากจะเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจของนักลงทุนมีความระมัดระวังและรอบคอบในการติดตามข้อมูลทางการเงิน ทั้งนี้ข้อมูลมูลค่าตามบัญชียังมีความสำคัญต่อการกำหนดราคาหลักทรัพย์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจของนักลงทุน (อ้างโดย ฐิติรัตน์ ดิษฐานพงศ์ และดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2560)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ (efficient market hypothesis)

ทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพได้ถูกพัฒนาโดย ศาสตราจารย์ ยูจีน ฟามา (Eugene Fama) ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960 การวิเคราะห์ตามทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Market Hypothesis) หรือ EMH เป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งเชื่อว่ามูลค่าที่ควรเป็นของหุ้นเท่ากับราคาตลาดเสมอ แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่งจะเป็นข้อมูลสะท้อนข่าวสารอย่างสมบูรณ์ หากการตัดสินใจซื้อขายหุ้นของนักลงทุนในตลาดตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคาดคะเนด้วยเหตุผล (Rational Expectations) ราคาหุ้นจะปรับตัวสูงขึ้นหรือลดลงอย่างรวดเร็วเมื่อมีข้อมูลข่าวสารใหม่ๆเข้ามา ดังนั้นจึงไม่มีใครสามารถทำกำไรเกินปกติได้ ผลกำไรที่นักลงทุนได้รับจะเป็นกำไรในระดับปกติ (Normal Profit) สามารถกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าการเปลี่ยนแปลง ในราคาหุ้นจะสอดคล้องกับข่าวสารข้อมูลการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันพื้นฐานของบริษัท เรียกตลาดทุนลักษณะนี้ว่าตลาดที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร หรือ ตลาดที่นักลงทุนใช้คาดการณ์ในตัวแปรที่มีผลกระทบต่อราคาหุ้นแบบคาดคะเน

ในระบบการแข่งขันเสรีราคาจะเป็นตัวผลักดันให้จัดสรรทรัพยากรไปยังส่วนต่างๆของระบบเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง ถ้าตลาดหลักทรัพย์ทำหน้าที่ในการจัดสรรเงินลงทุนได้อย่างเหมาะสมราคาหุ้นก็จะสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงตามปัจจัยพื้นฐาน (Intrinsic Value) ของแต่ละบริษัทซึ่งในโลกของความเป็นจริงแล้วตลาดประเภทนี้มีน้อยมากดังนั้น ทฤษฎีตลาดประสิทธิภาพจึงตั้งบนสมมติฐานดังนี้

1. จำนวนผู้ซื้อและผู้ขายมีมากรายจนกระทั่งไม่มีบุคคลใดมีอำนาจในการกำหนดราคาหุ้นได้และราคาที่เกิดขึ้นจะเป็นราคาที่มีแนวโน้มเข้าสู่ดุลยภาพ
2. ผู้ลงทุนแต่ละคนมีพื้นฐานในการประเมินมูลค่าหุ้นเหมือนกัน (Homogeneous expectation) ซึ่งกำหนดขึ้นจากความน่าจะเป็น (Probability Distribution) ของอัตราผลตอบแทน
3. ผู้ซื้อและผู้ขายในตลาดหลักทรัพย์มีความเกี่ยวข้องกับราคาและข่าวสารต่าง ๆ ของหุ้นอย่างสมบูรณ์ (Perfect Knowledge)
4. ผู้ลงทุนทุกคนเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่ก่อให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด ณ ระดับราคาความเสี่ยงหนึ่งที่ทำให้ผลตอบแทนสูงสุด

ตามทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพนั้นถือว่าการเปลี่ยนแปลงของราคาจะเป็นอิสระต่อกันไม่มีความสัมพันธ์กันและเชื่อว่าราคา การค้นคว้า และการวิเคราะห์ข่าวสารที่เปิดเผยต่อสาธารณชนแม้กระทั่งข้อมูลที่เป็นความลับหรือรู้กันเพียงคนในวงจำกัด ราคาที่เกิดขึ้นจึงเป็นราคาที่มีแนวโน้มเข้า

สู่ดุลยภาพ (Equilibrium Price) ซึ่งในตลาดที่มีประสิทธิภาพนั้นราคาดุลยภาพคือมูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value)

เมื่อตลาดที่มีประสิทธิภาพตามสมมติฐานที่กล่าวก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติตลาดเหล่านั้นก็ไม่ได้มีประสิทธิภาพเท่าเทียมกันในทุกตลาด ซึ่งสามารถจำแนกความมีประสิทธิภาพของตลาด จากพฤติกรรมข่าวสารข้อมูลได้เป็น 3 ระดับดังนี้

1. ตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพต่ำ (The Weakly Efficient Market) เป็นตลาดหลักทรัพย์ที่ราคามีการเคลื่อนไหวอย่างสุ่มและมีความยืดหยุ่นต่ำ เนื่องจากนักลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลด้านราคาได้อย่างเท่าเทียมกันและข้อมูลด้านราคามีน้อยจึงไม่มีใครเอาเปรียบใครได้จากข้อมูลด้านราคา ทำให้การเปลี่ยนแปลงของราคาในอดีตเป็นไปโดยไม่อาจคาดคะเนได้ ราคาหุ้นในปัจจุบันจึงมีการเคลื่อนไหวแบบเชิงสุ่ม คือตลาดที่มีประสิทธิภาพในระดับต่ำนี้ถือว่าข้อมูลด้านราคาและปริมาณการซื้อขายหุ้นในอดีตไม่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการคาดคะเนแนวโน้มราคาหุ้นในอนาคตได้ ซึ่งตลาดประเภทนี้เน้นให้นักลงทุนซื้อขายหุ้นโดยวิธีที่เรียกว่า “Buy and Hold Investment” หมายถึง การซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีราคาเท่าหรือต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงของตลาดที่มีการคาดคะเนไว้ และถือหุ้นนั้นไว้รอให้ราคาสูงขึ้น ถือเป็นการลงทุนระยะยาว ซึ่งนอกจากจะได้กำไรที่เรียกว่า กำไรจากการขายแล้วยังได้เงินปันผลอีกด้วย การทดสอบความมีประสิทธิภาพของตลาดในระดับนี้จึงเป็นการทดสอบว่าข้อมูลข่าวสารด้านราคาในอดีตสามารถที่จะใช้คาดคะเนราคาหุ้นในอนาคตได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากความคลาดเคลื่อนที่มีความสัมพันธ์กัน (Serial Correlation) หรือวัฏการเปลี่ยนแปลงของราคาในลักษณะของช่วงวิ่ง (Run Test)

2. ตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพระดับปานกลาง (Semi-Strong Efficient Market) เป็นตลาดหลักทรัพย์ที่ราคาเป็นตัวแทนข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะชนทั่วไป ราคาดุลยภาพเปลี่ยนแปลงไป เมื่ออุปสงค์และอุปทานของหุ้นเปลี่ยนแปลงไปเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ จนกระทั่งเกิดดุลยภาพใหม่ เช่น ถ้าบริษัทใดประกาศแตกหุ้น (Slits Par) ข่าวสารเหล่านี้จะมีการเผยแพร่ต่อสาธารณะชนทั่วไปอย่างรวดเร็วโดยนักลงทุนจะประเมินมูลค่าของอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังใหม่และราคาหุ้นก็จะปรับตัวทันทีในระหว่างที่มีข้อมูลข่าวสารใหม่นี้ นักวิเคราะห์การลงทุนจะมีการประเมินมูลค่าหุ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งการประเมินนี้ถือว่าการประเมินมูลค่าขั้นพื้นฐาน ตลาดหลักทรัพย์ที่มีความยืดหยุ่นปานกลางนี้จะมีการนำข้อมูลที่มีผลกระทบต่อราคาหุ้นมาคำนวณราคาพื้นฐานของหลักทรัพย์แต่ละตัวอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการทดสอบความมีประสิทธิภาพในระดับนี้เป็นการทดสอบเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยต่อสาธารณะชนที่ออกมาใหม่ทำให้ราคาหุ้นปรับตัวตอบสนองต่อข้อมูลข่าวสารที่เข้ามา

3. ตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพสูง (The Strongly Efficient Market) จะมีความยืดหยุ่นมากซึ่งตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพในระดับนี้ ราคาเป็นตัวแทนข้อมูลข่าวสารใหม่

ทุกชนิด ไม่เพียงแต่เป็นข้อมูลที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงข้อมูลที่ไม่เปิดเผยอีกด้วย (inside information) หมายความว่า ไม่มีใครมีอำนาจผูกขาดในการใช้ข้อมูลภายใน (Inside) เพื่อสร้างกำไรที่ปกติได้ ถึงแม้ว่าจะมีข้อมูลภายในก็ไม่สามารถนำมาใช้สร้างราคาได้ เพราะทุกคนรู้ข้อมูลภายในอย่างรวดเร็วเหมือนกัน (ปราย, 2552 : ออนไลน์)

ทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์ของ Markowitz

Harry Markowitz เป็นศาสตราจารย์ด้านการเงินที่ Rady School of Management แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียซานดิเอโก (UCSD) เป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีพอร์ตโฟลิโอสมัยใหม่ศึกษาผลกระทบของความเสี่ยงของสินทรัพย์ผลตอบแทนความสัมพันธ์และการกระจายความเสี่ยงต่อผลตอบแทนการลงทุนที่คาดหวัง

โดยทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์ของ Markowitz มีใจความว่า “เมื่อผู้ลงทุนตัดสินใจจะลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนย่อมสนใจที่จะได้รับผลตอบแทนที่ตนจะได้รับจากการลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์นั้น แต่ผลตอบแทนนั้นจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งมีความไม่แน่นอนและผู้ลงทุนไม่อาจทราบล่วงหน้า ผู้ลงทุนจึงต้องคาดการณ์ผลตอบแทนที่จะมีโอกาสเกิดขึ้นในอนาคตนั้น โดยผู้ลงทุนทราบว่าผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงในอนาคตมีความแตกต่างจากผลตอบแทนที่คาดหวังนั้นได้ ซึ่งคือความแปรปรวนของอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง เป็นปัจจัยที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพในการกระจายความเสี่ยงจากการลงทุนนั่นเอง”

เมื่อผู้ลงทุนตัดสินใจจะลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนย่อมสนใจที่จะได้รับผลตอบแทนที่ตนจะได้รับจากการลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์นั้น ซึ่งคือความแปรปรวนของอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง เป็นปัจจัยที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพในการกระจายความเสี่ยงจากการลงทุนนั่นเอง

ทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์ของ Markowitz มีสมมติฐานดังนี้

ผู้ลงทุนพิจารณาทางเลือกในการลงทุนโดยใช้การกระจายตัวของความน่าจะเป็น (Probability Distribution) ที่จะเกิดขึ้นของผลตอบแทนคาดหวัง (Expected Return) ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

ผู้ลงทุนเป็นผู้แสวงหาความมั่งคั่งสูงสุด (Wealth Maximize) โดยผู้ลงทุนจะคาดหวังอัตราประโยชน์สูงสุดในช่วงเวลาการลงทุนที่กำหนด

ผู้ลงทุนจะประมาณค่าความเสี่ยงของกลุ่มหลักทรัพย์ โดยดูจากค่าความแปรปรวนหรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทนที่คาดหวังนั้น

ผู้ลงทุนใช้เพียงสองปัจจัยในการตัดสินใจลงทุนคือ ผลตอบแทนคาดหวัง (Expected Return) และความเสี่ยง (Risk)

ผู้ลงทุนพยายามหลีกเลี่ยงความเสี่ยงโดยจะพิจารณาทางเลือกในการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำสำหรับทางเลือกที่มีผลตอบแทนเท่ากัน และพิจารณาเลือกลงทุนในทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าหากความเสี่ยงเท่ากัน

จากสมมติฐานของทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์ของ Markowitz ที่กล่าวว่าผู้ลงทุนจะใช้เพียงสองปัจจัยในการตัดสินใจลงทุนคือผลตอบแทนที่คาดหวังและความเสี่ยง การหาผลตอบแทนที่คาดหวังเกิดจากการหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของผลตอบแทนและโอกาสการเกิดในสถานการณ์ต่าง ๆ (Nuthdanai Wangpratham, 2019 : ออนไลน์)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขวัญภา เคิกศิริ, สมใจ บุญหมื่น และไวยธนาภณ วิมูลอาจ (2561) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริการ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเก็บข้อมูลรายไตรมาสในระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2558 ภายหลังจากเก็บข้อมูลพบว่า บริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วน คือ มีงบการเงินครบทุกไตรมาสในช่วงระหว่างการเก็บข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 ถึงพ.ศ. 2558 มีเพียง 68 บริษัทรวมทั้งสิ้น 816 ตัวอย่าง โดยศึกษาตัวแปรอิสระที่เป็นอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราส่วนผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร อัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตามบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนกระแสเงินสด และอัตราส่วนเงินสดตัวแปรตามใช้ราคาตลาดของหลักทรัพย์จากราคาปิดถัวเฉลี่ยคือระหว่างช่วงก่อนวันสิ้นสุดไตรมาส 3 วันถึงหลังวันสิ้นสุดไตรมาส 3 โดยทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ 2 วิธีคือ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตามบัญชีมีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนปรับแต่งใหม่ มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตามบัญชีต่อหุ้น และอัตราส่วนเงินสด

ปทุมวดี พรอิสสระเสรี (2558) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีกับมูลค่าหลักทรัพย์ของกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานในประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ ไตรมาสที่ 3 พ.ศ.2548 จนถึง ไตรมาสที่ 3 พ.ศ.2558 ของหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานจำนวน 6 บริษัท คือ บริษัท บางจากปิโตรเลียมจำกัด (มหาชน) BCP บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) EGCO บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) GLOW บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) PTT บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) PTTEP บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) TOP รวม 246 ตัวอย่าง โดยศึกษาตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหมุนเวียนสินทรัพย์รวม อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี ตัวแปรตามคือมูลค่าหลักทรัพย์ของกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานในประเทศไทยโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อหาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ 2 ตัว คือ อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในขณะที่อัตราส่วนทางการเงินที่เหลือไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ใด ๆ เลยและอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์มากที่สุดถึง 6 บริษัท คือ อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี

ชาลินี แสงสร้อย (2558) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาสระหว่าง ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2551 จนถึง ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2557 (โดยภาคบริการทั้งสิ้น 82 บริษัท 25 ช่วงเวลา จากการประมาณค่าแบบจำลองโดยวิธี Random Effect ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราเงินทุนหมุนเวียน อัตราเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราหมุนเวียนลูกหนี้ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนวัดความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราส่วนระยะเวลาในการเก็บหนี้ อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อัตราระยะเวลาหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ และอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ตัวแปรตามคือ ราคาหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์ต่อราคาหลักทรัพย์ คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีนัยสำคัญทิศทางตรงกันข้ามกับราคาหลักทรัพย์ตามลำดับ ในขณะที่อัตราส่วนการทางการเงินอื่น ๆ นั้นไม่มีความสัมพันธ์ต่อราคาหลักทรัพย์

ศศิประภา สมัครเขตการพล (2562) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของเรื่องสำคัญในการตรวจสอบคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อการจัดการกำไรโดยใช้ตัวแบบของ Modified Jones Model

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ บริษัทที่เสนอขายหุ้นใหม่แก่ประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรก (Initial Public Offerings : IPOS) ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยกเว้นกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน ระหว่างปี 2559-2561 จำนวน 69 บริษัท การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ได้แก่ จำนวนเรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่แสดงในรายงานผู้สอบบัญชี ขนาดสำนักงานสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ค่าบริการอื่นผู้สอบบัญชี ตัวแปรตามคือ รายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหาร ใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการสอบบัญชีด้านค่าบริการอื่นของผู้สอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกกับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ตัวแปรอิสระอื่น ๆ อาทิ จำนวนเรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่แสดงในรายงานผู้สอบบัญชี ขนาดสำนักงานสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี นั้นไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรในบริษัท IPOS

วรัญญา ณ ราชสีมา และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค โดยในการวิจัยครั้งนี้เลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคโดยเลือกใช้ข้อมูลทางการเงิน 33 บริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วน การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระได้จาก 4 กลุ่มอัตราส่วน ได้แก่ กลุ่มอัตราส่วนแสดงสภาพคล่องทางการเงิน ใช้อัตราส่วนหมุนเวียน กลุ่มอัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ ใช้อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม กลุ่มอัตราส่วนการจัดการหนี้สิน ใช้อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และกลุ่มอัตราส่วนการกำกับกำไร ใช้อัตราส่วนกำไรต่อทรัพย์สิน กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรตามคือ ราคาหลักทรัพย์ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ EViews ผลการศึกษาพบว่า อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวมนั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์เชิงลบกับราคาหลักทรัพย์ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่อัตราส่วนหมุนเวียน และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์

ทวีชัย เวชคุณานุกุล, อรไท ชั่วเจริญ และพรหมนัส สิริธรงค์ศรี (2561) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหุ้นสามัญในธุรกิจหมวดพลังงานและสาธารณูปโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2551 ถึง ปี พ.ศ.2560 ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากหลักทรัพย์ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 12 บริษัท การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระโดยอัตราส่วนทางการเงิน 5 ประเภท ได้แก่ 1) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิต่อหุ้น 2) อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพของสินทรัพย์ พิจารณาจาก

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ 3) อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องพิจารณาจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียน

4) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการชำระหนี้พิจารณาอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และ

5) อัตราส่วนวัดมูลค่าตลาด ประกอบด้วย อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร และอัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางการบัญชีต่อหุ้น ตัวแปรตามคือ ราคาหุ้นสามัญในธุรกิจหมวดพลังงานและสาธารณูปโภค

ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นสามัญของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธุรกิจหมวดพลังงานและสาธารณูปโภคมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราส่วนทางการเงิน โดยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นสามัญของบริษัทหลักทรัพย์ทั้ง 12 บริษัทด้วย แสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น สามารถใช้เป็นตัวแปรที่สำคัญเพื่ออธิบายถึงแนวโน้มการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นสามัญในธุรกิจหมวดพลังงานและสาธารณูปโภคได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ณัฐริณี ศิวะพรประสงค์ และกัลยาภรณ์ ปานมะเริง (2562) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ระหว่างปี 2559-2561 ของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างจำนวน 22 บริษัท ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 66 ข้อมูล การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากเงินปันผล อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์รวม อัตราเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาตามบัญชี อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรตามคือ ราคาหลักทรัพย์ เป็นการศึกษาวิเคราะห์แบบบรรยายโดยการใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ถดถอยพหุเก็บบรรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานงบการเงิน ผลการศึกษพบว่า (1) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างและ (2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงลบกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ภาณุพันธ์ เพ็ชรไพศาล และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2563) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อการวัดมูลค่าราคาตลาดของหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2557 ถึงปี พ.ศ. 2561 จำนวน 230 บริษัท การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราหมุนเวียนลูกหนี้ระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยการเรียกเก็บ อัตราหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ ระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้า อัตรา

หมุนเวียนเจ้าหนี้ และระยะเวลาถัวเฉลี่ยการชำระหนี้ ตัวแปรตามคือ อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชี อัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้น โดยเก็บข้อมูลจากงบการเงิน รายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้มีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้ามีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการชำระหนี้ มีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐนิชา พู่เฟื่องสมบัติ (2559) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพงานสอบบัญชี และการตกแต่งกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปีพ.ศ. 2554 ถึงปีพ.ศ. 2558 เป็นระยะเวลา 5 ปี จำนวนทั้งสิ้น 349 บริษัท คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,740 ตัวอย่าง โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี และระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีอย่างต่อเนื่องเป็นตัวแทนในการวัดคุณภาพงานสอบบัญชี ในส่วนของการตกแต่งกำไรนั้น วัดด้วยรายการคงค้างทางบัญชีส่วนที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณโดยจากการศึกษาพบว่า รายการคงค้างทางบัญชีส่วนที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหารนั้นมีความสัมพันธ์ในเชิงลบต่อขนาดของสำนักงานสอบบัญชี เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างทางบัญชีส่วนที่เกิดจากผู้บริหารและระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีอย่างต่อเนื่องที่มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทิวารัตน์ ผลดีสุขสกุลและสุภา ทองคง (2563) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของคณะกรรมการโครงสร้างผู้ถือหุ้น คุณภาพการสอบบัญชีและคุณภาพกำไรที่มีผลต่อราคาตลาดหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 190 บริษัท เก็บข้อมูลจากรายงานการเงินปี พ.ศ.2560 การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระประกอบด้วย ขนาดคณะกรรมการ สัดส่วนคณะกรรมการที่ควบตำแหน่งฝ่ายบริหารเพื่อใช้วัดความรับผิดชอบของคณะกรรมการ สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบันเพื่อแทนโครงสร้างผู้ถือหุ้น ค่าสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีกลุ่ม Big4 เพื่อใช้วัดคุณภาพการสอบบัญชี และรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิเพื่อใช้วัดคุณภาพกำไร ตัวแปรตามคือ ราคาหุ้นสามัญ ราคาปิด ณ วันสิ้นปี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิจัย พบว่า ขนาดคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ย 10.25 คน สัดส่วนคณะกรรมการที่ควบบำเหน็จฝ่ายบริหารมีค่าเฉลี่ย 0.30 เท่า สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบันมีค่าเฉลี่ย 0.34 เท่า ค่าสอบบัญชีเฉลี่ย 3.034 ล้านบาท ผู้สอบบัญชีมาจาก Big4 จำนวน 112 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 58.90 รายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิมีค่าเฉลี่ย 0.07 เท่า และพบว่าสัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบันและค่าสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับราคาตลาดหุ้นสามัญในระดับต่ำ สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบัน ค่าสอบบัญชีและขนาดบริษัทมีอิทธิพลต่อราคาตลาดหุ้นสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุวดี วงศ์แวงน้อย และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2563) ได้ทำการศึกษาศึกษาผลกระทบของกระแสเงินสดและคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561 กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 230 บริษัท ตัวแปรอิสระด้านกระแสเงินสด ประกอบด้วย กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน ตัวแปรอิสระด้านคุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย ขนาดสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ระยะเวลาการสอบบัญชี ตัวแปรตามคือ รายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจ และรายการคงค้างตามดุลพินิจของผู้บริหาร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการเก็บข้อมูลจากข้อมูลทางการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้น ภูมิตามสัดส่วนของประเภทอุตสาหกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อทดสอบข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานที่ใช้วิเคราะห์ความถดถอยแบบเชิงพหุคูณ และเทคนิคที่ใช้ทดสอบเงื่อนไขการเชิงพหุคูณของตัวแปร ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน สถิติ Tolerance และค่า Variance Inflation Factor ผลการวิจัยพบว่า กระแสเงินสด ได้แก่ กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน และกิจกรรมการจัดหาเงิน มีผลกระทบทางบวกต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจ และรายการคงค้างตามดุลพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ได้แก่ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี และระยะเวลาการใช้บริการ มีผลกระทบทางบวกต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจ และรายการคงค้างตามดุลพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กาญจนา สุขศาลาและอัจฉรา ขนาดกลาง (2562) ได้ทำการศึกษาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบและคุณภาพงานสอบบัญชี จากการเก็บรวบรวมข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 549 บริษัท การศึกษาในครั้งนี้

ใช้ตัวแปรอิสระ ความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบ (Audit Industry Specialization) ใช้การทดสอบจากส่วนแบ่งตลาดจากยอดขายได้รวมที่ใช้บริการงานสอบบัญชีของสำนักงาน ตัวแปรตามคือ คุณภาพงานสอบบัญชี (Audit Quality) งานวิจัยนี้วัดคุณภาพงานสอบบัญชีจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการตั้งรายการคงค้าง (Discretionary Accruals) จากแบบจำลอง Modified Jones Model โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณผลการศึกษาของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่มีความซับซ้อนพบว่าความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชี แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีความซับซ้อน ผลการวิจัยพบว่าความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบไม่มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพงานสอบบัญชี งานวิจัยชี้ให้เห็นว่าค่าสอบบัญชีที่แต่ละสำนักงานให้บริการสอบบัญชีกับบริษัทจดทะเบียนมีจำนวนเงินค่อนข้างสูงทำให้สำนักงานสอบบัญชีมีสัดส่วนในตลาดการสอบบัญชีที่สูง แต่ผู้สอบบัญชีในประเทศไทยอาจไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในงานสอบบัญชีอย่างแท้จริง เพราะความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบยังไม่ได้ส่งผลให้เกิดต่อคุณภาพงานสอบบัญชีในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ซับซ้อน ดังนั้นสำนักงานสอบบัญชีประกาศว่ามีความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตนรับงานตรวจสอบนั้นอาจจะยังไม่สมเหตุสมผลเท่าที่ควรในบริบทของประเทศไทย

อรวรรณ เชื้อเมืองพานและมนตรี ช่วยชู (2562) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของระบบการควบคุมภายใน คุณภาพงานสอบบัญชี ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแต่ไม่รวมบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงินและบริษัทที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์ครบทั้ง 5 ปี คงเหลือจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษารวม 334 บริษัท ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้อยู่ในช่วงปี 2556-2560 การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระระบบการควบคุมภายใน วัดโดย ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการเงินด้านบัญชี ความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ และความเป็นอิสระผู้ตรวจสอบภายใน ตัวแปรอิสระคุณภาพงานสอบบัญชี วัดโดย ชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และระดับลูกค้ำของสำนักงานสอบบัญชี ตัวแปรตาม คือ การจัดการกำไร โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณเป็นสถิติในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จากการศึกษาพบว่าระบบการควบคุมภายในและคุณภาพงานสอบบัญชี มีอิทธิพลทางลบต่อการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ศราวุธ สร้อยทอง (2562) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านต่าง ๆ ของบริษัทกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ซึ่งไม่รวมถึงบริษัทที่ไม่มีความสมบูรณ์ของข้อมูลหรือบริษัทที่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในระหว่างปี) จำนวนทั้งสิ้น 94 บริษัท การศึกษาในครั้งนี้

ใช้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร (กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักต้นทุนทางการเงิน ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่าย ตัวแปรตาม ประกอบด้วย อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิ อัตราส่วนราคาตลาดต่อยอดขาย อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี อัตราส่วนราคาตลาดต่อกระแสเงินสด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลจาก SETSMART ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานกับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านต่าง ๆ ของบริษัทกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ผลการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้วยอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ ผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไรมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดต่อยอดขาย และผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี โดยมีระดับความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู และศิริเดช คำสุพรหม (2563) ได้ทำการศึกษาการศึกษาการกำกับดูแลกิจการ ผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI โดยใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม MAI จำนวน 77 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี (Annual Report) แบบ 56-1 ฐานข้อมูลจาก SETSMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI ที่มีผลการดำเนินงานติดต่อกันระหว่างปี 2557-2561 รวมระยะเวลาในการศึกษา 5 ปี การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย โครงสร้างผู้ถือหุ้น โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท ค่าตอบแทนกรรมการ และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ตัวแปรตามคือ มูลค่ากิจการตามราคาตลาด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการพัฒนาแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการกำกับดูแลกิจการ ประกอบด้วยองค์ประกอบโครงสร้างผู้ถือหุ้น โครงสร้างกรรมการบริษัท ค่าตอบแทนกรรมการ ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี เป็นไปตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการตามราคาตลาด แบบจำลองสมการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 2) การกำกับดูแลกิจการ โครงสร้างกรรมการบริษัท ค่าตอบแทนกรรมการ ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน และส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Viviane (2008) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ กลุ่มประกันภัย และกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในหลักทรัพย์ดูไบ เปรียบเทียบกับหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี 2001-2005 การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สิน ผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราส่วนหมุนเวียนสินทรัพย์รวม ตัวแปรตามคือ ราคาหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ประเทศสหรัฐอเมริกาแตกต่างกับตลาดหลักทรัพย์ดูไบอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากอัตราส่วนทางการเงินไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ในตลาดประเทศดูไบมากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงว่านักลงทุนส่วนใหญ่ไม่สนใจปัจจัยพื้นฐานของหลักทรัพย์

DeAngelo, L.E. (1981) ได้ทำการศึกษานโยบายสำนักงานตรวจสอบและคุณภาพการตรวจสอบการศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระคือ สำนักงานตรวจสอบ ตัวแปรตามคือ คุณภาพการตรวจสอบ พบว่า ขนาดของสำนักงานตรวจสอบบัญชีไม่มีผลต่อคุณภาพการตรวจสอบจึงไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกผู้สอบบัญชี ตรงกันข้ามกับมุมมองนี้ในปัจจุบัน คุณภาพการตรวจสอบไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของสำนักงานตรวจสอบแม้ว่าในตอนแรกผู้ตรวจสอบบัญชีมีความสามารถทางเทคโนโลยีที่เหมือนกัน

Setiawan, L.& Fitriany, F. (2011) ได้ทำการศึกษาผลของภาระงานและการตรวจสอบบัญชีในการตรวจสอบคุณภาพด้วยคุณภาพของคณะกรรมการการตรวจสอบ การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ภาระงาน ความเชี่ยวชาญพิเศษของผู้สอบบัญชี และคณะกรรมการตรวจสอบ ตัวแปรตามคือ คุณภาพการตรวจสอบ งานวิจัยนี้จะตรวจสอบว่าคุณภาพของคณะกรรมการตรวจสอบสามารถสร้างความเข้มแข็งและความเชี่ยวชาญในคุณภาพการตรวจสอบ ลดผลกระทบของภาระงานได้หรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า ภาระงานมีผลกระทบทางลบต่อคุณภาพการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบลดผลกระทบเชิงลบของภาระงานต่อคุณภาพการตรวจสอบ ยังพบว่าความเชี่ยวชาญพิเศษของผู้สอบบัญชี มีผลในเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบ แต่คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญไม่มีบทบาทในการเสริมสร้างผลในเชิงบวกของต่อคุณภาพการตรวจสอบ ผลลัพธ์เหล่านี้บ่งชี้ว่าเมื่อผู้สอบบัญชีเป็นผู้เชี่ยวชาญคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีผลในการปรับปรุงคุณภาพการตรวจสอบ ดังนั้นสำนักงานบัญชีต้องพิจารณาภาระงานของผู้สอบบัญชีของตน รัฐบาลยังต้องพิจารณากฎเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับภาระงานในสำนักงานบัญชีเพื่อรักษาคุณภาพการตรวจสอบ บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบยังต้องมีเพิ่มขึ้นเนื่องจากพิสูจน์แล้วว่าสามารถลดผลกระทบเชิงลบของปริมาณงานต่อคุณภาพการตรวจสอบได้

Made Ayu Lisna Dewanti (2011) ได้ทำการศึกษาผลของอัตราส่วนเงินสดอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนและกำไรต่อหุ้นที่ส่งผลต่อเงินปันผลสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

อินโดนีเซีย กลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนหนี้ต่อทุน และกำไรต่อหุ้น ตัวแปรตามคือ การจ่ายเงินปันผล การศึกษานี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ จากงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย กลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม งวดปี 2005-2010 วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการศึกษาในครั้งนี้แสดง เฉพาะตัวแปร อัตราส่วนเงินสดที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลในขณะที่ อัตราส่วนหนี้ต่อทุน และกำไรต่อหุ้นไม่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผล

Khalidazia Ibnu Khaldun (2014) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการทำกำไรและ อัตราส่วนสภาพคล่องมีอิทธิพลต่อการเติบโตของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อินโดนีเซียกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม ในช่วงปี 2010-2012 จำนวนทั้งสิ้น 16 บริษัท การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วน เงินสด อัตราส่วนผลต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น ตัวแปรตามคือ การเติบโต ของกำไรการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมจากเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของตลาดหลักทรัพย์ อินโดนีเซีย ได้แก่ www.idx.co.id วิธีการวิเคราะห์ที่ใช้คือ วิเคราะห์เชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ เชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรม Eviews 7.0 ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าอัตราส่วน อัตราส่วนเงินทุน หมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนผลต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วน ผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเติบโตของกำไรของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม

ตารางที่ 4 สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 20 เรื่อง ประกอบด้วย งานวิจัยในประเทศไทย 15 งานวิจัยและงานวิจัยในต่างประเทศ 5 งานวิจัย

ดังนี้

ลำดับ	นักวิจัยและนักวิชาการ	อัตราส่วนเงินสด	อัตราส่วนเงินลงทุนหมุนเวียน	ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี	ราคาหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น
1	ขวัญนภา เศิกศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยธนภณ วิมูลอาจ (2561)	✓	✓	-	-	-	✓	-	-
2	ปทุมวดี พรอิสสระเสรี (2558)	-	✓	-	-	-	✓	-	-
3	ชาลินี แสงสร้อย (2558)	-	✓	-	-	-	✓	-	-
4	ศศิประภา สมัครเขตการพล (2562)	-	-	✓	✓	✓	-	-	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	นักวิจัยและนักวิชาการ	อัตราส่วนเงินสด	อัตราส่วนเงินหมุนเวียน	ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี	ราคาหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น
5	วรัญญา ณ ราชสีมา และคณะ (2561)	-	✓	-	-	-	✓	-	-
6	ทวีชัย เวชคุณานุกูล, อรไท ชั่วเจริญ และ พรมนัส สิริธรงค์ (2561)	-	✓	-	-	-	✓	-	-
7	ณัฐริณี ศิวะพรประสงค์ และ กัลยาภรณ์ ปานมะเริง (2562)	-	✓	-	-	-	✓	-	-
8	ภาณะพันธ์ เพ็ชรไพศาล และ ฐิตาภรณ์ สินจรรุญศักดิ์ (2563)	-	✓	-	-	-	-	✓	✓

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	นักวิจัยและนักวิชาการ	อัตราส่วนเงินสด	อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี	ราคาหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น
9	ณัฐนิชา พุเฟื่องสมบัติ (2559)	-	-	✓	✓	-	-	-	-
10	ทิวารัตน์ ผลดีสุขสกุล และ สุภา ทองคง (2563)	-	-	✓	✓	-	✓	-	-
11	ยุวดี วงศ์แวงน้อย และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2563)	-	-	✓	✓	-	-	-	-
12	กาญจนา สุขศาลา และ อัจฉรา ชนากลาง (2562)	-	-	-	-	✓	-	-	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	นักวิจัยและนักวิชาการ	อัตราส่วนเงินสด	อัตราส่วนเงินหมุนเวียน	ขนาดของสำนักงานบัญชี	ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี	ราคาหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น
13	อรวรรณ เชื้อเมืองพาน และมนตรี ช่วยชู (2562)	-	-	✓	-	-	-	-	-
14	ศราวุธ สร้อยทอง (2562)	-	-	-	-	-	-	✓	✓
15	พีญจันทร์ แสงอาวุธ, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู และศิริเดช คำสุพรหม (2561)	-	-	-	✓	-	-	✓	✓
16	Viviane (2008)	-	✓	-	-	-	✓	-	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	นักวิจัยและนักวิชาการ	อัตราส่วนเงินสด	อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี	ราคาหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น	ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น
17	DeAngelo, L. E. (1981)	-	-	✓	✓	-	-	-	-
18	Setiawan ,L.& Fitriany, F. (2011)	-	-	-	-	✓	-	-	-
19	Made Ayu Lisna Dewanti (2011)	✓	-	-	-	-	-	-	-
20	Khalidazia Ibnu Khaldun (2014)	✓	-	-	-	-	-	-	-

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

สำหรับบทที่ 3 ได้รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย นับตั้งแต่การออกแบบงานวิจัยนี้ให้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

ทั้งนี้ สำหรับการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 (Relationship of Money Management and Audit Quality Affecting the Stock Price Assessment on the Stock Exchange of Thailand SET 100) เป็นการศึกษาวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยโดยเรียงตามลำดับและแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้กำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ที่มีผลการดำเนินงานระหว่างปีพ.ศ. 2560 ถึงปีพ.ศ. 2562 รวมระยะเวลา 3 ปี จำนวน 100 บริษัท ทั้งสิ้น 300 ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 โดยมีเงื่อนไขดังนี้ 1)ไม่รวมบริษัทที่ข้อมูลทางการเงินไม่ครบถ้วน 2)บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน หมวดธนาคาร 3)บริษัทที่ปิดงบการเงินไม่ตรง ณ 31 ธันวาคมของปี ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 234 ข้อมูล สามารถสรุปกลุ่มตัวอย่างได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตารางสรุปบริษัทที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

บริษัทตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย	2560	2561	2562	รวมกลุ่ม ตัวอย่าง
บริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100)	100	100	100	300
หัก บริษัทที่ข้อมูลทางการเงินไม่ ครบถ้วน	9	9	9	27
หัก บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม ธุรกิจการเงิน หมวดธนาคาร	8	8	8	24
หัก บริษัทที่ปิดงบการเงินไม่ตรง ณ 31 ธันวาคมของปี	5	5	5	15
จำนวนบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ ใช้ในการศึกษา (ค่า N)	78	78	78	234

ที่มา : เว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, (2563)

ตัวแปรและการวัดค่าที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

การบริหารเงิน (Money Management) ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินสด (CASH_t) และ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR_t)

1. อัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เงินสด รายการเทียบเท่าเงินสด และ หนี้สินหมุนเวียน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ อัตราส่วนเงินสด วัดค่าได้จาก เงินสด บวก รายการเทียบเท่าเงินสด หารด้วยหนี้สินหมุนเวียน แทนค่าตัวแปรด้วย = CASH_t ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญภา เศกศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยชนภณ วิมูลอาจ, (2561)

2. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่อง โดยทั่วไปของกิจการว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนยิ่งมากกว่า 1 เท่าใด เจ้าหนี้ยิ่งได้รับความปลอดภัยมากขึ้นเท่านั้น ถ้าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนสูง แสดงว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนมาก เมื่อเทียบกับหนี้สินหมุนเวียน กล่าวคือ

กิจการมีสภาพคล่องดี โดยทั่วไปนักวิเคราะห์ทางการเงินเชื่อว่า กิจการที่มีสภาพคล่องดีควรมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 2 เท่า ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน วัดค่าได้จาก สินทรัพย์หมุนเวียน หารด้วยหนี้สินหมุนเวียน แทนค่าตัวแปรด้วย = CR_t ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมวดี พรอิสสระเสรี, (2558)

คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) ประกอบด้วย ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ($BIG4_t$) ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF_t) และความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (AS_t)

3. ขนาดของสำนักงานบัญชี เป็นเกณฑ์ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ หรือ Big4 ประกอบด้วย 1. สำนักงานสอบบัญชี บริษัท ดีลอยท์ ทูช ไร้มัทสึ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด 2. บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด 3. บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาคไทย สอบบัญชี จำกัด และ 4. บริษัท ไพร์ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ เอเปไอเอส จำกัด และสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่สำนักงานขนาดใหญ่ หรือ Non-Big4 โดย ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ($BIG4_t$) วัดค่าได้จาก ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี โดยมีค่าเป็น 1 เมื่อใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 และเป็น 0 เมื่อไม่ได้ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 แทนค่าตัวแปรด้วย = $BIG4_t$ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Khurana & Raman, 2004; Krishnan, 2003 ; Choi et al., 2010 อ้างโดย กาญจนาศุขศาลาและอัจฉรา ชนากลาง, 2562)

4. ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (Audit Fee) วัดค่าได้จาก ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีในแต่ละปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสืบค้นข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 แทนค่าตัวแปรด้วย = AF_t ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยวดี วงศ์แวงน้อย และจิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์, (2563)

5. ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (Audit Specialization) ตามกรอบแนวคิดของ Cahan et al., (2011) ในการกำหนดความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชีโดยใช้เกณฑ์ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่เกินค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัววัดความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (อ้างโดย กาญจนาศุขศาลาและ อัจฉรา ชนากลาง, 2562) ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี(AS_t) วัดค่าได้จาก ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี มีค่าเป็น 1 เมื่อค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่เกินค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัววัดความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชีและเป็น 0 เมื่อค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม แทนค่าตัวแปรด้วย = AS_t ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนาศุขศาลาและ อัจฉรา ชนากลาง, (2562)

ตัวแปรตาม

การประเมินมูลค่าหุ้น (Stock Price Assessment) ประกอบด้วย 1.ราคาหุ้น (SP_t) 2.ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น ($P/E Ratio_t$) และ 3.ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ($P/BV Ratio_t$)

1. ราคาหุ้น (Stock Price) คือ ราคาตลาดหุ้นสามัญ วัดค่าได้จาก ราคาปิดของหุ้นสามัญ ณ วันทำการสุดท้ายของปี แทนค่าตัวแปรด้วย = SP_t ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิวรัตน์ ผลดีสุขสกุล และสุภา ทองคง, (2563)

2. ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น (P/E Ratio) อัตราส่วนนี้วัดค่าได้จาก ราคาตลาดของหุ้นหารด้วย กำไรสุทธิต่อหุ้น โดยหลักการคำนวณอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้ลงทุนจะยอมจ่ายเงินเพื่อซื้อหุ้นเป็นกี่เท่าของกำไรต่อหุ้น หรือกล่าวโดยสรุป คือ หุ้นตัวนั้นจะใช้เวลากี่ปี ที่ผลตอบแทนหรือกำไรที่บริษัททำได้ จะรวมกันเท่ากับเงินทั้งหมดที่ใช้ซื้อหุ้นไป แทนค่าตัวแปรด้วย = $P/E Ratio_t$ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2558 : ออนไลน์)

3. ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (P/BV Ratio) อัตราส่วนนี้วัดค่าได้จาก ราคาตลาดของหุ้นหารด้วย มูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น โดย P/BV จะบอกให้ผู้ลงทุนทราบว่า ราคาหุ้น ณ ขณะนั้น สูงเป็นกี่เท่าของมูลค่าทางบัญชีของหุ้นดังกล่าว ซึ่งตามตำราทั่วไปก็จะบอกว่า P/BV ยิ่งต่ำยิ่งดี แทนค่าตัวแปรด้วย = $P/BV Ratio_t$ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2558 : ออนไลน์)

ตารางที่ 6 ตารางสรุปรายละเอียดของตัวแปรแต่ละชนิด

บทบาทของตัวแปร	สัญลักษณ์
ตัวแปรอิสระ คือ การบริหารเงิน ประกอบด้วย	
1. อัตราส่วนเงินสด	$CASH_t$
2. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	CR_t
ตัวแปรอิสระ คือ คุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย	
1. ขนาดของสำนักงานบัญชี	$BIG4_t$
2. ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	AF_t
3. ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี	AS_t
ตัวแปรตาม คือ การประเมินมูลค่าหุ้น ประกอบด้วย	
1. ราคาหุ้น	SP_t
2. ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น	$P/E Ratio_t$
3. ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น	$P/BV Ratio_t$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Data) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้น ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี งบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัย ตำรา บทความ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาใช้อ้างอิงประกอบการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 จำนวน 78 บริษัท ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 234 ข้อมูล เป็นตัวแทนในการศึกษา

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยดังนี้

1. ข้อมูลราคาหุ้น ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น และราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น เก็บจากเว็บไซต์ www.set.or.th ของแต่ละบริษัทตามกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงระยะเวลาระหว่างปีพ.ศ. 2560 ถึงปีพ.ศ. 2562 รวมจำนวน 3 ปี
2. ข้อมูลการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชี เก็บจากข้อมูลจากงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน รายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ได้แก่ อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชีในช่วงระยะเวลาระหว่างปีพ.ศ. 2560-2562 รวมจำนวน 3 ปี

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยจะนำข้อมูลที่ได้รวบรวมเกี่ยวกับงบการเงินที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้น เมื่อได้ข้อมูลแล้วจะนำมาทำการลงรหัสและประมวลผลข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ค่าทางสถิติตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ของความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์และทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

การทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) ดังนั้นก่อนทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุหรือไม่ ดังนี้

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่า VIF (Variance inflation factors) และค่าความทนทาน (Tolerance) สำหรับตัวแปรอิสระในแต่ละตัวนั้น ไม่มีปัญหาความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากหรือตัวแปรอิสระไม่มีความซ้ำซ้อนในการวัดค่า Variance inflation factors (VIF) และค่าความทนทาน Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF ไม่เกิน 10 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความเป็นเส้นตรงร่วมกันอย่างมาก (Multicollinearity) หรือไม่มีความซ้ำซ้อนกันในการวัด

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 โดยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้องต่ำกว่า 0.8 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลไม่มีปัญหาที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง (Multicollinearity) ที่จะส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบสมการถดถอยพหุคูณ เกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสามารถแปลความหมาย 5 ระดับ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 144 อ้างอิงโดย ศราวุธ สร้อยทอง, 2562)

- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มากกว่า 0.80 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์สูง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 – 0.80 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 – 0.60 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.20 – 0.40 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ น้อยกว่า 0.20 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ต่ำ

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบการวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อนสถิติของ Durbin-Watson เมื่อ Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 อีกนัยหนึ่ง Durbin-Watson ควรมีค่าในช่วง 1.5 - 2.5 แสดงให้เห็นว่า ความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระระหว่างกันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หรือข้อมูลของตัวแปร ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระจากกัน ความคลาดเคลื่อนไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์กัน (Field, 2009)

โดยแสดงเป็นรูปแบบสมการ Regression เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

1. สมมติฐานที่ 1 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

สมการที่ 1 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ดังนี้

$$SP_t = \alpha + \beta_1 (CASH_t) + \beta_2 (CR_t) + \beta_3 (BIG4_t) + \beta_4 (AF_t) + \beta_5 (AS_t) + \varepsilon$$

2. สมมติฐานที่ 2 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

สมการที่ 2 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ดังนี้

$$P/E \text{ Ratio}_t = \alpha + \beta_1 (CASH_t) + \beta_2 (CR_t) + \beta_3 (BIG4_t) + \beta_4 (AF_t) + \beta_5 (AS_t) + \varepsilon$$

3. สมมติฐานที่ 3 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

สมการที่ 3 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ดังนี้

$$P/BV \text{ Ratio}_t = \alpha + \beta_1 (CASH_t) + \beta_2 (CR_t) + \beta_3 (BIG4_t) + \beta_4 (AF_t) + \beta_5 (AS_t) + \varepsilon$$

โดยที่ : ตัวแปรอิสระ คือ การบริหารเงิน (Money Management)

$CASH_t$ แทน อัตราส่วนเงินสด ณ ปีที่ t

CR_t แทน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ณ ปีที่ t

โดยที่ : ตัวแปรอิสระ คือ คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality)

$BIG4_t$ แทน โดยมีค่าเป็น 1 เมื่อใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 และเป็น 0 เมื่อไม่ได้ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 ณ ปีที่ t

AF_t แทน ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ณ ปีที่ t

AS_t แทน โดยมีค่าเป็น 1 เมื่อค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่เกินค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัววัดความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชีและเป็น 0 เมื่อค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ณ ปีที่ t

โดยที่ : ตัวแปรตาม คือ การประเมินมูลค่าหุ้น (Stock price assessment)

SP_t แทน ราคาหุ้น ณ ปีที่ t

$P/E \text{ Ratio}_t$ แทน ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น ณ ปีที่ t

$P/BV \text{ Ratio}_t$ แทน ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ณ ปีที่ t

ค่าทางสถิติ

α แทน ค่าคงที่

β_{1-5} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 5

ϵ แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 (Relationship of Money Management and Audit Quality Affecting the Stock Price Assessment on the Stock Exchange of Thailand SET 100) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ด้วยตัวแปรอิสระประกอบด้วย อัตราส่วนเงินสดต่ออัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี ที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้น ด้านต่างๆประกอบด้วย ราคาหุ้น ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น และราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น กลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ระหว่างปี 2560 ถึง 2562 รวมทั้งสิ้น 78 บริษัท จำนวน 234 กลุ่มตัวอย่าง โดยทำการวิเคราะห์ผลแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้ คือ

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) จากการศึกษาข้อมูลบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ระหว่างปี 2560 ถึง 2562 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 234 กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ตารางแสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี 2560

ตัวแปร	จำนวน ข้อมูล (N)	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน (SD)
CASH _t	78	0.01	2.87	0.44	0.54
CR _t	78	0.21	5.39	1.82	1.10
BIG4 _t	78	0	1	0.94	0.25
AF _t	78	1.00	148.00	14.24	26.24
AS _t	78	0	1	0.29	0.46
SP _t	78	1.17	484.00	51.17	80.41
P/E Ratio _t	78	-13.43	202.00	31.69	30.90
P/BV Ratio _t	78	1.06	21.09	4.86	4.06

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสรุปได้ว่า

การบริหารเงิน

อัตราส่วนเงินสด (CASH_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.01 เท่า มีค่าสูงสุด 2.87 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.44 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.54 เท่า

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.21 เท่า มีค่าสูงสุด 5.39 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.82 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.10 เท่า

คุณภาพการสอบบัญชี

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี (BIG4_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.25

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1 ล้านบาท มีค่าสูงสุด 148 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 14.24 ล้านบาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 26.24 ล้านบาท

ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (AS_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.29 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.46

การประเมินมูลค่าหุ้น

ราคาหุ้น (SP_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1.17 บาท มีค่าสูงสุด 484 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 51.17 บาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 80.41 บาท

ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น (P/E Ratio_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -13.43 เท่า มีค่าสูงสุด 202 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 31.69 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 30.90 เท่า

ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (P/BV Ratio_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1.06 เท่า มีค่าสูงสุด 21.09 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.86 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 4.06 เท่า

ตารางที่ 8 ตารางแสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี 2561

ตัวแปร	จำนวน ข้อมูล (N)	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน (SD)
CASH _t	78	0.00	3.64	0.41	0.52
CR _t	78	0.29	8.86	1.73	1.30
BIG4 _t	78	0	1	0.94	0.25
AF _t	78	1.10	171.00	15.02	27.80
AS _t	78	0	1	0.31	0.47
SP _t	78	0.53	436.00	37.80	61.60
P/E Ratio _t	78	-28.35	91.87	19.67	15.94
P/BV Ratio _t	78	0.81	10.97	3.34	2.52

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสรุปได้ว่า

การบริหารเงิน

อัตราส่วนเงินสด (CASH_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.00 เท่า มีค่าสูงสุด 3.64 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.41 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.52 เท่า

อัตราส่วนเงินหมุนเวียน (CR_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.29 เท่า มีค่าสูงสุด 8.86 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.73 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.30 เท่า

คุณภาพการสอบบัญชี

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี (BIG4_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.25

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1.10 ล้านบาท มีค่าสูงสุด 171 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 15.02 ล้านบาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 27.80 ล้านบาท

ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (AS_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.31 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.47

การประเมินมูลค่าหุ้น

ราคาหุ้น (SP_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.53 บาท มีค่าสูงสุด 436 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 37.80 บาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 61.60 บาท

ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น ($P/E\ Ratio_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -28.35 เท่า มีค่าสูงสุด 91.87 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 19.67 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 15.94 เท่า

ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ($P/BV\ Ratio_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.81 เท่า มีค่าสูงสุด 10.97 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.52 เท่า

ตารางที่ 9 ตารางแสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี 2562

ตัวแปร	จำนวน ข้อมูล (N)	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน (SD)
$CASH_t$	78	0.00	2.32	0.43	0.52
CR_t	78	0.32	5.35	1.65	1.07
$BIG4_t$	78	0	1	0.94	0.25
AF_t	78	1.42	184.00	15.92	29.51
AS_t	78	0	1	0.29	0.46
SP_t	78	0.56	392.00	41.24	64.50
$P/E\ Ratio_t$	78	-100.00	106.66	20.44	25.50
$P/BV\ Ratio_t$	78	0.64	10.81	3.58	2.86

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสรุปได้ว่า

การบริหารเงิน

อัตราส่วนเงินสด ($CASH_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.00 เท่า มีค่าสูงสุด 2.32 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.43 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.52 เท่า

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.32 เท่า มีค่าสูงสุด 5.35 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.65 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.07 เท่า

คุณภาพการสอบบัญชี

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ($BIG4_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.25

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1.42 ล้านบาท มีค่าสูงสุด 184 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 15.92 ล้านบาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 29.51 ล้านบาท

ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (AS_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.29 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.46

การประเมินมูลค่าหุ้น

ราคาหุ้น (SP_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.56 บาท มีค่าสูงสุด 392 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 41.24 บาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 64.50 บาท

ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น ($P/E Ratio_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -100.00 เท่า มีค่าสูงสุด 106.66 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 20.44 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 25.50 เท่า

ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ($P/BV Ratio_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.64 เท่า มีค่าสูงสุด 10.81 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.86 เท่า

ตารางที่ 10 ตารางแสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามปี 2560-2562

ตัวแปร	จำนวน ข้อมูล (N)	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน (SD)
$CASH_t$	234	0.00	3.64	0.43	0.53
CR_t	234	0.21	8.86	1.74	1.16
$BIG4_t$	234	0	1	0.94	0.25
AF_t	234	1.00	184.00	15.06	27.78
AS_t	234	0	1	0.30	0.46
SP_t	234	0.53	484.00	43.40	69.27
$P/E Ratio_t$	234	-100.00	202.00	23.93	25.39
$P/BV Ratio_t$	234	0.64	21.09	3.93	3.27

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสรุปได้ว่า

การบริหารเงิน

อัตราส่วนเงินสด ($CASH_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.00 เท่า มีค่าสูงสุด 3.64 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.43 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.53 เท่า

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.21 เท่า มีค่าสูงสุด 8.86 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.74 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.16 เท่า

คุณภาพการสอบบัญชี

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ($BIG4_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.25

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1 ล้านบาท มีค่าสูงสุด 184 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 15.06 ล้านบาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 27.78 ล้านบาท

ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (AS_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.30 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.46

การประเมินมูลค่าหุ้น

ราคาหุ้น (SP_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.53 บาท มีค่าสูงสุด 484 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 43.40 บาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 69.27 บาท

ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น ($P/E Ratio_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -100 เท่า มีค่าสูงสุด 202 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 23.93 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 25.39 เท่า

ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ($P/BV Ratio_t$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.64 เท่า มีค่าสูงสุด 21.09 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.93 เท่า และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 3.27 เท่า

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

การทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ดังนั้นก่อนทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุหรือไม่ ดังนี้

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ค่าความทนทานกับองค์ประกอบการขยายความแปรปรวน

Variable	Tolerance	VIF
CASH _t	0.614	1.629
CR _t	0.613	1.633
BIG4 _t	0.934	1.070
AF _t	0.677	1.477
AS _t	0.696	1.436

จากตารางที่ 11 การวิเคราะห์ค่าความทนทาน (Tolerance) และค่าองค์ประกอบการขยายความแปรปรวน VIF (Variance inflation factors) สำหรับตัวแปรอิสระในแต่ละตัวนั้น ไม่มีปัญหาความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากหรือตัวแปรอิสระไม่มีความซ้ำซ้อนในการวัดค่า Variance inflation factors (VIF) และค่าความทนทาน Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF ไม่เกิน 10 ซึ่งค่าความทนทาน มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.613 และสูงสุด 0.934 ซึ่งค่าต่ำสุดสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ Tolerance > 0.1 ส่วนค่า VIF มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 1.070 และสูงสุด 1.633 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 10 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความเป็นเส้นตรงร่วมกันอย่างมาก (Multicollinearity) หรือไม่มีความซ้ำซ้อนกันในการวัด

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

	CASH _t	CR _t	BIG4 _t	AF _t	AS _t
CASH _t	1	.612**	-.109	-.43	-.159*
CR _t		1	-.056	-.130*	-.185**
BIG4 _t			1	-.221**	-.058
AF _t				1	.530**
AS _t					1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) ของตัวแปรอิสระ การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 พบว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ระหว่าง -0.221 - 0.612 โดยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่ำกว่า 0.8 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลไม่มีปัญหาที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง (Multicollinearity) ที่จะส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบสมการถดถอยพหุคูณ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 144 อ้างอิงโดย ศราวุธ สร้อยทอง, 2562)

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน

ตัวแปรตามที่ทำกรวิเคราะห์	ค่า Durbin-Watson
SP_t	1.955
$P/E \text{ Ratio}_t$	1.856
$P/BV \text{ Ratio}_t$	1.888

จากตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อนสถิติของ Durbin-Watson พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 1.856-1.955 ความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระระหว่างกันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หรือข้อมูลของตัวแปร ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระจากกัน แสดงให้เห็นว่าความคลาดเคลื่อนไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์กันเมื่อ Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 อีกนัยหนึ่ง Durbin-Watson มีค่าในช่วง 1.5 - 2.5

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุหรือไม่ สรุปผลจากการทดสอบเงื่อนไขและความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของตัวแปรอิสระแต่ละคู่ อยู่ระหว่าง -0.221 - 0.612 โดยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรน้อยกว่า 0.8 จึงสามารถนำไปวิเคราะห์ Collinearity & Multicollinearity ได้ และเมื่อวิเคราะห์ค่าองค์ประกอบการขยายความแปรปรวน Variance Inflation Factor (VIF) ก็พบว่า มีค่า VIF น้อยกว่า 10 เมื่อวิเคราะห์ค่า Tolerance ก็พบว่า มีค่าความทนทาน Tolerance มากกว่า 0.1 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความซ้ำซ้อนกันในการวัด การทดสอบค่าสถิติของ Durbin-Watson พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 1.856-1.955 แสดงให้เห็นว่าความคลาดเคลื่อนไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์กันเมื่อ Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 อีกนัยหนึ่ง Durbin-Watson มีค่าในช่วง 1.5-2.5 จึงไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์กัน (Autocorrelation) ดังนั้น จึงนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการถดถอยพหุคูณ

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

ตารางที่ 14 ตารางทดสอบสมมติฐานที่ 1 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
CASH _t	.116	1.429	.154
CR _t	.056	.693	.489
BIG4 _t	-.019	-.291	.771
AF _t	.198	2.566	.011*
AS _t	.092	1.214	.226

หมายเหตุ: n = 234, R² = 0.084, Sig. = 0.001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 , **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 , ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามสมมติฐานที่ 1 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ดังข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 14 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R² = 0.084) แสดงว่า การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีสามารถอธิบายความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้น ได้เพียงร้อยละ 8.40

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (p<0.05) มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้น

สมมติฐานข้อที่ 2 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

ตารางที่ 15 ตารางทดสอบสมมติฐานที่ 2 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
CASH _t	.271	3.303	.001***
CR _t	-.243	-2.960	.003**
BIG4 _t	.061	.918	.360
AF _t	-.070	-.903	.368
AS _t	-.014	-.182	.855

หมายเหตุ: n = 234, R² = 0.059, Sig. = 0.016

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 , **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 , ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามสมมติฐานที่ 2 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ดังข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 15 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R² = 0.059) แสดงว่า การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีสามารถอธิบายความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นได้เพียง ร้อยละ 5.90

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ อัตราส่วนเงินสด (p<0.001) และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (p<0.01) มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น

สมมติฐานข้อที่ 3 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

ตารางที่ 16 ตารางทดสอบสมมติฐานที่ 3 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
CASH _t	.176	2.185	.030*
CR _t	-.262	-3.249	.001***
BIG4 _t	.092	1.416	.158
AF _t	-.180	-2.344	.020*
AS _t	-.059	-.775	.439

หมายเหตุ: n = 234, R² = 0.094, Sig. = 0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 , **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 , ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามสมมติฐานที่ 3 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ดังข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 16 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R² = 0.094) แสดงว่า การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีสามารถอธิบายความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ได้เพียงร้อยละ 9.40

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ อัตราส่วนเงินสด (p<0.05) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (p<0.001) และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (p<0.05) มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น

ตารางที่ 17 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100	สนับสนุน
สมมติฐานที่ 2 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100	สนับสนุน
สมมติฐานที่ 3 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100	สนับสนุน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 (Relationship of Money Management and Audit Quality Affecting the Stock Price Assessment on the Stock Exchange of Thailand SET100) เป็นการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านต่างๆ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี ซึ่งได้จากการศึกษาหลักฐานจากรายงานทางการเงินประจำปีที่มีอยู่จริงและเผยแพร่ต่อสาธารณะที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้น ได้แก่ ราคาหุ้น ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น และราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ระหว่างปีพ.ศ. 2560 ถึงปี พ.ศ. 2562 ระยะเวลา 3 ปี จำนวน 78 บริษัท ทั้งสิ้น 234 กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในบทนี้ได้แบ่งหัวข้อออกเป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อจำกัดของการวิจัย

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลของการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

จากการที่ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ระหว่างปีพ.ศ. 2560

ถึงปี พ.ศ. 2562 โดยเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ www.set.or.th โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถวิเคราะห์และสรุปจากการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้ดังนี้

อัตราส่วนเงินสด (CASH_t) บางช่วงเวลา มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.00 เท่านั้น แสดงว่าในตลาด ณ ขณะนั้นอัตราส่วนเงินสด ไม่สามารถประเมินค่าได้หรือไม่มีค่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 3.64 เท่า นับว่าสูงมาก ซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้ว่า ณ ขณะนั้นกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนถึง 3.64 เท่า โดยค่าเฉลี่ย 0.43 เท่า มีการกระจายตัวโดยดูจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 เท่า การวิเคราะห์สภาพคล่องภายในกิจการ ในบางครั้งสินค้าคงเหลือ อาจจะไม่มีความคล่อง ทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที ลูกหนี้การค้า ก็ไม่อาจแน่ใจได้ว่า เมื่อเราเรียกเก็บหนี้แล้ว จะได้รับเงินในทันทีเช่นกัน ดังนั้น เมื่อเราถูกเจ้าหนี้เรียกให้ชำระหนี้ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด จึงเป็นสินทรัพย์ ที่จะแสดงถึงความสามารถที่จะชำระหนี้ได้มากน้อยเพียงใด (Myaccount-cloud.com , 2019 : ออนไลน์)

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.21 เท่า มีค่าสูงสุด 8.86 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.74 เท่า ซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้ว่า ณ ขณะนั้นกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการบริหารเงินทุน เพื่อรักษาสภาพคล่องของบริษัท โดยมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนค่าเฉลี่ยถึง 1.74 เท่า และการกระจายตัวโดยดูจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.16 เท่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนยิ่งมากกว่า 1 เท่า เจ้าหนี้ยิ่งได้รับความปลอดภัยมากขึ้น ถ้าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนสูง แสดงว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนมาก เมื่อเทียบกับหนี้สินหมุนเวียน กล่าวคือ กิจการมีสภาพคล่องดี โดยทั่วไปนักวิเคราะห์ทางการเงินเชื่อว่า กิจการที่มีสภาพคล่องดีควรจะมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 2 เท่า (นุชจรี พิเชฐกุล, 2561)

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี (BIG4_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.94 มีการกระจายตัวโดยดูจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.25 ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี โดยมีค่าเป็น 1 เมื่อใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 และเป็น 0 เมื่อไม่ได้ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 จากการเก็บข้อมูลจำนวน 78 บริษัท กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 234 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ใช้บริการของสำนักงานสอบบัญชี (BIG4) อันได้แก่ สำนักงานสอบบัญชี บริษัท ดีลรอยท์ ทัช โธมัส สุโขทัย สอบบัญชี จำกัด , บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด , บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิไชย สอบบัญชี จำกัด และบริษัท ไพร์ชวอเตอร์ เฮ้าส์ คูเปอร์ เอบีเอส จำกัด จำนวนถึง 73 บริษัท คิดเป็น 93.59 % มีเพียง 5 บริษัทเท่านั้นที่ไม่ได้ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชี BIG4 คิดเป็น 6.41 %

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AF_t) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1 ล้านบาท มีค่าสูงสุด 184 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 15.06 ล้านบาท มีการกระจายตัวโดยดูจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 27.78 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่า ณ ขณะนั้นกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 มี

ความแตกต่างกันในส่วนค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ในบริษัทที่มีค่าธรรมเนียมที่ไม่สูงนักกับบริษัทที่มีค่าสอบบัญชีที่สูง อันอาจเนื่องมาจากกลุ่มธุรกิจที่ต่างกัน ขนาดบริษัทและความซับซ้อนในการดำเนินธุรกิจ แต่โดยเฉลี่ยแล้ว ณ ขณะนั้นกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 มีค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีต่อบริษัทประมาณ 15.06 ล้านบาทต่อปี

ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี (AS_r) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุด 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.30 มีการกระจายตัวโดยดูจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.46 โดยมีค่าเป็น 1 เมื่อค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่เกินค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัววัดความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชีและเป็น 0 เมื่อค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม จากการเก็บข้อมูลจำนวน 78 บริษัท กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 234 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 มีเพียง 70 กลุ่มตัวอย่างเท่านั้น ที่มีค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่เกินค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม คิดเป็นเพียง 29.91 % โดยมีถึง 164 กลุ่มตัวอย่าง ที่ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นถึง 70.09 %

ราคาหุ้น (SP_r) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.53 บาท มีค่าสูงสุด 484.00 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 43.40 บาท มีการกระจายตัวโดยดูจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 69.27. แสดงให้เห็นว่า ณ ขณะนั้นกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 มีความแตกต่างกันของราคาหุ้น หุ้นที่มีราคาต่ำและหุ้นที่มีราคาสูง กล่าวคือ หลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความอ่อนไหวต่อข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ ทำให้มูลค่าหุ้นมีความเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตลอดเวลา ตามทฤษฎีตลาดมีประสิทธิภาพโดย ศาสตราจารย์ ยูจีน ฟามา การวิเคราะห์ตามทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพหรือ EMH เป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งเชื่อว่า มูลค่าที่ควรเป็นของหุ้นเท่ากับราคาตลาดเสมอ (ปราชญ์ , 2552 : ออนไลน์)

ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น ($P/E Ratio_r$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -100.00 เท่า มีค่าสูงสุด 202.00 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 23.93 เท่า มีการกระจายตัวโดยดูจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 25.39 เท่า แสดงให้เห็นว่า ณ ขณะนั้นกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 มีความแตกต่างกันของราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น ($P/E Ratio$) บางขณะค่าต่ำสุดอยู่ที่ -100.00 เท่า แสดงให้เห็นว่าขณะนั้นบริษัทเกิดการขาดทุนที่สูง ทำให้กำไรต่อหุ้นมีค่าเป็นลบ ส่งผลให้ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น ($P/E Ratio$) มีค่าเป็นลบด้วย สำหรับผู้ลงทุนแล้ว หุ้นที่มี P/E ต่ำ ย่อมดีกว่าหุ้นที่มี P/E สูง กล่าวคือ หุ้นตัวนั้นจะใช้เวลากี่ปีที่ผลตอบแทนหรือกำไรที่บริษัททำได้ จะรวมกันเท่ากับเงินทั้งหมดที่ใช้ซื้อหุ้นไปหรือก็ปีๆที่หุ้นตัวนั้นจะคืนทุนนั่นเอง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2558 : ออนไลน์)

ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ($P/BV Ratio_r$) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.64 เท่า มีค่าสูงสุด 21.09 เท่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.93 เท่า มีการกระจายตัวโดยดูจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่

3.27 เท่า แสดงให้เห็นว่า ณ ขณะนั้นกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 บางบริษัทมีมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นมากกว่าราคาตลาดของหุ้น เห็นได้จากค่าสูงสุดถึง 21.09 เท่า และบางบริษัทที่มีมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นน้อยกว่าราคาตลาดของหุ้น เห็นได้จากค่าต่ำสุดที่ 0.64 เท่า ซึ่งจะบอกให้ผู้ลงทุนทราบว่า ราคาหุ้น ณ ขณะนั้น สูงเป็นกี่เท่าของมูลค่าทางบัญชีของหุ้น ดังนั้น สรุปได้ว่า ราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น.ยิ่งต่ำยิ่งดี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2558 : ออนไลน์)

2. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉลี่ยระหว่างปีพ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ.2562 ผลการทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 พบว่า ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 พบว่า อัตราส่วนเงินสดและอัตราส่วนเงินหมุนเวียนมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 การบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 พบว่า อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนเงินหมุนเวียนและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึงปี พ.ศ. 2562 โดยผู้วิจัยได้ตั้งขอบเขตการวิจัยโดยมุ่งไปที่ผลการวิจัยการประเมินมูลค่าหุ้นไว้ 3 ด้าน คือ ด้านราคาหุ้น ด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น และด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น จึงขออภิปรายข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไว้ดังนี้

อัตราส่วนเงินสด มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นและการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่

ผ่านมาของ (ขวัญภา เศกศิริ, สมใจ บุญหมื่น และไวยธณณ วิมูลอาจ, 2561) ที่พบว่า อัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ ได้แก่ อัตราส่วนเงินสด อาจแสดงให้เห็นได้ว่า ราคาหุ้นนั้นมีปัจจัยหลายประการเข้ามามีอิทธิพลทำให้หลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความอ่อนไหวต่อข้อมูลข่าวสารไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเชิงปริมาณ หรือข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำให้มูลค่าหุ้นมีความเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตลอดเวลา ตามทฤษฎีตลาดมีประสิทธิภาพโดย ศาสตราจารย์ ยูจิน ฟามารการวิเคราะห์ตามทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพหรือ EMH เป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งเชื่อว่า มูลค่าที่ควรเป็นของหุ้นเท่ากับราคาตลาดเสมอ

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นและการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ (ภาชนะพันธ์ เพ็ชรไพศาล และฐิตาภรณ์ สินจรรยาศักดิ์, 2563) ที่พบว่า ด้านสภาพคล่องทางการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว มีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังพบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้น สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ (วรัญญา ณ ราชสีมา และคณะ, 2561) ซึ่งได้พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค และสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ (ชาลินี แสงสร้อย, 2558) ผลการวิจัยพบว่า อัตราเงินทุนหมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์ต่อราคาหลักทรัพย์ อาจแสดงให้เห็นได้ว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่ต่างกัน ขนาดกิจการที่ต่างกัน ช่วงเวลาที่แตกต่างกันและปัจจัยอื่น ๆ ในการบริหารสภาพคล่องของแต่ละบริษัทล้วนมีผลต่อการตัดสินใจในการบริหารเงินทุนทั้งสิ้น ตามหลักการบริหารเงินทุนให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยดุลยพินิจของผู้บริหารว่าระดับใดจึงจะเหมาะสม จึงจะทำให้ธุรกิจมีกำไรและสภาพคล่อง ภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยทั่วไปปัญหาในเรื่องของการขาดเงินทุนหมุนเวียนหรือสภาพคล่องของธุรกิจ เกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการ เช่น การไม่สามารถเก็บหนี้ได้ตามกำหนด สินค้าขายไม่ได้ เป็นต้น ส่งผลให้กิจการขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะชำระหนี้สินและใช้ในการดำเนินงาน (ปริยานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ, 2563 : ออนไลน์) เทคนิคการบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยใช้หลักเกณฑ์ด้านสภาพคล่อง ระดับของความเสี่ยงและกำไรในระดับที่ยอมรับได้เป็นส่วนในการพิจารณา โดยทั่วไปธุรกิจที่ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์ถาวรมีสภาพคล่องสูง ความเสี่ยงต่ำ กำไรต่ำ ในทางตรงกันข้าม การลงทุนสินทรัพย์ถาวรมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนส่งผลให้สภาพคล่องต่ำ ความเสี่ยงสูง กำไรสูง ดังนั้น การบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยดุลยพินิจอย่างสูงเพื่อลดการสูญเสียกำไรจากการลงทุน เพิ่มความคล่องตัวด้านการดำเนินงาน และอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ดังนั้นเมื่อมีการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่

ดีแล้ว ย่อมนำมาซึ่งสภาพคล่องของกิจการ ส่งผลต่อกำไร สร้างความน่าเชื่อถือแก่เจ้าหนี้การค้า รวมถึงนักลงทุนอีกด้วย (สถาบันพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการ SME, 2562 : ออนไลน์)

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านใดเลย สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของยาซา Yasar, A., (2013) ที่พบว่าขนาดของสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ นั้นไม่แตกต่างจากสำนักงานสอบบัญชีอื่น ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีไม่ส่งผลต่อรายการคงค้างทางบัญชีส่วนที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (อ้างโดย ยุวดี วงศ์แว้งน้อย และจิตติภรณ์ สิ้นจรูญศักดิ์, 2563) สำหรับประเทศไทยนั้น สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้นำมาตราฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC 1) เรื่อง การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่องและมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (TSA 220) เรื่อง การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน มาบังคับใช้เพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีมีคุณภาพและมีกระบวนการตรวจสอบที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานการสอบบัญชีทั้งสองทำให้ดูเหมือนว่า คุณภาพการสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็น Big 4 และ Non-Big 4 ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจะมีคุณภาพการสอบบัญชีที่ตีเหมือนกัน ซึ่งที่ผ่านมาอรกานต์ (2554) และ กนกอรและคณะ (2556) ได้ศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีทั้งสองประเภท พบว่า คุณภาพการสอบบัญชีของทั้งสองไม่มีความแตกต่างกัน (อ้างโดย พลอยไพลิน ตันตีสกลและศิริลักษณ์ ศุทธชัย, 2560)

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ (ทิวรัตน์ ผลดีสุขสกุลและสุภา ทองคง, 2563) พบว่า ค่าสอบบัญชีมีผลทางบวกกับราคาตลาดหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าค่าสอบบัญชีเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งภายใต้คุณภาพการสอบบัญชี และยังพบว่า ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ (เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธและคณะ, 2563) ได้ศึกษาการกำกับดูแลกิจการ ผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI พบว่า ค่าธรรมเนียมสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน และส่งผลต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการเก็บข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 บริษัท ใช้บริการของสำนักงานสอบบัญชี (BIG4) จำนวนถึง 73 บริษัท คิดเป็น 93.59 % แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในการคัดเลือกสำนักงานสอบบัญชีเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในสายตานักลงทุนและบุคคลภายนอกแก่บริษัท ถึงแม้ว่า ค่าธรรมเนียมจะมีราคาที่สูงตามทฤษฎีการรับรู้คุณค่า ได้นิยามถึงคุณค่าที่ผู้บริโภครับรู้ หมายถึง การที่ลูกค้าได้ตระหนักถึงคุณภาพและประโยชน์ของสินค้าหรือบริการนั้นๆ คุณค่าที่โดดเด่น

แตกต่างที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการ จะนำพามาซึ่งการตัดสินใจซื้อต่อไป (อ้างโดย เอมมิกา ปานอุทัย และกัมปนาท ศิริโยธา, 2563) การที่ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น อาจเป็นเพราะว่าค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีเป็นองค์ประกอบหนึ่งของคุณภาพการสอบบัญชี ในการที่ผู้สอบบัญชีจะได้มาซึ่งใบอนุญาตที่แสดงถึงคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้สอบบัญชี ซึ่งในงานตรวจสอบบัญชีนั้นจะต้องอาศัยบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ดังนั้นค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีอาจจะสูงแต่จะได้มาซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบงบการเงินและส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือจากนักลงทุนและบุคคลภายนอก ดังนั้น อาจเป็นผลทำให้ราคาหุ้นปรับตัวเพิ่มขึ้น

ความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านใดเลย งานวิจัยที่ผ่านมาของ (กาญจนา สุขศาลาและอัจฉรา ชนากลาง, 2562) พบว่า ความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบไม่มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพงานสอบบัญชี และงานวิจัยที่ผ่านมาของ (ศศิประภา สมัครเขตการพล, 2562) พบว่า ความเชี่ยวชาญในด้านอุตสาหกรรมของผู้สอบบัญชีไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการจัดการกำไรของบริษัท IPOs อย่างไรก็ตาม ทั้งสำนักงานสอบบัญชี และผู้สอบบัญชีจำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สัมผัสประสบการณ์ในการทำงานเพื่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้งบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบมีคุณภาพสูง เนื่องจากการประกอบธุรกิจมีความซับซ้อนแตกต่างกันผู้สอบบัญชีจึงต้องมีความเชี่ยวชาญในงานสอบบัญชีในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบ ดังนั้น ผู้สอบบัญชีที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบแต่ละกลุ่มธุรกิจ จะช่วยลดความเสี่ยงในการให้ข้อมูลไม่ว่าจะเกิดจากการทำทุจริตหรือข้อผิดพลาด อันจะนำไปสู่รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามหลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบของผู้สอบบัญชีในตลาดทุน อาทิ มีคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบ และไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้สอบบัญชี (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ , 2561: ออนไลน์)

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ข้อจำกัดด้านการได้มาซึ่งตัวแปร เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากรายงานทางการเงินที่ใช้เป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามในงานวิจัยในครั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ระหว่างปี พ.ศ.2560 ถึงปี พ.ศ.2562 ว่าได้เปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นที่ส่งผลต่อการประมวลผลข้อมูลครบถ้วนหรือไม่

2. ข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิจัย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ซึ่งจากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายงานทางการเงินไม่ครบ 3 ปีตามที่ต้องการอยู่หลายบริษัท

3. ข้อจำกัดของระยะเวลาที่ใช้ในวิจัย คือ ระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึงปี พ.ศ. 2562 อาจไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงในช่วงเวลาอื่นได้ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมาอยู่ในสภาวะไม่ปกติเป็นช่วงกลางของสภาวะเศรษฐกิจโลก ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าที่เกิดขึ้นมา ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน

4. ข้อจำกัดด้านวิธีการวิจัย การศึกษาวิจัยคั้งนี้เป็นการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว ซึ่งการประเมินมูลค่าหุ้นควรพิจารณาปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ เช่น สภาวะปัจจัยทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ นโยบายและการสนับสนุนจากรัฐบาล และสภาวะด้านอุตสาหกรรม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

การศึกษาคัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 (Relationship of Money Management and Audit Quality Affecting the Stock Price Assessment on the Stock Exchange of Thailand SET100) เป็นการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านต่าง ๆ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนเงินหมุนเวียน ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญงานสอบบัญชี ได้จากการศึกษาหลักฐานจากรายงานทางการเงินประจำปีที่มีอยู่จริงและเผยแพร่ต่อสาธารณะที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้น ได้แก่ ราคาหุ้น ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น และราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ระหว่างปีพ.ศ. 2560 ถึงปี พ.ศ. 2562 ซึ่งผลการวิจัยนี้ทำให้เห็นว่าการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์มูลค่าหุ้นเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ผู้วิเคราะห์จึงจำเป็นต้องพิจารณาดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจ การวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน เช่น ผลผลิตมวลรวมประชาชาติเบื้องต้น และข้อมูลทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบันและที่คาดว่าจะไว้ในอนาคต นโยบายการเงินและนโยบายการคลัง รวมทั้งนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล เป็นต้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าหุ้นนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ดังนั้นข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยคั้งนี้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตคั้งนี้

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ผู้บริหารการเงินในกลุ่มธุรกิจที่สนใจ เฉพาะเจาะจงเพื่อให้เข้าใจถึงความแตกต่าง ข้อเด่น ข้อด้อยของหุ้นในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นและนำผล มาวิเคราะห์ประกอบกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ

2. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นตลาดที่มีประสิทธิภาพของตลาดในระดับที่ต่ำ (Week Form Efficiency) ข้อมูลในอดีตไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหุ้นในอนาคต อดีตและอนาคต เป็นอิสระต่อกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ หลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความอ่อนไหว ต่อข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ ทำให้มูลค่าหุ้นมีความ เปลี่ยนแปลงขึ้นลงตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้อาจจำเป็นต้องอธิบายถึงสภาพสถานการณ์แวดล้อมที่ส่งผล ต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้วย

3. แม้ผลการวิจัยจะพบว่า ตัวแปรอิสระบางประเภทไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมิน มูลค่าหุ้นในการวิจัยในครั้งนี้ ก็ไม่ควรประเมินว่าตัวแปรอิสระดังกล่าวนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับการ ประเมินมูลค่าหุ้น เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตพบว่า ตัวแปรอิสระที่สนับสนุนสมมติฐาน ของงานวิจัยหนึ่งอาจไม่สนับสนุนสมมติฐานของอีกงานวิจัย

4. งานวิจัยในอนาคตควรเลือกศึกษาบริษัทจดทะเบียนเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการ เจริญเติบโต มีการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลมากในการวิเคราะห์ผลการวิจัย ตามทฤษฎีกลุ่ม หลักทรัพย์ของ Markowitz มีใจความว่า เมื่อผู้ลงทุนตัดสินใจจะลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนย่อม สนใจที่จะได้รับผลตอบแทนที่ตนจะได้รับจากการลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์นั้นโดยทฤษฎีกลุ่ม หลักทรัพย์ของ Markowitz กล่าวว่าผู้ลงทุนจะใช้เพียงสองปัจจัยในการตัดสินใจลงทุนคือ ผลตอบแทนที่คาดหวัง และ ความเสี่ยง การศึกษาเจาะจงในกลุ่มอุตสาหกรรมจะสามารถวิเคราะห์ตัว แปรที่นำมาพิจารณาตัดสินใจในการประเมินมูลค่าหุ้นเพื่อการลงทุนได้ชัดเจนขึ้น

5. งานวิจัยในอนาคตอาจขยายระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มากขึ้น อาจเป็น 5 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลมากพอที่จะทำให้ผลการวิเคราะห์มีความแม่นยำมากขึ้น

6. งานวิจัยในอนาคตควรศึกษาตัวแปรตามในการประเมินมูลค่าหุ้นด้วยวิธีการอื่น ๆ อาทิ เช่น การประเมินมูลค่าหุ้นโดยการคิดลดเงินปันผล อัตราการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นระหว่างปี เป็นต้น

7. งานวิจัยในอนาคตควรอธิบายผลการวิจัยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งผล ทางบวกและผลทางลบที่ส่งผลต่อตัวแปรตามคือ การประเมินมูลค่าหุ้น ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุป ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่า หุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นด้านต่าง ๆ ของบริษัทที่ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ตัวแปรอิสระประกอบด้วย อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วน เงินทุนหมุนเวียน ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญ

งานสอบบัญชี ได้จากการศึกษาหลักฐานจากรายงานทางการเงินประจำปีที่มีอยู่จริงและเผยแพร่ต่อสาธารณะที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้น ตัวแปรตามประกอบด้วย ราคาหุ้น ราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น และราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรวบรวมผลงานวิจัยจากวรรณกรรมในอดีตของนักวิจัยอีกหลายท่านจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัย ตำรา บทความ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาอธิบายถึงความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

งานวิจัยนี้กำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง เป็นกลุ่มหลักทรัพย์ที่นักลงทุนให้ความสำคัญและนิยมตัดสินใจลงทุนเป็นอุตสาหกรรมชั้นนำทางธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่มีผลการดำเนินงานระหว่างปีพ.ศ. 2560 ถึงปีพ.ศ. 2562 รวมระยะเวลา 3 ปี จำนวน 100 บริษัท ทั้งสิ้น 300 ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 โดยมีเงื่อนไขดังนี้ 1)ไม่รวมบริษัทที่ข้อมูลทางการเงินไม่ครบถ้วน 2)บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน หมวดธนาคาร 3)บริษัทที่ปีงบการเงินไม่ตรง ณ 31 ธันวาคมของปี ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 234 ข้อมูลเป็นตัวแทนในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลในรายงานการเงิน โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วยงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน รายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ในการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) ก่อนที่จะทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการนำมาวิเคราะห์โดยการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก (Multicollinearity) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการตรวจสอบความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน (Autocorrelation) จากผลการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว เป็นการยืนยันว่าข้อมูลมีความเหมาะสมกับการนำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ เพื่อทดสอบสมมติฐานผลการทดสอบสมมติฐานได้ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อัตราส่วนเงินสดและอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าอัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการประเมินมูลค่าหุ้นด้านราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บรรณานุกรม

- กาญจนา สุขศาลาและอัจฉรา ชนากลาง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมที่ตรวจสอบและคุณภาพงานสอบบัญชีของกลุ่มอุตสาหกรรมซับซ้อนและไม่ซับซ้อน : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี : มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 37-54.
- ขวัญณา เคิกศิริ, สมใจ บุญหมื่น และไวยชนภณ วิมูลอาจ. (2561). อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาตลาดหลักทรัพย์บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริการ. **วารสารชุมชนวิจัย**. 12(2), 71-84.
- ชาลินี แสงสร้อย. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริการ. **คั่นคว่ำอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ**.
- ฐิติรัตน์ ดิษฐานพงศ์และดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู. (2560). คุณลักษณะของข้อมูลทางบัญชีเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ (Value Relevance) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหลังปรับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ. **คั่นคว่ำอิสระ คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต**.
- ณัฐนิชา ฟูเฟื่องสมบัติ. (2559). คุณภาพการสอบบัญชีและการตกแต่งกำไร. **คั่นคว่ำอิสระ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**.
- ณัฐริณี ศิวะพรประสงค์ และกัลยาภรณ์ ปานมะเริง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย SET100, กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง. **คั่นคว่ำอิสระ คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยศรีปทุม**.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2545). การวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ส่วนสิ่งพิมพ์ฝ่ายสื่อสารองค์กร ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- _____. (2558). การประเมินมูลค่าหุ้น. สืบค้น 15 กันยายน 2563, จากเว็บไซต์: https://www.set.or.th/education/th/begin/stock_content05.pdf.
- _____. (2558). วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน. สืบค้น 15 กันยายน 2563, จากเว็บไซต์: https://www.set.or.th/education/th/begin/stock_content04.pdf.
- _____. (2560). ประวัติความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์ฯ. สืบค้น 24 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์: https://www.set.or.th/th/about/overview/history_p1.html.

- ทวีชัย เวชคุณานุกุล, อรไท ชั่วเจริญ และพรมนัส สิริธรงค์ศรี. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหุ้นสามัญในธุรกิจหมวดพลังงานและสาธารณูปโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม**. 221-234.
- ทิวารัตน์ ผลดีสุขสกุล และ สุภา ทองคง. (2563). อิทธิพลของคณะกรรมการ โครงสร้างผู้ถือหุ้น คุณภาพการสอบบัญชีและคุณภาพกำไรที่มีผลต่อราคาตลาดหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มพัฒนา อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ**. 15-30.
- ธนิดา จิตรน้อมรัตน์. (2542). **การจัดการการเงิน**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นุชจรี พิเชฐกุล. (2561). **รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ปทุมวดี พรอติสสระเสรี. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีกับหลักทรัพย์ของกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานในประเทศไทย**. ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปราว. (2552). **ทฤษฎีประสิทธิภาพตลาด**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2563. จากเว็บไซต์ : <https://salamanderr.wordpress.com/2008/12/16/ทฤษฎีประสิทธิภาพตลาด/>.
- ปริญานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ. (2563). **บทความทางวิชาการ เรื่อง การบริหารเงินทุนหมุนเวียน**. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ : <http://identity.bsru.ac.th/archives/969>.
- พลอยไพลิน ต้นตีสกลและศิริลักษณ์ ศุทธชัย. (2560). การศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีระหว่างประเทศ (Big 4) และในประเทศ (Non-Big 4) ของผู้ใช้บริการสอบบัญชีในประเทศไทย. **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา รัชนี นานาชาติ 2560**. ณ อาคารพจน์ สารสิน มหาวิทยาลัยขอนแก่น .1319-1327.
- เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู และศิริเดช คำสุพรหม. (2563). การกำกับดูแลกิจการ ผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI. **วารสารสุทธิปริทัศน์**. 34(109), 1-16.
- ภาณุพันธ์ เพ็ชรไพศาล และฐิตาภรณ์ สินจรรุญศักดิ์. (2563). ผลกระทบอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อการวัดมูลค่าราคาตลาดของหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น**. 446-465.

- ยวดี วงศ์แวงน้อย และ วิฑิตาภรณ์ สิ้นจรรยาศักดิ์. (2563). ผลกระทบของกระแสเงินสดและคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 5(8), 175-195.
- วรัญญา ณ ราชสีมา และคณะ. (2561). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี : คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 52-64.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). **บิกโพร(บริษัทตรวจสอบบัญชี)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์: [https://th.wikipedia.org/wiki/บิกโพร_\(บริษัทตรวจสอบบัญชี\)](https://th.wikipedia.org/wiki/บิกโพร_(บริษัทตรวจสอบบัญชี)).
- ศรารุช สร้อยทอง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยศรีปทุม*.
- ศศิประภา สมัครเขตการพล. (2562). เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคุณภาพการสอบบัญชีและการจัดการกำไรของบริษัทที่เสนอขายหุ้นใหม่แก่ประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรกในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*. 33(108) , 210-225.
- สถาบันพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการ SME. (2562). **4 เคล็ดลับบริหารเงินทุนหมุนเวียนธุรกิจ บริหารดีธุรกิจโต บริหารแย่ธุรกิจพัง**. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ : <http://taokaemai.com/เงินทุนหมุนเวียนธุรกิจ/>.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2554). **มาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC 1) เรื่อง การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง**, จากเว็บไซต์ : <https://www.tfac.or.th/upload/9414/sNS4kGTNFe.pdf>.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). **มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน**. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ : <https://www.tfac.or.th/upload/9414/rnMKHNwPNQ.pdf>.
- สายสืบเด็กดี. (2561, กรกฎาคม 12). **รู้จัก BIG4 : 4 บริษัทตรวจสอบบัญชีระดับโลก ที่ได้จบบัญชีฝึนอยากเข้าทำงาน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2563. จากเว็บไซต์ : <https://www.dek-d.com/activity/50228/>.

- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2561). **สรุปหลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบผู้สอบบัญชีในตลาดทุน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ : <https://www.sec.or.th/th/pages/lawandregulations/auditoraccountregulatorysummary.aspx>.
- อรรวรรณ เชื้อเมืองพานและมนตรี ช่วยชู. (2562). ระบบการควบคุมภายในคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารสหวิทยาการวิจัย : ฉบับบัณฑิตศึกษา**. 8(2), 509-514.
- อรุณรุ่ง วงศ์กังวาน. (2559). **บทที่ 6 การจัดการเงินทุนหมุนเวียน**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ : http://www.elfms.ssru.ac.th/arunroong_wo/file.php/1/2559-2/2/unit6.pdf
- เอมมิกา ปานอุทัยและกัมปนาถ ศิริโยธา. (2563). การรับรู้คุณค่าของผู้บริโภคและคุณภาพการบริการที่มีต่อความมีชื่อเสียงของตราสินค้า. **การประชุมวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติ ด้านบริหารธุรกิจและการบัญชี 2563** , 179-190.
- Acc_sriphat. (2012). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชีการเงิน**. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ : <https://www.myaccount-cloud.com/Article/Detail/102410>.
- Lumyai.krutechnic. (2019). **ผู้ใช้ประโยชน์จากการบัญชี**. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ : <https://www.myaccount-cloud.com/Article/Detail/61593>.
- Myaccount-cloud.com. (2019). **อัตราส่วนสภาพคล่องภายใน**. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ : <https://www.myaccount-cloud.com/Article/Detail/101655>.
- Nuthdanai Wangpratham. (2019). **ทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์ของ Markowitz**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2563, จากเว็บไซต์ : http://nutdnuv.medium.com/การจัดการกลุ่มหลักทรัพย์เบื้องต้น-11de56252dd7_

BIBLIOGRAPHY

- Cahan, S. F., Jeter, D. C., & Naiker, V. (2011). Are All Industry Specialist Auditors the Same? *Auditing : A Journal of Practice & Theory*, 30(4), 191–222.
- DeAngelo, L. E. (1981). Audit size and audit quality. *Journal of Accounting and Economics*, 3(12), 183-199.
- Made Ayu Lisna Dewanti. (2011). **Pengaruh cash ratio, debt to equity ratio, dan earning per share terhadap cash dividend di perusahaan food and beverages** . Fakultas Ekonomi Universitas Udayana (Unud), Bali, Indonesia.
- Khalidazia Ibnu Khaldun (2014). **Influence of Profitability and Liquidity Ratio on Profit Growth of Listed company on the Indonesian Stock Exchange Food and beverages from 2010-2012**. Department of Accounting, Faculty of Economics and Business Universitas Sumatera Utara, Medan, Indonesia.
- Viviane, Y. N. (2008). "Financial ratios and stock prices: consistency or discrepancy?: longitudinal comparison between UAE and USA.". *Journal of Business & Economics Research*, 6(1), 41-50 .
- Setiawan, L.& Fitriany, F. (2011). Pengaruh workload dan spesialisasi auditor terhadap kualitas audit dengan kualitas komite audit sebagai variable pemoderasi. *Jurnal Akuntansi Dan Keuangan Indonesia*, 8(1), 36-53.
- Yasar, A. (2013). Big Four Auditors' Audit Quality and Earnings Management : Evidence from Turkish Stock Market. *International Journal of Business and Social Science*, 4(17), 153-163.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ที่คัดเลือกมาศึกษา

ตารางที่ 18 รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

ลำดับ	อักษรย่อ	บริษัท
1	ACE	บริษัท แอ็บโซลูท คลีน เอ็นเนอร์จี้ จำกัด (มหาชน)
2	ADVANC	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
3	AEONTS	บริษัท อีออน ทรานส์นอร์ทพรี (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
4	AMATA	บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
5	AOT	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
6	AP	บริษัท เอพี (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
7	AWC	บริษัท แอสเสท เวิร์ด คอร์ป จำกัด (มหาชน)
8	BAM	บริษัท บริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
9	BANPU	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)
10	BBL	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
11	BCH	บริษัท บางกอก เซน ฮอสพิทอล จำกัด (มหาชน)
12	BCP	บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
13	BCPG	บริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน)
14	BDMS	บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด(มหาชน)
15	BEC	บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)
16	BEM	บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
17	BGRIM	บริษัท บี.กริม เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)
18	BH	บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน)
19	BJC	บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)
20	BPP	บริษัท บ้านปู เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)
21	BTS	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
22	CBG	บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
23	CENTEL	บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด (มหาชน)
24	CHG	บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด (มหาชน)
25	CK	บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน)
26	CKP	บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)
27	COM7	บริษัท คอมเซเว่น จำกัด (มหาชน)
28	CPALL	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับ	อักษรย่อ	บริษัท
29	CPF	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)
30	CPN	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)
31	CRC	บริษัท เซ็นทรัล รีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
32	DELTA	บริษัท เดลต้า อีเลคโทรนิคส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
33	DOHOME	บริษัท ดูโฮม จำกัด (มหาชน)
34	DTAC	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
35	EA	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)
36	EGCO	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)
37	EPG	บริษัท อีสเทิร์นโพลีเมอร์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
38	ESSO	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
39	GFPT	บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)
40	GLOBAL	บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)
41	GPSC	บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)
42	GULF	บริษัท กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)
43	GUNKUL	บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
44	HANA	บริษัท ฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)
45	HMPRO	บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
46	INTUCH	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
47	IRPC	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
48	IVL	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)
49	JAS	บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
50	JMART	บริษัท เจ มาร์ท จำกัด (มหาชน)
51	JMT	บริษัท เจ เอ็ม ที เน็ทเวอร์ค เซอร์วิส เซ็ส จำกัด (มหาชน)
52	KBANK	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
53	KCE	บริษัท เคซีอี อีเลคโทรนิคส์ จำกัด (มหาชน)
54	KKP	ธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด (มหาชน)
55	KTB	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
56	KTC	บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับ	อักษรย่อ	บริษัท
57	LH	บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)
58	MAJOR	บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
59	MBK	บริษัท เอ็ม บี เค จำกัด (มหาชน)
60	MEGA	บริษัท เมก้าไลฟ์ไชนเอนซ์ จำกัด (มหาชน)
61	MINT	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
62	MTC	บริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)
63	ORI	บริษัท อริจิ้น พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)
64	OSP	บริษัท โอสดสภา จำกัด (มหาชน)
65	PLANB	บริษัท แพลน บี มีเดีย จำกัด (มหาชน)
66	PRM	บริษัท ปริมา มารีน จำกัด (มหาชน)
67	PTG	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)
68	PTT	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
69	PTTEP	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
70	PTTGC	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
71	QH	บริษัท ควอลิตี้เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)
72	RATCH	บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
73	RBF	บริษัท อาร์ แอนด์ บี ฟู้ด ซัพพลาย จำกัด (มหาชน)
74	RS	บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน)
75	SAWAD	บริษัท ศรีสวัสดิ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
76	SCB	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
77	SCC	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)
78	SCGP	บริษัท เอสซีจี แพคเกจจิ้ง จำกัด (มหาชน)
79	SPALI	บริษัท สุภาลัย จำกัด (มหาชน)
80	SPRC	บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน)
81	STA	บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)
82	STEC	บริษัท ซิโน-ไทย เอ็นจีเนียริ่งแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)
83	SUPER	บริษัท ซุปเปอร์ เอนเนอริยี คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
84	TASCO	บริษัท ทีบีโก้แอสฟัลท์ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับ	อักษรย่อ	บริษัท
85	TCAP	บริษัท ทุนธนาชาติ จำกัด (มหาชน)
86	THANI	บริษัท ราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)
87	TISCO	บริษัท ทีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
88	TKN	บริษัท ถั่วแก่น้อย ฟู้ดแอนด์มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)
89	TMB	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
90	TOA	บริษัท ทีโอเอ เพ้นท์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
91	TOP	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)
92	TPIPP	บริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)
93	TQM	บริษัท ทีคิวเอ็ม คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
94	TRUE	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
95	TTW	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)
96	TU	บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
97	TVO	บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)
98	VGI	บริษัท วีจีไอ จำกัด (มหาชน)
99	WHA	บริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
100	WHAUP	บริษัท ดับบลิวเอชเอ ยูทิลิตี้ส์ แอนด์ พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายพัชรพล ศรีเพชร
วัน เดือน ปีเกิด	19 ตุลาคม 2530
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 34 หมู่ที่ 1 ตำบล ติปะน้อย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84140
ประวัติการศึกษา	ปี พ.ศ. 2549-2552 บริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอก การบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ประสบการณ์ทำงาน	ปี พ.ศ. 2553-2554 ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบบัญชี ST.Audit.Co.,Ltd ปี พ.ศ. 2554-2559 ผู้ทำบัญชี HLB(Thailand)Ltd ปี พ.ศ. 2559-2562 นักวิชาการเงินและบัญชี รพ.เกาะสมุย ปี พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ โรงพยาบาลเลิดสิน กรมการแพทย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	คอนโดบ้านเจริญกรุง 556/144 ซ.เจริญกรุง 85 แยก 6 แขวงวัดพระยาไกร เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร 10120